

جلد سیم از کتاب ویم فایمغ التواریخ در ویلیم افایم سبه

رأس الحكمة لزوم الصدق رأس الإحسان الإحسان إلى المؤمنين رأس الدين صدق الهقين رأس
 التقوى ترك الشهوة رأس الفضائل ملنا غضب وإمارة الشهوة رأس الورع ترك الطمع رأس الحكمة
 تجنب الخدع رأس الحكمة لزوم الحق وطلاعة الحق رأس الإيمان حسن الخلق والصلح بالصدق رأس الكفر
 إيمانه رأس الإيمان الأمانة رأس الشاخرة الرضا رأس التجاه الصدق الغنا رأس الشاخيته
 بهن من سخاوت كس خميس كنه وعطا وطاره رأس الأمان الوله بالذات رأس الدين إيمان الكتاب
 رأس الخوف العنف رأس الورع غصن الظرف رأس العيوب إيمان رأس الرضا رأس العلم رأس
 رأس الجهل الخوف رأس الإسلام الأمانة رأس الاتفاق إيمانه رأس العايب الشرة بزكرين صاحب محراب
 رأس كل من الغنى رأس البصيرة الفكر رأس الفضائل العلم رأس العلم إيمان رأس الكلام رأس العقل
 التودد إلى الناس رأس الجهل معاذة الناس بهن من عقولها ووسني ومداراي با مردم هست و بزكرين جهلها وشمها
 مردم رأس الحكمة مداد الناس رأس الإيمان الإحسان إلى الناس رأس الفضائل اصطناع الأفاضل
 رأس الرضا بل اصطناع الأذليل رأس العمل التميز بين الأخلاق وإظهار محمودها وواقع مذمومها
الفصل الثاني مما ورد من حكم أمير المؤمنين عليه السلام في حرف الواو بلفظ رُبَّ وهو
 مائة وأربع وخمسة وأربعون رُبَّ وأربع وخمسة وأربعون رُبَّ أمين ورجل رُبَّ ساهير لو أفرد رُبَّ ساجد لفاعيد
 بهر بار كس که رنج بیداری کشد از برای سود خفته چه بسیار می کند که رحمت می کشد از برای نشسته و رُبَّ کاو و چوین لایق
 رُبَّ امیسه یخت منبه رُبَّ عمل آفنده البته رُبَّ جاهل تحت امک رُبَّ نیته انفع من عمل رُبَّ صلح
 اوز رُبَّ نفاق رُبَّ سلب عاد خفنا رُبَّ رجاء بودی الی جرمان چه بسیار می کشد می شود بیاس و حران رُبَّ ذبا
 نو و الی خسرتن چه بسیار سودا که باز بگردن زبان و حران رُبَّ مدح الی علم غیر طالب رُبَّ ناصح من الدنا عندك
 مناهم رُبَّ معرفه آذنت الی فصلیل رُبَّ مواصلة آذنت الی تفهیل رُبَّ کبیر من ذنبك لتصفیه رُبَّ صخب
 من عملك لتتکثیره چه بسیار گناه کبیر است که از اصغر بشماری چه بسیار از اعمال کوچک خود را بزرگ می بینی رُبَّ کسیر
 اتی من کبیر رُبَّ صغیر احرم من کبیر رُبَّ ملوم لا تنب له رُبَّ منک لا یمن له رُبَّ من غیر مؤمن رُبَّ
 زاجر غیر مؤثر رُبَّ واعظ غیر مؤثر رُبَّ عالیه غیر مؤثر رُبَّ ناصح غیر ناصح رُبَّ ناصح غیر مستفهم
 حرص منک حرصه رُبَّ جاهل تجاه جهله رُبَّ عالیه قتله حله چه بسیار جاهلی که نجات میدهد او را جبر او چه بسیار
 عالمی که هلاک میکند او را علم او رُبَّ امر جوابه الشکوت رُبَّ خلق احسن منه الصمت رُبَّ لسان انی علی انشا
 رُبَّ تمنا و هو ذی خسرتن رُبَّ کلمه سکبت بعد رُبَّ نزهة طواف نفضه رُبَّ کلام کلام رُبَّ کلام کلام
 چه بسیار سخن است که صورت برمانند چه بسیار سخن است که برزخ چون شمیر است رُبَّ عادل جاهل رُبَّ ذلیع خاسر
 رُبَّ عاجل بعد السلام رُبَّ سالی بعد الندامه رُبَّ حرب حدث من لفظه رُبَّ صبا غیر مستند من
 تحظه چه بسیار جنگ است که عاوت میشود از سخن چه بسیار عشق است که فرس میشود در دل از کاهی رُبَّ مغبوط بر خاوه
 هو ذاوه رُبَّ من جرم من بلاه هو ذاوه رُبَّ میثلی صنوعه بالبنوی رُبَّ منعم علیه من تدبیر سالتله
 رُبَّ مخوف لا تخدره رُبَّ صدیق یوفی من جهله لا یمن یثبه بهر بسیار صدیق است که بی انگه قصدی در خاطر

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

که براند بادانی زبانی برساند زبته مختالی صرعتنه جهلته زبته تمامون لا یستطاع فواقره زبته فاقول لا ۹۳۶
 بُقِدَ رُكْبًا بِحَافِرِ زُبِّ قَرِيبٍ أَبْعَدَ مِنْ يَبِيدٍ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 بَيْدٍ أَقْرَبُ مِنْ قَرِيبٍ بِبِئْسَ سَكْرَةً زُرَّازِ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 نَحْتِ حَلَبٍ زُبِّ طَرَبٍ عَادَ كَأَنَّ الْحَرْبَ زُبِّ خَوْفٍ جَلَبَتْ حِفْظًا زُبِّ آمِنٍ انْقَلَبَتْ حَوْفًا زُبِّ قَوْلٍ انْقَدَ
 مِنْ صَوْلٍ زُبِّ فِتْنَةٍ انْمَاذَهَا مِنْ قَوْلٍ زُبِّ دَوْلَةٍ جَلَبَتْ دَاءَ انْقَلَبَتْ شِفَاءً بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 وَبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ طَرَبٍ عَادَ كَأَنَّ الْحَرْبَ زُبِّ خَوْفٍ جَلَبَتْ حِفْظًا زُبِّ آمِنٍ انْقَلَبَتْ حَوْفًا زُبِّ قَوْلٍ انْقَدَ
 انْفَعُ مِنْ عِلْمٍ زُبِّ حَرْبٍ اَعْوَدُ مِنْ سِلْمٍ زُبِّ سَكْوَةٍ اَبْعَدُ مِنْ تَيْمَمٍ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 كَلَامٍ انْقَدَ مِنْ اِيْتِهَامٍ بِبِئْسَ سَكْرَةً كَمَا نَدَى تَرَّازِ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 اَحْمَرُ مِنْ كُلِّ حَمِيرٍ زُبِّ فَجِيرٍ اَغْيَى مِنْ كُلِّ غَيْيٍ زُبِّ ذَنْبٍ مَقْدَارٍ اَلْعَوْنُ عَلَيْكَ بِعِلْمِكَ الْمَذْنِبِ بِرُذُوبِ
 جُزْمٍ اَغْيَى مِنْ اَلْعَيْذَارِ عِنْدَ اَلْاِفْرَازِ بِرُذُوبِ مَوَاصِلِهِ خَيْرٌ مِنْهَا اَلْفَطِيحَةُ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 بِبِئْسَ سَكْرَةً زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ مَوَاصِلِهِ خَيْرٌ مِنْهَا اَلْفَطِيحَةُ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 مَكْذُوبٍ زُبِّ مَحْدُورٍ عِنْدَكَ مِنَ الذَّنْبِ اَعْبِرْ بِمَنْسَبِ زُبِّ لَيْحٍ لَوْ نَلِدُ اَمَّاكَ زُبِّ هَلِمِ اَدَى اِلَى مَضَلِكَ
 زُبِّ اَصَابِ اَلْاَغْيَى قِصَّةً بِبِئْسَ سَكْرَةً كَمَا صَارَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 كَمَا صَارَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ اَصَابِ اَلْاَغْيَى قِصَّةً بِبِئْسَ سَكْرَةً كَمَا صَارَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 وَاَعْطَيْتَ حَبْرًا مِثْلَهُ زُبِّ اَشْرَفٍ شَارِقٍ بِالْمَاءِ قَلْبَهُ بِبِئْسَ سَكْرَةً كَمَا صَارَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 زُبِّ اَعْرَاقِ الْمَطْلَبِ وَالْاَكْيَابِ زُبِّ اَذْوَكِ الطَّرِيقِ حَاجَةً بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ اَعْرَاقِ الْمَطْلَبِ وَالْاَكْيَابِ زُبِّ اَذْوَكِ الطَّرِيقِ حَاجَةً بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ اَعْرَاقِ الْمَطْلَبِ وَالْاَكْيَابِ زُبِّ اَذْوَكِ الطَّرِيقِ حَاجَةً بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 اَلْجَوَابُ زُبِّ قَاعِدَةٍ اَعْبَسَتْ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ
 تَقْصُرُ الشَّرُّ زُبِّ خَيْرٍ وَاَقَالَ مَنْ حَبِثٌ لَا يُوقِعُهُ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 زُبِّ شَرِّ فَاخٍ مِنْ حَبِثٍ لَا تُحْتَسِبُهُ بِبِئْسَ سَكْرَةً كَمَا صَارَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 سَلِجٌ فِيهَا بَصْرَةٌ زُبِّ صَدِيقٍ حَسُودٍ زُبِّ اَمَلٍ خَابٍ زُبِّ طَلِجٍ كَاذِبٍ زُبِّ بَاجِثٍ عَنْ حَسْفَةٍ زُبِّ
 فَزَلٍ نَدَا جِدَارُ زُبِّ اَمْرٍ مَدَّ طَلْبَتَهُ وَفِيهِ هَلَاكُ دَهْنِكَ اَوَّابَتُهُ زُبِّ اَمَّا اَخْرَجَكَ اِلَّا جَابِدٌ لَنْ يَكُونَ اَطْوَلُ
 يَلْسَا لِهٖ وَاَجْرٌ لِلْعَطِيَّةِ بِبِئْسَ خُوشًا وَبِئْسَ سَكْرَةً دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ
 كُنِي وَبِزْرِكٍ شَوْعًا نَوْمٍ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ
 اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الرَّاءِ بِاللَّفْظِ الْمَطْلُوقِ وَهُوَ اَجْدُ وَحَسُنَ جَكَّةً فَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ
 قَلْبُهُ السَّلَامُ رِضًا وَاللهُ بِسَخَانِهِ مَقْرُونٌ بِطَاعَتِهِ رِذْلُكَ بِطَلْبِكَ فَاِذَا رُوحُ نَفْسِكَ مِنْ طَلْبِهِ رُوحٌ
 فَوَطِبَ بِبِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ اَمَّا اَيْتٌ مِنْ مَآئِكَ زُبِّ
 خَاطِبَةٌ نَهْرٌ رِضًا وَاللهُ بِسَخَانِهِ مَقْرُونٌ بِطَاعَتِهِ رِذْلُكَ بِطَلْبِكَ فَاِذَا رُوحُ نَفْسِكَ مِنْ طَلْبِهِ رُوحٌ
 شَفَلَوْ جَدِيدًا زُكُوبٌ اَلْاَهْوَالِ تَكِيبُ اَلْاَمْوَالِ زُكُوبٌ اَلْاَهْوَالِ تَكِيبُ اَلْاَمْوَالِ زُكُوبٌ اَلْاَهْوَالِ تَكِيبُ اَلْاَمْوَالِ زُكُوبٌ

زُبِّ مَوَاصِلِهِ خَيْرٌ مِنْهَا اَلْفَطِيحَةُ

بِئْسَ دَوْرًا زُرَّازِ بِكَانِ اسْتِ زُبِّ

الفصل الرابع

جلد سیم از کتاب دیم ناسخ التواریخ در وقایع اقالیم سیم

اُجَاهِلٌ يُؤَدِّي رَأْيَ عَاقِلٍ مَرْدٍ رَاحَتِ مَيْدِهِ وَرَأْيَ جَاهِلٍ مَلَاكٌ يَكْنُدُ رِزْقَ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ بَيْتِهِ
 وَرَأْيَ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ تَجَرُّبِهِ وَرَفْقَ الْمَرْءِ بِحَبِيْبِهِ إِلَى أَعْدَائِهِ وَثَبْرَةَ الْعَيْلِ عَلَى الْمَرَاتِبِ وَرَأْيَ الْعَالِمِ فِي حُجَّتِ
 الْعَالِيَةِ رَسُوْلِكَ تَرْجَمَانِ عَقْلِكَ وَاجْتِمَاعُكَ دَلِيْلُ جَلَّتْ رَسُوْلُ تَرْجَمَانِ عَضْرَتِ نَسْتِ وَاحْتِمَالُ تَوَكُّرِهِ
 دِيْنِ حَلْمِ تَوَكُّرِكَ مِهْرَانِ نَيْلِكَ وَفَلَكَ أَنْبَلُ مَنْ يَنْطَلِقُ عَنْكَ وَغَيْبُكَ فِي زَاهِدِ ذَلِكَ وَغَيْبُكَ
 فِي الْمُسْتَجِبِ جَهْلٌ وَرَأْيُ الْجَاهِلِ مُتَعَرِّضٌ لِلْبَلَاءِ كَسِيٌّ كَرِيْمٌ سَوِيْرٌ مِيْثُورٌ هَدَفٌ بَلَا مَكْرُوْدٌ وَرَأْيُ الْعَالِمِ
 يَكْبُوْبُهُ مَرَاكِبُهُ كَسِيٌّ كَرِيْمٌ سَوِيْرٌ مِيْثُورٌ مَرْمِشٌ بَرُوِيٌّ دَرِيٌّ أَمْدٌ وَرَأْيُ الْعَنْفِ يَنْعَدُّ عَلَيْهِ مَقْلَبُهُ وَرَأْيُ
 النَّفْسِ عَنِ الْمَوْتِ الْجَهَادُ الْأَكْبَرُ النَّافِعُ رَدُّعُ الْخَوْصِ مَنَعُ الشَّرِّ وَالْمَطَامِيحُ رَدُّ الْعُضْبِ بِالْحَلْمِ ثَمَرَةُ الْعَقْلِ
 وَرَقْبَةُ الْعَقْلِ كَهْلُ النَّعَابِ بِمَا تَفْعَلُ نَكُوْبُ دَسْرَانِ مِشْرُكَ مَقْتَدِيٍّ أَمْرِي شَوِيٌّ نَافُوْرًا أَوْدَهُ عَيْبٌ تَكْنُدُ بِدَسْرَانِ
 وَرَقْبَةُ الْمَنَاقِبِ أَفْضَلُ مِنْ بَدَنِيَّةِ الْحَيْلِ كَارِكُونَ مَنَاقِبِي أَرْزُوِي تَعَاوِيْرِي سِنْتِ أَرْزُوِي عَجَلٌ بِدِيْنِهِ كَنْدُ وَوَحْوَاهِ فِي
 الْمَكَاْرِمِ وَادِّجُوْا فِي حَاجَةٍ مَنْ هُوَ نَافِعٌ رَدُّعُ النَّفْسِ عَنِ الدُّبَاثِمَةِ الْعَقْلُ رَدُّعُ الْمَوْتِ سَهْمَةُ الْعُقْلَانِ
 رَدُّعُ الشَّهْوَةِ وَالنَّغْصِ جِهَادُ الْبَلَاءِ رَدُّعُ الْبَايْذَةِ وَالْبَايْذَةُ بِالْحَلْمِ رَدُّعُ الْجَهْلِ بِالْعِلْمِ رَدُّعُ نَفْسِكَ عَنِ
 الشَّهْوَاتِ وَأَقْبَلْ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ عِنْدَ الشُّبُهَاتِ بَارِكُوا فِي نَفْسِ خُورِ الرَّسْمَاتِ وَبَارِكُوا فِي كِتَابِ اللَّهِ
 وَرَزْرَسْمَاتِ رَدُّعُ النَّفْسِ وَجِهَادُهَا عَنْ هَوِيَّتِهَا تَرْفَعُ الدَّرَجَاتِ وَبُعَاثُهَا كَسَائِدِ رَضِيٍّ
 بِالْيَدْلِ مَنْ كَشَفَ مِثْرَةَ لَيْعِيْرِهِ رَضَا مِيْدَهُ بَلَتْ كَسِيٌّ كَمَشُوْفٌ زَبَانِ خُورِ الرَّبْرِيٍّ غَيْرُ خُورِ وَجِهَادُ الضُّعْفَانِ سِنِيْرٌ
 الرَّحْمَةُ رَضِيٍّ بِالْحَيَاةِ طَالِبُ الرِّزْقِ مِنَ الْبِئْسَامِ رَغْبَةُ الْعَاقِلِ فِي الْحِكْمَةِ وَرَغْبَةُ الْجَاهِلِ فِي التَّخَاْفِ وَرَأْيُ
 الْعَالِيَةِ حَمَانُ التَّخَاْفِ رَأْيُ الرَّجُلِ مِهْرَانِ عَقْلِهِ وَرَأْيُ الرَّجُلِ مُقَدَّرٌ كَنْفِ دِيْنِهِ وَرَأْيُ الرَّجُلِ مَرْدَانِ
 رُوْزِ مَرَكٍ مُقَدَّرٌ سِنْتِ مَا نَمْدُ قَدْرُ مَرَكٍ أَوْ رَحْمَةٌ مَنْ لَا يَوْحُمُ مَنَعُ الرَّحْمَةِ وَأَسْبِيْعُهُ مَنْ لَا يَنْفِيْ هَيْلِكَ الْأَمَّةِ
 رَسُوْلُ الرَّجُلِ تَرْجَمَانِ عَقْلِهِ وَكِتَابُهُ أَنْبَلُ مَنْ نَظْفَهُ رَسُوْلُ مَرْدِ تَرْجَمَانِ عَضْرَتِ نَسْتِ وَكُتُوْبٌ أَوْ الْبَلِغِ سِنْتِ
 زَرْفَقِيٍّ أَوْ رُوْبِدٌ هُنْتُمْ الظُّلَامُ كَانَ قَدْرُ دِيْنِ الْأَطْمَانِ هُوِيْكُ مَنْ أَسْرَعَانَ بَلْعُوْا رَأْيُ الْمَعْصِيَةِ سِنُوْهُ
 النَّارِ رَأْيُ الْعَالِمِ بِدِرْكَ الْبَوَارِ رَأْيُ الطَّاعَةِ مَقْبَلُهُ الْجَنَّةُ حَرَاكَةُ رَأْيُ طَاعَتِ دَرَبِشْتِ سِنْتِ
 رَأْيُ شَتَابِ وَعَمَلَتْ مَشْرَفِ سِنْتِ بَرْدِ مَدْنِ وَرُوِيٍّ وَرَأْيُ دَرَاهِمِ وَرَأْيُ حَبِيْبٍ حَبِيْبٌ جَاءَ قَائِمُهُ
 بِدَفْعِ الشَّرِّ بِالْبَشِيْرَةِ رَسُوْلُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَتَرْجَمَانِ الْحَقِّ وَالسَّفِيْرَةُ بَيْنَ الْخَلَائِقِ وَرَأْيُ الْعَيْشِ
 فِي الْأَمْنِ رَأْيُ الْعَقْلِ تَحْتَبِرُ فِي الْفَرَجِ وَالْحَزْنُ رَأْيُ عَضْرَتِ مَكَامِ فَرِحَ وَشَادِيٍّ وَرُوْزِ مَرْدُوهٍ وَسُوْكَوِيٍّ

کتاب کلمات فصاحت از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

وصیلة الانحلیم زکوة ثروت وسعت نیکی و عظمت با همسایگان و صیارة عام است زکوة النعم اصطناع المعروف ۹۳۹
 زکوة العلم بذله لیسختیه و لیجهاذا النفس للعلم به زوال الدول یا اصطناع السفل زوال دولت و سلطنت
 بر کزیدن مردم سفید و زوال است زیادة الشکر و صیلة الریح تزییدی العیر و تفتح فی الاجل زیادت شکر و صلح
 زیادت میکند عمر را و با خیر می اندازد و بر زیادة الدنيا نقصان فی الاخرة و زوال فی الله و جالی وافی الله
 و اعطوا فی الله و امنعوا فی الله و اباؤا اعداء الله و واصلوا اولیاء الله و خارف الدنيا هتید العقول
 الضعیفة حب زخارف دنیوی فاسد میکند عقول ناقصه و زامن العدل خیر الا زینید و ممن الجاؤ شرا الا زینید
 زیادة الشکر دنامه و عدله زینة القلوب اخلص الایمان زینة الاسلام عمل الاخوان زینة البواطن
 اجمل من زینة الظواهر زینة انفسکم قبل ان توارثوا و حاسبوا ما قبل ان تماسبوا و تمسوا من صبی
 الجنایة قبل عتق الیتیمانی بسجید در درسد نفوس خود را از ان پیش که بسجید شود و بحساب کبریه نفوس خود را از ان
 پیش که حاضر حساب کردید و نفس بر آوردید زینتی این کلو کبر جایی از ان پیش که حاضر حساب کردید و نفس بر آوردید زینتی این
 کلو کبر جایی از ان پیش که نفس قطع شود و جان بر خست بر آید زکوة العلم نشره زکوة انما بذله زیادة الفیعل علی
 القول فضیله و نقص الفیعل عن القول و ذیله زیادتی کردار بر کلمات از خصایص فضیلت است و نقصان
 کردار از کلمات از خصال زوایست و ذی من طول امیک نه قصر اجلیک ولا یغترک صخر جیمک و سلامه انیک
 فلات مددة العیر فلهنة و سلامه الجیم منجیله و ذی المصاحبة الاحتمال ذی الریاسة الافضال ذی
 العلم الجلم ذی الشیم و ذی الذیم ذی النعم صیلة الریح ذی الایمان الودع ذی العبادة الخشوع ذی الحجة
 الاهداف الذی ذی الذین الصبر و الرضا و ذی العالم نفسید العواله و ذی انة ینبئ الله امن من عذاب جهنم
 ذی العلم کما کبار السفینة تغرق و یغرق معها غیرها ان ترش علم مانده شکستن کشتی است غرق میشود و غرق
 با خود غیر خود را و ذی النعم بمنع حقوفی الله منها و اقال شکرها ذی الذین العفل ذی الملک العدل ذی
 الراي ذی علی الملک و نور ذی بالصلک و هذلی الذی انجیک و رحبتک فی الدنيا و ذی ذی اللسان
 اشد من حدی السنان ذی اللسان ذی علی الانسان ذی العاقل محذورة ذی الجاهل معذورة
 ذی العاقل شدید التکاثر ذی العالم کثیر النجا یذی ذی القدم ندمی ذی اللسان تودی ان ترش قدم جبر
 قدم است و ان ترش زبان طاک نفس و هذالرجل فی ما یفنی علی قدر یفنیه فها یفنی پر بهز کاری مرد در آنچه بود
 میشود در دنیا فانی باندازه یقین اوست در چیزی که باقی میماند در سرای جاودانی زاد المؤمن الی الاخرة
 الودع و الکی زدی اهل طاعیه و خذ الیها من اهل ولا یبه و قال علیه السلام فی
 ذی الایمان ذی لمن ارضب و یثقه لمن توکل و واحد لمن فوض و جند لمن صبر و رب حضرت از برای
 کسی است که مراقبت کند و شرف و ثوق برای کسی که توکل کند در جنب هر کسی است که تفویض امر بخدای نماید و سپر
 حوادث کسی راست که صابر باشد و ذی اصطناع المعروف و اکثر من اسد الاخوان فلات یقی ذخرا و اجمل
 ذکرا ذی التوقی اسد ذی و عیلة اللوم اقمح ولیه نعرش خرمین و ارشده بر نعرش است و علت طامست فیج ز
 علت ذی اندم اقرب اسد ذی ذی اللسان اسد هلاک ذی العول نخی زیادة الجهل تودی

جغرافیای ایران

(از شماره ۱۰)

(قریات مملکت مازندران)

ایالت مازندران از طرف يك والی كه دارالحکومه اش ساری است اداره میشود - و بلاد معروفه آنجا (اشرف - فرخ آباد - مشهد - بارفروش - آمل - محمود آباد - علی آباد - شیخ تهریز - حرم آباد - قلعه سیالارا - شهرستانك - آسك - فیروزه كوه - چشمه علی - قلعه مینانك - قلعه مرنگ - و سایر است

شهر ساری

در يكصد و هشتاد و سه كيلومتری شمال شرقی طهران در كنار نهر (تچین) واقع - و دارای بنوده هزار قوس و از قدیمی شهرهاست - در كتب جغرافیای قدیم نام این شهر را (زاداراقاره) كه صحیحش (زور گرد) میباشد ثبت نموده اند - و در قدیم این شهر در نخستین درجه معمر و جسم و آباد و مركز ایالت (امیرقانی) نام برده - و نفوسش در راده (۳۵۰۰۰۰) برده است - در برخی كتب تاریخ نگاشته اند پس از آنكه اردوی اسکندر همه جا استیلا یافت در جوار این شهر بیزمنت دوجار و بدان تلفات عظیمه مبتلا و گرفتار آمد - لهذا مردم این شهر را مقدس بشمار آورده و از برای مبودان خود قوس بسا و قربان نمودند - و اینك این استخوانهای تیره كه در جوار آن شهر بروز میباشد - دلیل بر درستی مطلب است كه از همان زمان باقی مانده

حتی در اینجوار به بعضی آثار و مبانی جسمه تصادف میشود - كه میگویند قبل از طوفان بنا شده است - و از بناهای بزرگ و معظم این شهر جامع (فریدولست) كه بر روی اساس یکی از آتش كدهای جسم بنا شده است در جنب این جامع مقبره خود بانی نیز موجودست - علاوه بر آن يك بنای هشتم دیگر كه هزار دو دختر فریدون در میان آست بنام تربت دختران فریدون موجود و در داخل شهر مساجد عالیه و دوائر حكومه سرفراز است

تاریخ نشان میدهد كه در هیچ نقطه ایران اینگونه مذمیک نوع بشر را جبهه مبود مصنوعی خود خرابان

نباید پذیرفته آمد باشد - این اعتقاد باطل در امثال اعراب و هندوان ممكن است - اما هوش و مغز ایران هرگز قبول این را نمیکند - میفهمد امتحان اجساد مختلف باشد كه در آنجنگ كشته شده بوده اند - پس از انبزام و فرار جبهه دفع عنونت در چالها زیر سلك نموده اند و اینك بروز میباشد دیگر غیب دان آگاهست بهترین بناهای آن شهر است و كافة مساكن اهلی از آجر و سنگ و آهك بنا شده و پوشش همه آنها بطرز قدیم است كه ظالی پوش مینامند

شهر مزبور دارای چارسوهای متعدده و انبارهای حبوبات و كارخانههای روغنگیری و صابون بزی و كاروانسرا و حمام و مدرسههای متعدد میباشد و تاجر آنجا آنان كه تجارت شان عبارت از ابریشم و توتون و حبوبات است پیوسته با تاجر حاجی ترخان و با (اوردرخان) كه در ساحل شمالی دریای مزبور و در كنار یکی از مصبهای شهر و وانا واقع شده مشغول داد و ستد و تجارت میشوند

اطراف شهر ساری چونكه با بسیاری از باغ و باغچههای جسم محاط است لهذا در نخستین پایه فرح انگیز و لطیف است و قوه انبانی اراضی اطراف و جوانب او در اولین درجه است - لذا بطور كثرت و وقوع در آنجا پنبه و نیشكر و توتون و برنج و كنجك و بصل می آید - و نوبستانهای یشار در آنجا بصل آورده و می آورد

فرخ آباد

قصبه ایست در ساحل دریای مازندران در جوار مصب رود تالار واقع - و دارای پنجهزار جمعیت و در مقام بندر شهر ساری است

این شهر بسیار قدیمی است هر چند برورد زمان بلكی مخروبه شده بود ولی در زمان سلطنت شاه عباس جنت مكان از مصالح شهر قدیم بلا استفاده فرخ آباد را تأسیس و بنا و از سر نو احیا نمودند

اهالی آنجا با سید طای و كرجیانی كیش مینمایند و از پرورش تخم طای كه در زبان رومی (حلویل) مینامند و بفارسی در رشت (اهلیل) نیاوده با هم و از نخستین صنایع آنان است

در این شهر گذشته از اهالی شهر كه همگی مینامند

تجار عیسوی و مسوختی و دلالان عیسوی و موسوی بکثرت موجودند.

در یکی از ازمته فرخ آباد خیابانهای جدید وسیعی را احاطا کرده که بقدر دو فرسخ امتداد آنها بوده و در آنوقت این شهر بحسب جسامت با اسلامبول و روسا که از بلاد مشهوره اروپا باینند برابری می نمود اینک میانی مشهوره آن عبارت از مسجد شاه عباسی و چند مسجد دیگر و چند کاروانسرا و یک اداره کمرک و دو چهار سو و چهار هام و دو مدوسه است

بار فروش

در ساحل جنوبی دریای مازندوان و چهل کیلومتر غرب شمالی شهر ساری و ایضا چهل کیلومتر شرق شمالی قصبه (آمل) واقع - و تخمین دارای ده هزار نفوس میباشد - ولی در سیصد سال پیش اینجا عبارت از یک ده کوچکی بوده رفته رفته کسب معموریت و آبادانی نموده و اینک تا یکدرجه بحد کمال واصل شده است هر چند در جوار اینجا هم مانند سایر بلاد مازندوان جبهه آنکه در مزارع اطراف شهر شتوک بسیار میکارند با تلافی های یشمار حاصل شده ولی نظر بجماهای دیگر چون کثرت هوایش آتقدر مضر محنت نیست این قصبه در کنار جاده طهران حکه از گذرگاه البرز میگردد واقع شده و بد آنجهت نمایین پایتخت و ساحل طریق و گذرگاه تجارتن با اهمیت است

در این عصر قصبه مذکور در نخستین پایه کسب ترقی و عمران نموده بر سایر بلدان ایران که در ساحل دریای (آبگون) واقعند رجحان یافته در اول درجه رواج در چهار سو و بازار این شهر بروز نموده و در همگی دسکان و مغازه های آن اتمه مختلف نمودارست

اطراف این شهر علی الاکثر عبارت از مزارع حیوانات است و در بعضی طرفها هم باغات بسیار دلکنی که با درخت تریج و بر تفال و سایر مرکبات مشجر و مزین است موجود میباشد

شاه عباسی جنت آشیان علاوه بر آنکه جاده طهران را تا آنجا حاف و معمور نموده در این شهر میانی بطله و مساجد شریفه چند هم بنیاد کرده و غیر

از میانی آن شهر بار دل آگاه در شهر از میانی قدیم یک مدوسه و شش حمام و یک سر از خانه معتبر و بقدر بیست کاروانسرا موجودست (باقی دارد)

مکتوب از اترلی

زمانیکه موکب هایون اترلی تشریف و اقامت داشتند - اهالی هر ایض متعده بخاکبای جواهر آسای اقدسی ملوگاه تقدیم و شکایت شان از قرار ذیل بوده است اول - این گلوگاه حالیه که از غازیان شروع شده بمزور شهر و ابنیه اترلی از سدمه ککولاک خراب خواهد شد - ابتداء شروع این بوغاز باسقی از طرف اترلی بشود این حضرات اول از غازیان شروع و در آنجا بناهای معتبر ساخته و می سازند - بدان لحاظ اترلی خراب و خسارت باهالی وارد خواهد آمد - دوم - اهالی این بندر اغلب امر معاش شان از بحر کرجی بانی میکنند و همچنین جهیزاتی حکه مال التجاره می آورند و در بار انداز میدهند بارگیری میکنند - اهالی مسبوقتند که دارای چه مآلی هستند - بعد از اینکه این گلوگاه تعمیر و تمام شد جهیزات بکمره باندرون آمده در گلوگاه پلو گرفته کسی نخواهد فهمید دارای چه مآلی و چه آلات میباشد (گویا مقصود اهالی فهانیدن بدوات است که شاید آلات حرب محرمانه در شب وارد نمایند) از طرف دولت علیه حکم شد در اترلی استحکامات صحیح بسازند سلطان اف مهندس اداره گلوگاه اترلی تشریفات فوق العاده فراهم آورده بود که شاید موکب هایون به غازیان تشریف فرما و گلوگاه او را باشا فرمایند - از مقام منبع صدارت عظمی نیز استدعا نمود بدرجه اجابت نرسید - فرمودند اعلیحضرت شاهنشاهی عبور روی دریا و آبراه خوش ندارند - این بود که مهندس مزبور باسکله شمس العاراه با بارکاس حفرکنی خود حاضر شده شکایات اهالی را باو فهانیده اند - بندگان اعلیحضرت اقدسی هایون را با حضور صدارت عظمی و رجال محترم اطمینان کامل بخیفیداست حکه مقصود از این گلوگاه خسارت و خرابی اترلی و اهالی او و ملت و دولت علیه نیست و نخواهد بود - بلکه در خدمت خود ثابت قدم بوده و خواهم بود - سپس خطابه طهر مقدسی را که مرثیه نگاشته بود و سواد او نیز با دانه فرستاده

حسب حب الوطن من الايمان
از آنجا که بر ذمه عموم اهالی وطن عزیز فرض است که هرکس بقدر قوه و استعداد خود در راه وطن کوشد و ذره از طریق خدمت‌گذاری خلت نوزد تا اینکه بری‌الذمه شده در عالم اسابت و محشر مدنیت مشغول و خائن واقع نگردد - بدین لحاظ تقریباً در ده سال قبل بخینال کارخانه نخ ربیسی محض نمونه افتاده پس از خیالات و تحکرات زیاد قضاة آنرا در خیال مردم و جریخ آلات لازمه اش موافق قضاة خیالی درست نخ باکزه و نیز ازین ماشین دستی در آورده بنظر هموطنان محترم رسانیده که شاید تجار غیرمتمدن و آقایان دولت‌مند بطور کلیتیه اقدام و همت فرموده این کارخانه را تکمیل و بکار انداخته مختصر رفع احتیاج شود. تا بمرور زمان بسایر کارها که رفع احتیاج وطن باشد اقدام فرمایند - افسوس هرايش خالصانه بنده در نزد آقایان محترم مقرون باجابت نکته استطاعت و قوه بنده همینقدر بود که بمخارجات کارخانه متحمل شود

باری پس از آنکه اطاعت و همراهی از احدی ندیده در کمال یأس و ناامیدی بکلی از خیال افتاده مشغول کار خود گردید - در سنه (۱۳۱۴) سکه مرحوم «برور میرزا علیخان امین‌الله» روانش شاد باد بحکومت آذربایجان منصوب و تشریف فرمای تبریز گردید - بعد از چند ماه یکی از وطن پرستان تفصیل کارخانه مزبور را بعرض رسانیده همان روز نمونه نخ و بنده بحضور طلب شده - بنده هم حسب الامر شرفیاب و نمونه نخ را از نظر مبارکشان گفتم پسند فرموده زیاده از حد تحسین و اظهار مسرت کردند - و مورد الطاف بلا نهایت گردیدم - فرمودند حیف است این کارخانه محفل ماند - با تمام برسانید هرگونه امتیاز و مرحمت از طرف اولیای دولت ابد مدت در حق شما التماس خواهد شد - بنده عدم استطاعت خود و تفصیل اقدام و اطاعت نکردن آقایان را معروض داشتم - پس از تأسف بسیار فرمودند هر قدر نخواه در تکمیل لازم شود میدم - در کمال دل‌گیری مشغول تمام کارخانه باشید افسوس که چند روزی نگذشت ایماناً تکراراً بحضور

شد به پیشگاه اقدس اهل قرائت و قدیم نمود - بندگانی هاپونی نهایت خوشوقت و فرمودند در صورتیکه این اقدامات تو ضرری بشهر انزلی و اهالی و ملت نداشته باشد مشغول کار خود خواهی بود - و هم قرار شد همیشه دو بست (سارین) از طرف قازبان مینج بدربا امتداد پیدا کرده بعد از طرف انزلی شروع شود و مینج را از انزلی الی دریا فرو بدهند و سد کنند و بوناز گلوتاه همین قفه ساخته - سود قفه را نیز قدیم اعلیحضرت اقدس هاپونی نمود و مورد مرحام واقع گردید و نشان شیر و خورشید هم بوی مرحمت شد - ظاهراً است بعد از آنیکه هرايش را وزراء خیرخواه بخاکبای مبارک رسانیدند سلطان وقت رسیدگی و دقت خواهد فرمود چنانچه معلوم است که تا چه اندازه در این باب دقت و سفارش فرمودند - و هم حکم صادر شده که مجدداً مجلس بشود و مذاکرات لازم بعمل بیاید - موقوف است که شاهنشاهزاده عضدالسلطان فرمانفرمای گلان و سالار انجم از آستارا مراجعت نمایند

مکتوب از تبریز

نمره ۲۵ جریده مقدسه مورخه ۲۷ محرم زیارت شد اعضای محترم اداره مبارکه نامه نامی که در حقیقه صادی بلند آوای تمدن و تربیت اند باقتضای وطن پرستی شرح نوب جدیدالاختراع و تصویر مخترع آنرا در نامه گرامی درج و محض تشویق و افتخار بنده را تبریک فرموده بودند - تقریر از ادای اشکر آن قاصر و تحریر از بیان معذرات عاجز - با نهایت فروتنی لازم دید مقام عرض سپاسداری برآمده از اعضای محترم که هوا خواهان عالم اسابت و هموطنان بلند همت و مهربان ملتند و خیر خواه دولت معذرت خواسته از صمیم قلب و خلوص نیت از درگاه حضرت احدیت سائل و خواهانم که وجوه مسعود ایشان را که همواره برای وطن عزیز منعم است از آفات روزگار مصون و برتر کالات و ترویج مدنیت و اسابت موفق فرماید - و امیدواری تمام از همت اعضای محترم دارم که این شیوه مرضیه را از دست نداده در خیرخواهی وطن گرامی کوشند - تا خلعت نیکنامی و وطن پرستی به تن مفاخرت پوشند و باقتنوفیق و علیالکمالان

کتاب کلمات صادر از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بِنَفْسِكَ وَعَمَّا لَكَ وَبِعِدَّتِكَ وَبِعِلْمِكَ وَلِسَانِكَ الرَّابِعُ أَنْ تَكُونَ عَيْنَهُ وَقَدِيلَهُ وَمِرَاتَهُ وَفِيهِ صَدْرُ الْخَامِسِ ٩٠٣
 أَنْ لَا تَشْبَعُ وَيَجُوعُ وَلَا تَلْبَسَ وَتَهْرِي وَلَا تَرَوِي وَبِظَرْفِ السَّادِسِ أَنْ يَكُونَ لَكَ امْرَأَةٌ وَخَادِمٌ وَلَيْسَ لَكَ حَيْكٌ
 أَنْ يَمُوتَ خَادِمُكَ إِلَيْهِ فَيَفْسِدَ شَبَابَهُ وَيَصْنَعَ طَعَامَهُ وَيَمْدُدَ خِرَاسَهُ السَّابِعُ أَنْ يَرْتَفِعَ مَدْرَجَتُكَ وَيَجِيبَ
 دَعْوَتَهُ وَتَشْهَدَ جَنَازَتَهُ وَتَعُودَهُ فِي مَرَضِهِ وَتُخَيِّرَ بَدَنَكَ فِي فَضْلِهِ خَاجِبَهُ وَلَا تُخَوِّبَهُ أَنْ يَسْأَلَكَ
 وَلَكِنْ يَأْتِ بِأَدْرَالِي فَخْصَاءٍ حَوَائِجِهَا إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ يَهْرُصُ عَلَيْكَ وَلَا يَنْتَ بَوْلًا يَبِيهُ وَوَلَا يَنْتَ بَوْلًا يَبِيهُ
 وَجَلَّ سَبْعَةٌ أَشْبَهُوا خَلْفَهُ اللَّهُ تَعَالَى لَمْ تُخْرِجْ مِنْ دَجِيمِ آدَمَ وَحَوَا وَكَيْشِ إِبْرَاهِيمَ وَنَافِلَةَ حَالِجَ وَخَيْبَةَ
 وَالغَرَابُ الَّذِي بَعَثَهُ اللَّهُ يَجْتَنِي فِي الْأَرْضِ وَيَلْبَسُ لَعْنَةُ اللَّهِ تَعَالَى سَائِرَ مَعْتَبِرَاتٍ خَيْرٌ مِنْهَا فَدَاوُدَ وَبَنِي
 إِدْرِيسَ وَدُرَّحِمَ وَبُرُوشَ وَدُهْنِ عَسِينِ آدَمَ وَدُبُرِ جِرَاحِ وَدُبُرِ كَيْشِ إِبْرَاهِيمَ كَمَا سَجَى سَمْعِيلَ وَنَجِيحَ وَدُبُرِ كَرَامِي كَرِي
 بِشْتِ أَفْرَاكَرَ آدَمَ وَدُبُرِ غَرَابِ كَمَا فَدَاوُدَ بِرَبِّكَ مَا فَاسِلَ رَاحِزِينَ بِمَا مَوْتِ بَرَايَ دَفْنِ بَاسِطِ وَدُبُرِ شَيْطَانِ
 سَلُوا اللَّهَ الْمَلَائِكَةَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ ذَهَابِ الْبَدَنِ سَائِرَ عَمَلٍ إِلَى مُخْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ
 وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلنَّافِلِينَ سَعَتُ كَبِدِ سُبُوِي آمُرُشِ بِرُورِ دَكَارِ كَمَا مَوْجِبِ بَشْتِي سَتِ كَمَا جَنِ اسْمَانِ وَرَبِينِ
 بِمَا وَرَدَ مِنْ حِكْمِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 فِي حَرْفِ الشَّيْنِ وَهُوَ ثَلَاثَةٌ فُصُولٍ مِائَةٌ وَخَمْسٌ وَعِشْرُونَ حِكْمَةٌ الْأَوَّلُ بَلْفِظِ شُكْرًا وَهُوَ ثَلَاثٌ عَشْرٌ
 الشَّافِي بَلْفِظِ شُكْرًا وَهُوَ خَمْسٌ وَسَبْعُونَ حِكْمَةٌ الثَّالِثُ بَلْفِظِ الطَّلُقِ وَهُوَ سَبْعٌ وَثَلَاثُونَ
 حِكْمَةٌ الْفَصْلُ الْأَوَّلُ مِنْ حِكْمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَلْفِظِ شُكْرًا وَهُوَ ثَلَاثٌ عَشْرٌ حِكْمَةٌ مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 شُكْرُ النِّعْمَةِ يُوجِبُ تَجَدُّدَهَا شُكْرُ النِّعْمَةِ أَمَانٌ مِنْ تَحْوِيلِهَا أَكْبَلُ بِمَا يَهْدِيهَا شُكْرُ نِعْمَتِ إِيْمَانٍ وَارْتِمَتْ
 اِرْتِزَالِ وَارْتِزَابِ بِنَدَانِي وَضَمَانَتِ كَنْدِ بِسُوسِكِي وَجِسْكَ شُكْرُ الْهَيْلِ بِحُضُولِ الشَّيْءِ شُكْرُ النِّعْمِ عِصْمَةٌ مِنَ التَّيَمُّنِ شُكْرُ
 الْمُؤْمِنِ يَظْهَرُ فِي عَمَلِهِ شُكْرُ مَوْجِبِ اِرْتِمَارِ كَرَامِي بِشُكْرِ السَّائِقِ لِأَجْرٍ وَزِيَانَةِ شُكْرِ مَنَاقِبِ اِرْتِزَابِ تَجَادُرِ بِيكِنْدِ
 دَلِ رَاكْسِي نِيْدِ بِشُكْرِ نِعْمَةِ مَنَاقِبِ نَفْضِي تَجَدُّدِ نِعْمِ مَنَاقِبِ شُكْرٍ مِنْ فَوْقِكَ بِصَدَقِ الْوَلَاءِ شُكْرُ نَظِيرِ
 بِحَسَنِ الْإِخَاءِ شُكْرٌ مِنْ دُونَكَ بِسَبَبِ الْعَطَاءِ شُكْرٌ لِأَلِيهِ بِدِرِّ النِّعْمِ شُكْرُ النِّعْمِ نَفْضِي بِمَرِيدِهَا وَبُحْبُ
 تَجَدُّدِهَا شُكْرُ نِعْمَتِ كَمِ بِيكِنْدِ بِرَايَةِ نِعْمَتِ وَدَجِبِ بِيكِنْدِ تَجَدُّدِ نِعْمَتِ رَا وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِرَجُلٍ مِمَّنْ يُولَدُ
 شُكْرُ الْوَالِدِ وَبُؤْيُوكَ لَكَ فِي الْمَوْجِبِ وَبَلِغِ رُشْدٍ وَرُزِقَتْ بِرَهُ شُكْرُ النِّعْمِ بِضَاعِهَا وَبُرِيدِهَا شُكْرُ
 النِّعْمِ يُوجِبُ مَرِيدِهَا وَكَمِ مَرِيدِهَا بِجُودِهَا شُكْرُ النِّعْمَةِ أَمَانٌ مِنْ حُلُولِ النِّعْمَةِ شُكْرُ الْعَالِمِ عَلَى عَمَلِهِ
 بِهِ وَبِاللَّهِ لِيَسْتَحِقَّ شُكْرَ عَالِمِ عَمَلِ خُورِ رَاعِلِ نُمُودِ بِعِلْمِ خُورِ وَبِذَلِ نُمُودِ عِلْمِ اسْتِزْبَارِي مُسْتَحَقِّ شُكْرِكَ لِلرَّاضِي عَنْكَ
 بِرَبِّكَ بِرُؤْيِي وَوَقَاءِ شُكْرِكَ لِلسَّخِطِ عَلَيْكَ يُوجِبُ لَكَ مِنْهُ جَمَلًا حَاوِيًا وَبِعَطْفًا مِنْ حِكْمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 بَلْفِظِ شُكْرًا وَهُوَ خَمْسٌ وَسَبْعُونَ حِكْمَةٌ مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ شُكْرُ الْخَلْقِ وَالْكَذِبُ وَالنِّفَاقُ
 شُرٌّ الْأَوَّلُ وَالْوَلَدُ الْمَاتُ شُرٌّ مِنْ صَاحِبِ الْجَاهِلِ مَثَلُ الْعَيْلِ مَا أَفَدَتْ بِهِ سَعَادَتُكَ شُرٌّ النَّاسِ مَنْ يَرِي
 أَنَّهُ خَيْرٌ مِنْ بَدْرِيْنِ مَرْدَمِ كَسِي اسْتِ كَمَا خُورِ رَابِعِيْنِ مَرْدَمِ دَانِدِ شُرٌّ النَّاسِ مَنْ لَا يَشْكُرُ النِّعْمَةَ وَلَا يَرِي الْحُرْمَةَ شُرٌّ
 أَصْدَقَانِكَ مَنْ شُكِّلَتْ لَهُ شُرٌّ الْعِلْمِ لَا يَعْمَلُ بِهِ شُرٌّ الْعَمَلِ حُبُّ الدُّنْيَا شُرٌّ الْأُمُورِ الرِّضَا عَنْ النَّفْسِ شُرٌّ

فَاتِي فِي جَهْدِ الْبَلَاءِ

الفصل الثاني

جلد سیم از کتاب دویم ناسخ التواریخ در وقایع اقبالیم سیه

۹۰۴ افعال ما جلب الاثم شر الاموال ما انقصب المذام بزرین اموال خیریت که کسب قدح و دست کند
 شر الاداء ما خالف الشریعة شر الحساب مجهل شر الاموال ما لم یغن عن حاجیه شر الاموال
 مال لا یفتن من ذل ولا یغنی زکوة شر الناس من لا یقبل العذر ولا یغفر الذنب بزرین مردم کسی است
 که عذر پذیرد و عفو کند شر الاموال القسط الفضل بزرگار است که کس با قضاى خدا غضبناک شود شر
 الناس من لا یستفید الامانة ولا یجتنب الحیانة شر الاموال الکبر شر الیثم الکذب شر اخوانک من ذاک
 فی نقیصک و سائرک عیبک بزرین اخوان کسی است که با تو مدهمند و در کار کند در کارهای تو عیب تو را از تو مستور دارد
 شر الاشرار من یسخر بالشر ما یضیع فی التملک شر اخوانک الناس الذاهن شر التوال ما تفقد المکل
 و یغفر لمن بزرین انسان است که سخت تو را بطل و سبب معطل دارد و در فرجام کار منت گذارد شر الناس
 من لا یزجر خیر ذل و لا یؤمن شر اخوانک من یبطل عن الخیر و یبطلک معه بزرین اخوان کسی است
 که در تک کند کار خیر و تو را نیز با خود در تک فرماید شر الناس من لا یفتقو عن الرکیز و لا یشر العوده شر
 الناس من یحشی الناس فی ربه و لا یحشی ربه فی الناس بزرین مردم کسی است که نبرد از مردم در رضا جوئی
 خدا نترسد از خدا در رضا جوئی غنی شر الاشرار الکبیر الارباب شر الخبیثین الممان باخسانه شر الافعال ما
 هدم الصیغه شر الناس من یظلم الناس شر الاشرار الکبیر الارباب شر الخبیثین الممان باخسانه شر
 الافعال ما هدم الصیغه شر الناس من یظلم الناس شر ما سکن القلب الیخذ شر الملوک من لم یعد
 شر الابد بکذا امن فیه ولا یغصب بزرین بلاد بدی است که در آنجا فرادانی نعمت و امنیت یافت نشود شر
 الاذواج من لا یؤمن شر اخوانک من اذنان بالباطل شر العیلم ما افسدت به و شادک شر الساماجری علی
 السیئ الاشرار شر اخوانک من احوجت الی مداوایه و انجاک الی اعذار شر الاصحاب الجاهل شر القویل
 ما نقص بعضه بعضا شر الاخوان الخاذل شر الاموال ما لم یخرج منه حق الله شر الاصحاب من لا یخج
 من الناس ولا یخاف من الله بزرین اصحاب کسی است که از مردم شرم نکند و از خدای نرسد شر الناس من سخی
 بالایخوان و ذنبی الاخوان شر الروایات اکثرها افکار شر الفقیر المنی شر الفقیر فقیر النفس شر الایمان ما
 دخله الشک شر الناس من یبیش الناس شر ما صحب المرء الحسد شر الولاة من یخافه البری بزرین
 حکمران کسی است که مردم بکنه از وی نرسناک باشد شر الوزراء من کان للاشرار و زبیرا شر الامراء من کان
 القوی علیهم امیرا شر ما الیف فی القلوب الغاویل شر ما شغل المرء و غدا الفضول شر لا بد و خیر
 من خیر لا بد و شر الناس من لا یبالی ان یراه الناس مسیئا بزرین مردم کسی است که باک ندارد از آنکه
 مردم او را در فسق و فجور بدارند شر اخوانک من یبغی لک شر یوم شر الاوطان ما الا با من فیه الفطان
 بزرین وطنها جانی است که ساکنین آنجا امن نباشند شر الاخوان المواصل عند الرخا و الفاصل عند
 البلاد بزرین برادران کسی است که در دولت و نعمت پیوستگی جویند و در سختی و غمت کینگی طلبند شر الفضلاء من
 جارت افضیته شر اخوانک من لقران یهوی و ولتک بالذنب شر الامراء من ظلم رعیتة شر الناس
 من ادبح اللوم و نصر الظالم شر اخوانک و افسدتم لک من افرک بالعاجلة و الهاک عن الاجله شر

کتاب کلمات فصحاء کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

اتفاق جافی کار بصواب کند چنانست که کاهی عاقل را غرضی اشد صاحبان استوفاً نظم من التواصیح المعزوه ۹۰۲
 لا یشر فذا عشر وید منک صاحب الاخوان بالایمان و تعذذ نوقم بالمتفران صلاح العمل بصلاح
 الیب صلاح البدن الجبیه صلاح بدن کم خوردن و پر بهیز کردن است صلاح العیش الذی یر صلاح الای
 میذابه المنسب صلاح الدین الودع صلاح النفس بقیله الطبع صلاح الإیمان الودع و قساده الطبع
 صلاح العقل الادب صلاح الودع یجنب الیب صلاح الرغبه العذل صلاح البریه العقل صلاح
 النفس مخالفه الهوی صلاح الآخوه و قس الذنبه صحت الذنبه انقام و لذتها الام حجه الاجسام
 اصبی الانسام حجه الضما یر من افضل الذخا یر صحت نیت و پاکی طینت فاصلین و غیر است صواب
 الای بالدول و بد هب بد هابها صواب الاداء یا جالیه الافکار حجه الاخبار تکبیر الحکم کالتریح اذا امر
 بالطلب حملت طینا صاحب السلطان کراکب الاسد یبسط موقعه و هو اعرف بموضیعه رفیق سلطان کبر
 ماند که بر شهبور باشد مردم به نام و موقع او حد میرد کن او دانا تر است بموضع خود و عاقبت امر خویش با معاجت شبر
 حیل الایمن حصن الد و لیک والشکر جزای نعمتیک فکل دولیه یحوظها الذین لا یهتلب و کل نعمه یحذر
 الشکر لا یهتلب دین را حسن دولت خویش کن و شکر را نگاهبان نعمت خود هر دولتی که دین بر او احاطه کند مغلوب نشود
 و بر نعمتی که شکر نگاهبان باشد مغلوب گردد صاحب العقل انعم و اعرض عن الذنبه انتم صحنه الاشرار تکبیر
 الشکر کالتریح اذا امرت بالتین حملت نسا صله الیم منماه للمعدی مراه للنیع صلو الذی یهتکم و بین
 الله و تعدوا صدقه العلابه یر تدفع مینه الشوه اتفاق صدق سید همک فجار صله الیم یوجب
 و تکبیر العذو و صنیع المال یزول یر ذواله صا و الفوق فی الناس نسبا و العفاف عجا و لبس الایلام
 لبس القری و مغلوبان من مردم سترده و پند شده است و زادت و عفاف محب و تکبیر
 کشته همانا سلام پوستنین و از روز پوشیده صمت فهد عافیه خبر من کلیم ندتم معبته صدق اخلاص اللی
 یعظم زلفه و یجزل مشوبه صله الیم نعی العدد و یوجب الشود و سئل علیه السلام عن العالم
 العلوی فقال صور غایبه عن الموات خالیه عن القوة و الاستعداد یجمل لها فاشرفت و طالعتها
 بنوره فلا کرات و الی فی هویتها مثاله فاطمه صنها افعاله و خلق الایمان ذات نفس ناطقه ان
 زکاتها بالعلم و العمل فقد ما یبنت جواهر و ابل علیها فاذا العذل مزاجها و فارقت الاضداد فقد
 شارکها السبع الشداد صبرک علی تجرع الفصیح یظفرک بالفروس سکیانی تو بر جمیع سخاوتهای کلور کبر
 ظرافتن نسبت به واقع فرصت صفنان لا یقبل الاعمال الایها النقی و الاخلاص صیام الایام البیض
 من کل شهر یرفع الدرجات و یظیم المثوبات صمد صمد حتی یجلی لکم عمود الحق و انتم الاصلون
 والله معکم و لن یرکوا لکم صوم اجمدا الاماک عن الاغذیه یر زاده و اخینا و خوفنا من العیاب و
 و عبه فی الاجر و الثواب صوم النفس امساک الخواتم الخمس عن سائر المائیم و خلوا القلب عن اسباب
 الشیر بوزنه داشتن جسد نو مساک ز خوردنی است با صبار از هم غنا و عذاب اوداک اجر و ثواب و روزه داشتن نفس
 اساک حواس خمس است از هر جرم و جبریده و عالی گذاشتن قلب است از تذکر هر فتنه و شری صوم القلب صبر

جلد سیم از کتاب دیم ناسخ التورینخ در وقایع اقالیم سیم

من جناب اللسان و صوم اللسان خیر من صیام البطن صابروا نقتکم علی قیل الطایب بدو ما
هن دین التبیات بجد و احلاوه الایمان بما ورد من حکم امیر المؤمنین علیه
السلام فی حرف الضاد وهو فصل واحد باللفظ المطلق وهو اربعون جمله فمن ذلك قوله عليه
السلام ضباع الثمرین الامال والحق صل من اضدی بغير هدی الله ضاع من كان له مقصد غير
متروده الفقير تبعت علی قبیح الامیر ضرورت فقر مسکت برمی انجز و مردار بار کتاب مور قبیح ضرورت و انما
تخل علی ذکوب الاحوال ضالة الحکیم الحکمة فموا حقها حيث كانت عکت کتد حکیم است او حق است
در جنوی آن مور هر کجا بیاید اخوذ و در ضباع العفول فی طلب الفضول ضلال العفل یبعث عن الرشاد
هفید المعتاد ضر و الفقیر احمد من اشیر العین ضر فقر مسکت بکوز سر کشی و صفیان غنی ضبط اللسان ملک
و اطلاقه مالک ضابط نفسیه عن دواهی اللذات مالک و مملهاها مالک نفس را باز و ایدار طلب
لذات مالک باشد و اگر او را دست بنداری مالک باشد ضاد و الشر بالبحر ضاد و النباوة بالقطیة
ضاد و الهوی بالعقل مخالف و محالبت جوید به و او هوس پستیاری عقل ضاد و الکبر بالواضح ضاد
انجور بالمدی ضاد و الغضب بالجم ضاد و الشهوة بالفتح ضاد و الطمع بالوزع ضاد و الشر بالعیة
ضاد و التقوة بالرقة ضاد و الجهل بالعلم ضاد و الجوع بالصبر ضاد و الخوص بالفتوح ضاد و الکفر
بالایمان ضاد و الایمان ضاد و الاحسان ضاد و العقلة بالهفظة ضاد و النوانی بالفریضاد و التفریط
بالخیر ضرورت و ان الاحوال نذل رقاب الرجال ضرورت و حسیاج مردان بازم کردن و ذیبر و فزون کد ضالة
الجاهل غیر موجوده ضیام الشهوة یبعث علی غلب العجز ضلال الدلیل فلان الاستدلال ضلال
نفسی القاصد ضرورت الامثال تغرب لا ولی التهی و الالباب ضبط النفس عند التغیب و الرهب
من افضل الادب خویش داری حکام فاضی نعمت و روز خوف و خست فاضلین او بیت ضیام نار الغضب
تبعت علی ذکوب العطب ضلال النفس بین الشهوة و الغضب ضبط النفس عند هجان الغضب
بؤمن مواضع العطب خویش داری حکام میان خشم موجب امین است از مواضع خاک ضلال العفل اشد ضلة
و ذلک الجهم اعظم ذلک بما ورد من حکم امیر المؤمنین علیه السلام فی حرف الطاء و هو فصل
سبث و یبعون جمله الفصل الاول بلغظ طوبی و هو خمس و اربعون جمله الفصل الثانی باللفظ المطلق
و هو احد و خمسون جمله الفصل الاول من حکم علیه السلام بلغظ طوبی و هو خمس و اربعون جمله
فمن ذلك قوله عليه السلام يا طوبی بن قلب نفسه و لمقلینه طوبی بن ملک هواه و کملیکه
طوبی بن احسن الایباد و زود طوبی بن تجلبب الفئوم و یجنب الایسراف بکوکس کطرفین غت
کرت و از سراف انحراف جست طوبی بن تحمل بالعفاف و رضى بالکفاف طوبی بن اکرم نفس بمفاته
الله و طاعه فی التیر و الجهر بکوکس که بزرگوار داشت نفس خود را بحرف و خشیت پروردگار و طاعت کرد خدا را
در میان و اسکار طوبی بن اطاع ناجما بده و یجنب غاد با برده طوبی بن و فوی طاعه و بکی علی خطیته
طوبی بن صمت الامین و کرا الله طوبی بن الشکر و نلوهم من اجل ان طوبی بن خاف الله فامین طوبی بن ذکر

شماره ۱۹۱ (۱۳۲۳) - سال دوازدهم - ۱۷ جولائی (۱۹۰۵) صفحه ۱۲۳

§ سپهسالار روس مشتمل است بر سیصد و پنجاه هزار
و هزار و یکصد توپ و قشون (مارشل اوپاما) شصت
هزار و دارای هزار و هشتصد توپ میباشد

§ دولت روس سیاهبان دستة جہازات دریای سیاه
را تبدیل بقشون نازہ نموده جہازات مذکورہ در
تغایب جہاز (نیازپونمکن) حرکت کرده مأمورند کہ
اورا اسیر یا غرق نمایند. دستة جہازات جنگی دریای
سیاہ در (نودوسوسک) رسیدہ بجانب جنوب و طرف
باطوم رہسپار شدہ چہ خیلی آثار فساد و بغاوت
در آن نواح نمودار است

§ کشتی موشکی کہ در بغاوت پیرو (نیاز پونمکن)
بود از (کستنجی) بجانب ادیسہ رہسپار شدہ
میگوید کہ چون تابع (نیازپونمکن) بودہ مجبور بہ
بغاوت گردید و راضی بہ تسلیم است

§ یکصد و پنجاه ملاحان کشتی (پروت) کہ بلوی نموده
بودند اسیر و بجانب سوانتبولشان فرستادند

§ یک جہاز روسی وارد (کستنجی) شدہ جہاز
(نیازپونمکن) را تصرف شد

§ امیرالبحر دستة جہازات دریای سیاه دو جہاز
جنگی و شش جہاز موشک برای گرتساری جہاز
(نیازپونمکن) فرستادہ است

§ دستة جہازات جنگی ژاپون کہ در جزیرہ
(سخالین) وارد شدہ - عبارت از دو جہاز زره پوش
و ہفت گروزتر و سہ فولاد ککوب و سی و شش
موشک و ہمہ نیز محلو از قشون بودہ اند

§ جہاز (نیازپونمکن) بقتلاً در (کستنجی) وارد
و خود را بحکومت رومایا تسلیم نمودہ است

§ افواہ است کہ مناقشہ فرانس و آلمان در بارہ
(مراکو) مرتفع شدہ در پاریس جنان بیان می شود کہ
دولت آلمان حقوق فرانسہ را تسلیم کردہ و هر دو
بیز بازادی (مراکو) اقرار نمودہ اند

§ جنرال لیانیوف (حکمران جزیرہ (سخالین) تلگرافاً
خبر میدہد کہ بتاریخ ہفتم دستة جہازات ژاپون در
(کرساکووسک) نمودار شدہ از پانزدہ جہازات قلعہ
قشون خود را بخاک آوردند و بی درہی شلیک میکردند
و کشتی های موشک ژاپون پس از ساعت نمودار شدہ
بجانب قلعہ (کرساکووسک) شلیک کردند و پنج نفر
مستحفظین قلعہ را بقتل رسانیدہ ولی شایک نوبخاند
روسیان آنها را عقب نشاند - با سی و گروش زیاد
جنرال (لیانیوف) توپهای خود را خراب و عسارت
حکومتی را ویران نمودہ بجانب شمال رہسپار گردید

§ رئیس جہوری دولت انارونی مستر (روزبولک)
دولتین روس و ژاپون را اطلاع بخشیدہ کہ دولت
چین اظهار داشتہ کہ او نیز باید در مجلس صلح
شرکت داشتہ باشد. چہ کلیتہ بخت آن مجلس راجع بہ
اوست هنوز درین خصوص رسا جوابی نرسیدہ ظاہراً
روس مایل باین امر و ژاپون بی میل است و با بی میلی
ژاپون دولت انارونی اصرار بر این امر نخواہد نمود
§ (میوجلیبر) کہ یکی از اعضای شورای فرانسه
و از فرقة آزادی طلبان است در (برلن) آمدہ ارادہ
تقریر داشتہ - رسماً دولت آلمان او را منع نمودہ چہ
خیالاتش را مقصدانہ تصور کرد و خوف آن بود
کہ در قلوب اہالی انقلاب پیدا نماید

§ در تقایس حکم (مارشل لا - قانون جنگی) جاری
شدہ معلوم می شود بلوی خیلی بالا گرفته است

(۱۰ جہادی الاول - ۱۴ جولائی)
§ یکی از جہازات فرانسه کہ در (بسنہ) غرق
شدہ و افواہ بود کہ پس از چہل دقیقہ بیرون آورده
و حملجاتش ہمہ زندہ بودہ اند مقرون بصواب نیست
امیرالبحر در آنجا رسیدہ بید نیست پس از چند
روز بیرون آورد

§ جنرال استاسل سپهسالار بندر آرتررا در پترزبرگ
گرفتار نمودند معلوم می شود در تحقیقات ثانویہ جرمی
بر او وارد آمدہ است

§ وزیر خارجہ فرانس مسپو (دووبر) در
دارالشوری اظهار داشتہ کہ مناقشات دولتین آلمان
و فرانس دربارہ مراکو تصفیہ پذیرفت و دولتین مشارالہا
قبول شرکت در مجلس کانفرانس مراکورا نمودہ اند

§ تلگرافاً از (یکوہاما) خبر رسیدہ کہ (بارن
کومورا) وزیر مختار صلح با اعضای سفارت خود
سوار جہاز شدہ بجانب امریکا رہسپار گردید - تمام
وزرا و امرای لشکرکی و کشوری و جنرالہا برای
وداع ایشان با مسرت تمام موجود بودند

§ افواہ است کہ بیسیون فرانسه کہ بغرض رکنہ ہنقریب
عودت خواہد نمود
§ اخبار این برسی از تصدیقہ مناقشات فرانس و

§ کشتی موشکی کہ درصیت جہاز (نیازپونمکن) بود
تسلیم شدہ بحکومت رومایا ذمہ گرتہ کہ باغیان را بہر
جا خود مائل باشند آزادانہ برساند - قبل از تسلیم بین
حملجات جہاز غوطہ برخاستہ از نشہ شراب جنان سرشار
بودند کہ خودی را از بیگانہ نمی شناختند

آلمان در سراکو اظهار مسرت مینمایند - ولی درین خصوص اظهاری نداشته اند که در این تصفیه آیا فرانسه در ضح مانده یا ضرر

§ خبر (روتر) از (توکیو) خبر میدهد که (مسیونگوش) فرانسوی که در می ماه گذشته بجرم حاسوسی گرفتار گردیده بود پس از تحقیق عدالت ده سال حکم بقیه با زحمتش صادر نمود - و مترجم وی را هشت سال حکم مجبش صادر شد

§ وزیر مختاران صالح در (پورت-سمت) و (نیوهمپا) با یکدیگر ملاقی خواهند شد در عمارت حکومت (پورت سمت) جمع خواهند شد - چه مقام مذکور سرد و خیلی خوش آب و هواست بدوا وارد نیویارک شده سپس برای ملاقات مستر (روزبولت) در ساحل (استر) خواهند رفت آنگاه به کشتیهای مخصوص خود روانه (پورت-سمت) خواهند گردید

§ لشکریان ژاپون (توتو) را نیز که در آخرین حمله جنوب جزیره (سخالین) میباشد متصرف شده اند

§ (کونت مولوف) که یکی از عهده داران ملکی مسکو بود در حینیکه قبول هر شدت طاری را می نمود گلوله بر روی خورده همان دم جان باخت و قاتل وی گرفتار گردید

§ در معدن فخال (واتس-تون) که در (ویلان) است صد و چهل و چهار نفر هملجات مشغول کار بوده از حریق همه تارک شده اند در (دارلند) نیز سی و نه نفر همین بلا مبتلا گردیدند

§ وزیر خارجه دولت انگلیس (لاردنسدون) اظهار داشته در صورتیکه دولت فرانس شرکت در کافرانس (سراکو) نماید البته دولت انگلیس نیز شریک خواهد شد

§ خبر (روتر) از (پکن) خبر میدهد که دولت چین جمیع دول را اطلاع بخشیده که او هرگز قبول نخواهد نمود امری را که وزیر مختاران صلح تصدیق نمایند مگر آنکه نمایندة دولت چین نیز در مجلس صلح حاضر و شریک مشوره و بحث باشد - ژاپون جواب داده که این اعلان ابا با خیالات او مناقش نخواهد داشت § چهار نفر آزادی طلبان در مسکو گرفتار شده یکصد و نوزده نارنجک نزد آنها بیرون آمده است § در آلمان چندین مقابل قرصه که ژاپون خواستش نموده بود هر شدت برای ادای آن رسیده است

§ خبر (روتر) خبر میدهد که در (باربره) شخصی بدعوی مهدویت ظاهر گردیده است

§ در (برلن) افواه است که مناقشات فرانسه و آلمان درباره سراکو مرتفع نشده اینک که (مسیورویور) وزیر خارجه فرانسه قبول شرکت در کافرانس سراکو را نموده آلمان مشکلات دیگر در خصوص مباحثات کافرانس موضوع بحث داشته است

(۱۱ جمادی الاول - ۱۴ جولائی)

§ (کونت موواوینف) که از جانب دولت روس وزیر مختار صلح مقرر بود بواسطه علالت ازین عهده مستعفی گردیده و منظون است که (مسیورویور) وزیر مختار مقرر شود

§ (مسیورویور) وزیر مختار صلح از جانب دولت روس مناسب ترین رجال روسیه برای این عهده است و این وزیر با تدبیر در کافرانس صلح (لاهی) در بین مباحثات مابین مسرت نمایندگان ژاپون گردیده در هر صورت برای دولت روس وزیر مختاری او در امور صلح مفید به نظر میرسد

§ کاپیتانی این نکت را بدولت روس حلی نموده اند که تا وقتی شرایط صلح کاملاً تصفیه نشود تنور جنگ بین دو اردو سرد نخواهد شد

§ باغیان جزیره (کرید) پلیس مسلح را امر نموده که از (نواح کنادیا) خارج شوند - یک دست از قشون انگلیسی به تأیید پلیس مسلح فرستاده شده و یکدیگر ریخته دو نفر انگلیس مجروح گردیدند

§ دولت عثمانی قشون زیادی از حدیده به (سانا) و (تیز) فرستاده چنان معلوم می شود که بلوی بالا گرفته است

§ مناقشات حبش و انگلیس دوشماه تصفیه شده § از جانب دولت روس (مسیورویور) رسماً وزیر مختار صلح مقرر گردید

§ در ادیسه پست و چهار نفر سر حلقه باغیان ادیسه را طناب انداخته - حقتاد و چهار نفر مسکه بجرم ظنوت و دزدی گرفتار بودند مرخص نموده - و پست و چهار نفر را نیز شش ماه قید نمودند - تمام این انتظامات پلیسی معلوم می شود

§ در پترسبرگ تحقیق شده که افشاش (کاکیش) یعنی بر افساد فرقه آزادی طلبان تلبیس است که از مائره آن جماعت ۷۵ نارنجک و بالمد کلوله های قتل و ساز اسباب حراقه بدست آمده و دوازده نفر را نیز گرفتار کرده اند - رئیس این فرقه و کسیکه این همه سلمان را از خانه او بدست آورده - پس از گرفتاری خود را حلاک نمود

کتاب کلمات صارا از کتب امیر المؤمنین علی علیه السلام

الضعیف أتمش الظلم ظالم النخا من منيع العطاء ظل الله سبحانه وتعالى في الآخرة مبتدولين أظا طرف ٩٦١
 الدنيا ظن خداوند تبارک و تعالی کسره است در آخرت از برای کسی که اطاعت میکند او را در دنیا ظلم المردی في الدنيا
 عنوان وثقائه في الآخرة وظفر مجيبة الماوی من اعرض عن ذخارف الدنيا ظفر ارف بهشت جاودانی کسی
 پشت کرد بزخارف دنیای فانی ظاهر القرآن آتیق و باطنه عقیق ظاهر الاسلام مشرقی و باطنه موقوت ظلم
 آتیه بویقته و بصره ظلامه الظلوم بمهاهما الله سبحانه ولا يهلها دادخواهی مظلوم را خداوند مهلت میکند
 وکن من لم یبکدر واز مقام دست باز نگیرد و ظلم الاحسان و ضعفه غیر موصیبه ظلم بر جان بذل جان است
 در حق کسی و در جانی که شایسته جان نیست ظلم التسليم ظلم و خيانة ظن الانسان ميزان عقليه من يمان يمان
 عقل و دست و قبلة اصدق شاهد علی اصله و فعل او راست کوز کواهی است بر اصل او وظفر الکرم یعنی ظفر
 اللئيم بودی ظفر اللئيم یعنی ظفر الکرام عفوا و احسان ظفر اللئيم مجبر و طغیان ظفر بالبحر من طلبه ظفر
 الشر من ذکبه ظفر بالشيطان من غلب غضبه ظفر من بيشطان کسی راست که طالب شود بر غضب و ظفر افش
 بر کسی است که مالک شود غضب او بر او وظفر الهوى بمن اتقاد الى شهوة ظلم المروق من من يصيبه ظفر
 البشرى من اعرض عن ذخارف الدنيا ظلم التسليم اعظم الجرم ظلم الاحسان قبح الايمان ظلم نفسه من
 حصوله و اطلاع الشيطان ظلم کرد بر نفس خود اگر کسی که اطاعت شیطان را بر طاعت یزدان اختیار کرد و ظلم العباد
 بفسد المعاد ظاهر الله سبحانه باليساد من ظلم العباد ظلم المعروف من وضعه في غير اهله ظلم نفسه
 من رضى بالذل القنا و عوضا عن خاد البقا و ستم کرد بر نفس خویش را انکس که بر کردید در خانه را بر سری جاودانه
 ظل الکرام رعد هنجی ظل اللئيم و کد دنی ظلف النفس عما فی ایدی الناس هو الغناء الموجود
 نفس را بزدوشتن از طلب آنچه در دست مردم است دولت و ثروت است موجود ظلف النفس عن لذات
 الدنيا هو الزهد و ظرف المؤمن ناضع عن الحارم و مبادرته الى الکرام ظفر يبي الملك و
 اصنع صنایع في الکرام ضبط اللسان ملک و احل انتمک ضابط نفسه عن دواعي اللذات
 مالک و مهملها مالک ضبط النفس عند حادب الغضب يؤمن موافق العطب كما بهانی نفس
 هنگام حدوث غضب مورث ایمنی است از موافق ملاکت ظلم الناس يوم القيمة منکوب بظلمه معبد
 محروک ظلم الهنای و الاغی بيزل النعم و نسلب النعم ستم کردن بر پیام و ارسل موجب نزول عذاب است
 و سلب رحمت و نعمت است ظفر مجيبة الماوی من غلب الهوى ظن ذوی الالباب اقرب شئ من الصواب
 ظن العاقل كفاة بما ورد من حکم امیر المؤمنین علی علیه السلام في حرف السین و
 هو خمسة فصول مائة و ثلثون جکة بلفظ علی و هو اربع و عشرون جکة الفصل الثاني
 بلفظ عیث و هو اربع و ثلثون جکة الفصل الثالث بلفظ علیک و هو تسع و ستون جکة الفصل الرابع
 بلفظ عند و هو اربع و عشرون جکة الفصل الخامس باللفظ اطلق و هو اثنان و ثمانون جکة الفصل السادس
 من جکة علی السلام بلفظ علی و هو اربع و عشرون جکة من ذلك قوله علیه السلام علی قدر الجاه
 تكون العفة علی قدر الجحوان تكون الحرفة علی قدر العفيل يكون البعین علی قدر البعير تكون الحجة

الفصل الاول

جلد سیم از کتاب روایم نامح التواریخ در وقایع اقبال سیم

۹۵۲ بیت و عزت باندازه است علی قدر الحیثه لکون العبرة علی قدر المروءة فتکون الشفاعة علی قدر شرف التقیر فتکون المروءة علی قدر المنصبه فتکون المثوبة مصاب رابا اندازه مصیبت اجر و ثواب است علی قدر الموثوقه لکون من الله المعونة علی قدر الزامی فتکون العزیمه علی قدر العمل فتکون الطاعة علی قدر العفة فتکون النفاذ علی قدر الحیثه فتکون الشفاعة علی قدر القناء فتکون البلاء امتحان و بلیت باندازه نعمت است علی قدر البلاء فتکون التجاره علی قدر الانصاف ترشح الموده علی قدر التواضع فی الله تخلص الحیثه علی قدر الدین فتکون خلوص التبت علی قدر حین التبت فتکون من الله العظیمة از حد او ذممت و عطیت بقدر حسنیت است علی التواضع ایجها ذی الزامی و لیس علیه الضمان فی التبع علی الشک و غلظة الثقة بالله منی المحصر و الشیخ علی العلم ان یعمل بما علم ثم یطلب تعلم ما لم یعلم فرض است بر عالم که بعلم خود عمل کند و طلب نماید آموزش آنچه را ندانست علی التعلیم یبدأ بنفسه فی طلب العلم فلا یمل من تعلیمه ولا یتکبر ما علم علی الصدیق و الامان منی الايمان علی الامام ان یعلم اهل و لا ینبیه حدود الاسلام و الامان الفصل الثانی من حکمه علیه السلام فی حرف العین بلفظ عینت و هو اربع و ثلاثون حكمة فین ذلك قوله علیه السلام عینت لمن لا یملک اجماله کف یطیل امله عجب میاید مرا از کسی حکم بر دل ندارد و باطل کار بما طله بگذارد و عینت لمن یحتمل نفسه کف یعرف ربه عینت لمن یعلم انه متغفل عن دنياه کف لا یحس الزود و لا یخیر عجب است از کسی میاید از دنیا و میگذرد و تدارک زاد و بسج سفر میگذرد عینت لمن یسک فی الله و هو بره خلفه عینت للفاصل الموت یطلبه عینت لمن عرفت سوء عواقب الذنوب کف لا یبغض عینت لمن عرفت شدة انقلام الله و هو یقیم علی الاصرار عینت لیتکبر کان امس نطفه و هو خلیفه عینت لمن عرف الله کف لا یشتد خوفه عینت لمن عرف نفسه کف بانس بذار القناء عینت لمن عرف نفسه کف یصدک لإصلاح الناس و نفسه اشد شوق فسادا فلا یصلحها و یغنیها إصلاح غیره عینت لمن ینکر عیوب القاری بنفسه اکثر شیء منابا و لا یبصرها عجب میاید مرا از کسی که گزین معایب مرا است حال که معایب او قرون از دیگر است عینت لمن یظلم نفسه کف یتصف غیره عینت لمن یقال فیهِ الشر الله یعلم انه فیهِ کف یغضب عینت لمن یقال فیهِ الخیر الله یعلم انه ابق فیهِ کف یرضی عینت للیصل یجمل بالفقیر الذم منه مررب و یقوثر الغنی الذم اياه طلب فعبس فی الدنيا عینت الفقراء و یجاسب فی الاخره جناب الاغنیاء عجب میاید مرا از یحیی که بی مال اندوخته زندگانی میکند در ذمی قرصه که در آن گریز است فوت میشود از وسعت و سخاوتی که آنرا طلبکار راست پس زندگانی میکند در دنیا زندگانی فقر او باز میاید در آخرت حساب او در عینت لمن یشتوی لیسند علیهم یغنیهم کف لا یشتوی الا خسرا و یا خسانه فیسزقهم شکفت میاید مرا از کسی که میخورد و بندد کار با سال خود و آزاد می کند حکم نه نیز در آرزو کار با احسان خود و بندد کند عینت لمن ینکر الشاة الاخری و هو

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بَرَى النَّشَاءَ الْأُولَى عَجِبْتُ لِعَامِرٍ ذَا رِيقٍ وَأَمَّا ذَا رِيقٍ فَمَا عَجِبْتُ لِمَنْ لَيْسَ الْمَوْتُ وَهُوَ ٩٤٣
 بِرَيْسٍ مِنْ مَمُوتٍ عَجِبْتُ بِمِثْلِ مَا يَرَى كَيْسِي كَمَا فَرَمُوشٍ يَكْنُزُ مِرْكَرًا وَحَالَ أَنْكَرِي مِثْلِي بِرُؤُوسِهِ وَرُؤُوسِهِ
 عَجِبْتُ لِمَنْ بَرَى أَنَّهُ يَنْفُصُ كُلَّ يَوْمٍ فِي نَفْسِهِ وَتَمِيمٌ يَنْفُخُ بِأَنْفِهِ لِيُؤَيِّدَ لِيُؤَيِّدَ لِيُؤَيِّدَ لِيُؤَيِّدَ لِيُؤَيِّدَ
 الطَّعَامَ لِضَرْتِهِ كَيْفَ لَا يَجْعَلِي الذَّنْبَ لَا يَلِيمُ عَفْوَتِي بِهِ عَجِبْتُ لِمَنْ يَنْتَكِلُ بِمَا لَمْ يَنْتَكِلُ بِهِ خَلِي عَنْهُ ضَرُّهُ
 فَإِنْ لَمْ يَكُنْ عَنْهُ لَمْ يَنْتَقِبْهُ كُنْتُ بِمَا يَرَى كَيْسِي كَمَا فَرَمُوشٍ يَكْنُزُ مِرْكَرًا وَحَالَ أَنْكَرِي مِثْلِي بِرُؤُوسِهِ وَرُؤُوسِهِ
 كَمَا نَشُدُّ أَوْرَاسَهُ نَجَّدْتُ عَجِبْتُ لِمَنْ يَنْتَكِلُ بِمَا لَا يَنْتَقِبُهُ فِي نَبَاهٍ وَلَا يَكْتَسِبُ لَهُ أَجْرَهُ فِي الْخَيْرِ عَجِبْتُ
 لِمَنْ يَرْجُو فِي النَّكْرِ مِنَ الْأَصْحَابِ كَيْفَ لَا يَصْغَبُ الْعِلْمَاءُ الْأَيْشَاءُ الْأَنْفَاءُ الَّذِينَ تَعْتَمِدُ ضَائِقَاتُهُمْ
 وَتَهْدِيهِمْ عَلْوَاتُهُمْ وَتَرْبِيئُهُمْ صُغْبَتُهُمْ عَجِبْتُ لِرَجُلٍ بَأَيْدِيهِ أَخُوهُ الْمُسْلِمُ فِي حَاجَةٍ فَمَنْعَهُ مِنْ مَوْضِعِهَا
 وَلَا يَرَى نَفْسَهُ لِلْخَيْرِ أَهْلًا فَهَبَّ أَنَّهُ لَا تَوَابَ بَرِيءٍ وَلَا عِقَابَ يَبِيءٍ أَمْرٌ هَدُونَ فِي مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ
 عَجِبْتُ لِمَنْ يَرْجُو فَضْلَ مَنْ قَوْلُهُ كَيْفَ لَا يَرْحَمُ مَنْ ذُوْنُهُ عَجِبْتُ بِمَا يَرَى كَيْسِي كَمَا فَرَمُوشٍ يَكْنُزُ مِرْكَرًا وَحَالَ أَنْكَرِي مِثْلِي بِرُؤُوسِهِ وَرُؤُوسِهِ
 أَرْزُرُ دَسْتِ خَوْشٍ وَرَحْمٌ يَكْنُزُ مِرْكَرًا وَحَالَ أَنْكَرِي مِثْلِي بِرُؤُوسِهِ وَرُؤُوسِهِ
 وَمَعَهُ النَّجَاءُ وَهُوَ الْأَسْبَغُ عَجِبْتُ لِعَفْلَةٍ لِحَشَادٍ عَنْ سَلَامَةِ الْأَجْسَادِ عَجِبْتُ لِعَفْلَةٍ دَوِي
 الْأَلْبَابِ عَنْ حِينَ الْأَرْبَابِ وَالْأَسْبَغُ لِلْجَادِ عَجِبْتُ لِمَنْ عَمِيَ دَوَاءٌ ذَاهِبٌ فَلَا يَطْلُبُهُ فَإِنْ وَجَدَهُ
 فَلَا يَنْتَدِي بِهِ عَجِبْتُ كَيْسِي كَمَا فَرَمُوشٍ يَكْنُزُ مِرْكَرًا وَحَالَ أَنْكَرِي مِثْلِي بِرُؤُوسِهِ وَرُؤُوسِهِ
 لِمَنْ يَعْلَمُ أَنَّ لِلْأَعْمَالِ أَجْرًا كَيْفَ لَا يَجْسُنُ عَمَلَهُ عَجِبْتُ لِمَنْ يَجْمَعُ عَنْ دَفْعِ مَا عَمِلَ كَيْفَ يَقَعُ لَهُ الْأَمْنُ
 بِمَا جَاءَهُ الْفَصْلُ الثَّلَاثُ ثَمَّ وَدَدَ مِنْ حِكْمِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْعَيْنِ بِقِطْعَةِ عِلْمِكَ وَهُوَ
 وَيَسْتَوْنُ حِكْمَةٌ مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ الْوَرَعُ فَإِنَّهُ خَيْرٌ صِبَانَةٍ عَلَيْكَ بِالْأَمَانَةِ كَانَتْهَا
 أَفْضَلُ دِيَانَتِهِ عَلَيْكَ بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَإِنَّ طَاعَةَ اللَّهِ فَاضِلَةٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ عَلَيْكَ بِالْإِعْتِصَامِ بِاللَّهِ
 نَعَالِحُ حَقَّةً فِي كُلِّ مَوْزِكٍ فَاتَّهَاتُوا فَاتَّهَاتُوا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ بَرْتِ كَمَا تَوَسَّلَ جَوْنِي بِجَدْوَلِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَرَبِّكَ رِي حَيْدُورِي
 خَدَوْنِي كَارِيَانِ سَتَازِمْ حَادِرَةً عَلَيْكَ بِزُورِ الصَّمِيَّةِ فَإِنَّهُ بِزُورِكَ السَّلَامَةُ وَبُؤُوسِكَ السَّلَامَةُ عَلَيْكَ
 بِمَنْعِ الْإِسْتِغَامَةِ فَإِنَّهُ بِكَيْبِكَ الْكِرَامَةُ وَبِكَيْبِكَ الْمَلَامَةُ عَلَيْكَ بِالصِّدْقِ مَنْ صَدَقَ فِي
 أَقْوَالِهِ جَلَّ قَدْرُهُ عَلَيْكَ بِالرِّفْقِ مَنْ رَفِقَ فِي أَعْمَالِهِ تَمَّ أَمْرُهُ عَلَيْكَ بِزُورِ الْبِقِينِ فَتَجِبُ لَكَ مَلِكُ اللَّهِ
 شَيْءٌ أَهْلَكَ لِيُؤَيِّدَ مِنْ غَلْبَةِ الشُّكِّ عَلَى بَيْبِنِهِ بَرْتِ كَمَا تَوَسَّلَ جَوْنِي بِجَدْوَلِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَرَبِّكَ رِي حَيْدُورِي
 مَرْدَرَا زِيَاكَ تَرْدِيْنِ زَغَلْبَةِ شُكِّ بَرِيْقِيْنِ عَلَيْكَ بِالصِّدْقِ تَجَّ مِنْ دَنَائَةِ الشُّكِّ عَلَيْكَ بِالسُّعْيِ وَلَيْسَ عَلَيْكَ
 بِاللُّجْجِ سِي دَرَكَا رُوِيْنِ بَاخْرُومَنْدَسْتِ وَاسْعَافِ طَاجِتِ بَاخْدَوْنِدَهْتِ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ فِيهِ بِأَخْذِ الْحَارِ
 وَاللَّهِ بِرَجْعِ الْجَاهِلِ عَلَيْكَ بِجِسْنِ الشَّاهِدِ الْإِسْتِعْدَادِ وَالْإِسْتِكْرَارِ مِنَ الزَّادِ عَلَيْكَ بِالنَّفِيَّةِ
 فَاتَّهَاتُوا الْأَفَاضِلِ عَلَيْكَ بِالْجِدِّ وَالْإِحْسَانِ فِي صَلَاحِ الْعَادِ عَلَيْكَ بِالْوَرَعِ فَاتَّهَاتُوا
 الدِّينِ وَشِيْمَةُ الْخَالِصِيْنَ عَلَيْكَ بِالْفُضْكِ فَإِنَّهُ رُشْدٌ مِنَ الضَّلَالِ وَمُضْلِحٌ
 الْإِعْمَالِ عَلَيْكَ بِزُورِ الْحَلَالِ وَحُسْنِ الْبِرِّ بِالْإِعْمَالِ بَرْتِ كَمَا تَوَسَّلَ جَوْنِي بِجَدْوَلِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَرَبِّكَ رِي حَيْدُورِي

جلد سیم از کتاب دویم ناسخ التواریخ در وقایع اقالیم سیمه

عجالت کن و ذکر الله فی کل حال و خداوند را در هر حال ذکر باش عفتتک بالعدل فی العدو و
 الصدیق و العتد فی الفتر فالغنی برنت که با دوست و دشمن براب عدالت پونی و با فقیر و غنی از انصاف
 اخلاف بخونی عفتتک باخوان الصفا فافانیه فی الرضا و عون فی البلاء عفتتک متقوی الله فی الغیب
 و الشهادة و لزوم الحق فی الغضب و الرضا عفتتک بطاعة من یا امرک بالدين فانه هدیك و عفتتک
 عفتتک بکرام الخلال و اضطناع الرجال فافانیه بهبان مصارع السؤ و فوجبان الجلال عفتتک بالیقنا
 فانه افضل شیم الاشراف برنت که چنگ در زادت و عفاف زنی که آن فاضله صفت اشرف است عفتتک بترك
 التذبر و الاشراف عفتتک بالخلق بالعدل و الاضفاف عفتتک بالصبر و الاحتمال فمن لزومها هانت
 علیه الحق عفتتک بالاسماعة بالعباد و الرغبة الی بی تو فیتک و ترک کل شایه او فیتک فی شتمه
 او اسلتک الی خلاه عفتتک بالاحسان فانه افضل ذوا عی و از جمیع ضاعه عفتتک بالرفق فانه مفتاح
 الصواب و حقیق اولی الالباب برنت که با مردمان طرفی رفق و مدارا سپری چه آن کلید نظام سیاست و طبعیت
 صحبان کیست است عفتتک بالیغاف و الفروع فمن اخذ به خفت علیه الثون عفتتک با دمان العسل
 فی الشایط و الکسل عفتتک بطاعة من لا تدربها الیه عفتتک بحفظ کل امر لا تدور باضاعه عفتتک
 بالصدق فانه اعون شیء علی حسن العیش و لن یصلک امر و حتی یؤثر شهوة علی دین عفتتک
 بالاجرة ذابک الذنبا ضاعه عفتتک بالحق فانه حلیة فاخرة عفتتک بالحق فانه عنوان النبیل
 برنت که از شرم و جاسار کنی و از عجز و خرد و مار و فانی عفتتک بالتفاوه فانه ثمرة العقل عفتتک بالحق فانه
 ثمرة العلم عفتتک بالتکبیر فانه احسن و نینه عفتتک بالاخلاص فی الدعوه فانه خلق بالاجابة
 عفتتک بالشکر فی الشراء و القراء عفتتک بالصبر فی الضیق و البلاء برنت که در تنگنای بلا و محن از صبر
 و کلب سخن کنی عفتتک بالفروع فلا شیء اذفع للمعاجز منه عفتتک بالعمل فلامال اعود منه عفتتک با
 لا دین فانه ذنب الحسب عفتتک بالقوی فانه اشرف نسب عفتتک بالعمق فانه باطن العزیز عفتتک
 بالبساطة فانه جباله الودیه عفتتک بحسن الخلق فانه بلینک الهبة برنت که در محاسن اخلاق کوشی
 تا از غلب مردم با محبت پوش عفتتک بالاحتمال فانه یسر الصوب عفتتک بذكر الله فانه نور القلوب
 عفتتک بالصدیق فانه خیر منی عفتتک بالحق فانه خلق و غنی عفتتک بالوفاء فانه اوقی جبه برنت
 که شاد خویش و فاکنی که دفع هر حوادث را بهترین سپهرت عفتتک بطایع العمل فانه الزاد الی الجنة عفتتک
 بالاخلاص فانه سبب قبول الاعمال و اشرف الطاعة عفتتک بمفاد بیدی العمل و الدین فانه
 خیر الاصحاب عفتتک بالفضل فی الامور فمن عدل عن الفضل جاد و من اخذ به عدل عفتتک
 بالایضام بالله فی کل امورک فانه عصمه من کل شیء برنت که در هر کار روی با خدا کنی و چنگ در هر
 زند که در هر بلا و بخت نگاهان برنت عفتتک بالمشاورة فانه خیر منی عفتتک بالحق فانه خلق الایمان
 عفتتک بالرضا فی الشدة و الرضا عفتتک بالعلم فانه و دانسته که هر عفتتک بالانابة فان التانی حوی
 بالاصابة عفتتک بالهدی فانه عون الدین عفتتک بالصبر فانه حصن حصین و عبادة المؤمن

عفتتک

تیمیم که آنچه در نامه مقدس در این ماده یا مواد دیگر نگارش یافته و سی باید کاملاً مقرون بصواب و صلاح است. ولی همین قدر باطنی صوته (میگویم و می آیمش از عهد برون) که آنچه در نامه مقدس نگارش شده و میشود خالی از اغراض شخصی و مبنی بر خیرخواهی ملک و ملت و دولت است. و روزی باید که مقالات خیرخواهانه جلالین را بطریق مثل و شاهد ذکر نمایند و کف افسوس از عدم پیروی بر آن بنمایند و قلمه حاصل نمایند

مکتوب از استرآباد

(از شماره ۵۱)

منجمه ترقی هر دولت و فلاح و عجات هر ملت و نفوق و عزیت هر طبقه و طایفه موقوف ب علم است. و این علم که مدار سعادت و زندگانی و مایه ثروت و سعادت مردمی است میسر نمیشود جز به تحصیل. و تحصیل ممکن نیست مگر بوجود مدارس با سلوب نازه و قانون صحیح. و تاسیس مدارس نمیشود الا بهمت و اخلاق. چنانچه در این عهد فرخنده که اشراق لمعات معرفت و دانش از آبنای وطن عزیز را از خواب غفلت و بر خودی بخود آورده. بفضل ایزد متعال و بین اقبال بزروال پندگاران اعلی حضرت اقدس همایون شاهنشاه عدالت گستر معارف پرور. مایه پروردگار مظفرالدین پادشاه قاجار خلداده ملک و سلطانه و بتأییدات و تقویت برگزیده سایر حضرت بزرگان و تالی اثین آصف سپاهان حضرت مستطاب شاهزاده آزاده صدر اعظم مدظله العالی و تشویق و ترغیب عتاه عظام و مروجین شریعت حضرت خیرالانام. غیرتمندان ملک و وطن پرستان با حمیت را از هر کنار هرقوت غیرت و حمیت به هیجان آمده بادی بر از ضعف و سرور و سری محو زشوق و شور در تشکیل انجمنها و تاسیس مدارس جافغانیها کرده و باندک مدتی در تمام بلاد مکتب و مدارس احداث و در تربیت اطفال و تعالیم ایتم وطن معلوم و قنون بجان و دل میگویند بخ بچ طوبی لهم و حسن طاب. حکه تا زنده اند نامشان به بزرگی یاد. و چون در گذرند آثار و یادگار شان تا ابد پایدار است. پس ای غیرتمندان با قنوت استرآباد. وای وطن پرستان با حمت و حمیت این شهر شریف. شما نیز به نیت پاک اعلی حضرت اقدس پادشاه عالم آگاه و هموطنان خیرور با فر و جله.

تالی جسته و دامن مردمی بکمر زبید. و در افتتاح مدارس حمت نگارید. اساس شریعت خیریه برپه کودکان است و آیین دیانت اسلام پرستاری یتیمان. نه پسندید که کودکان شما بر تربیت و دانش بزرگ شوند. و محفل وجود شان از برگ و بار معرفت و پندش ماری باید. شایسته به پند که یتیمان بیوايه و بیگمان برادران دینی این شهر کسب جهل و فلاکت و نادانی عمده در نوجه و بردن و گوشه حراجهما خک باز و خک نشین خوار و ذلیل بمانند. غیرت بکنید. که نونالان وطن عزیز را در بوستان دیستان علم پرورش دهید. و به ثمرات علم و قنون پرورششان گروید. تا در دنیا و عقبای کامکار و نامدار شوید!

بجهدا که در استرآباد همه شامها ارباب ثروت و دارای مسکنت هستند. ولی ضرور نباشید و گن نکنید که اولاد و احفاد تمام عمر با درخته های شما بمرت و بختیاری زیست و همیشه بایند. عزن پندش و منخر آفرینش فرماید (کلمه علم من اخیک - خیرک من مال بطیک - لان للسال بطیک و العلم بهدیک) مال و طایه و زر و مال است. علم اسباب نیکبختی و اقبال و البته دینه و شایسته اید بسا اشخاص مال و پولها گذاشتند و گذاشتند باز ماندگانشان باقتضای جهالت و نادانی بضالت افتاده و باندک اوانی ذلیل و پریشان در عین حکمرانی محکوم دیگران شدند. و در غایت حواجی بندگان. این گزیدند. بر وقت را غنیمت شمرده چون سایر غیرتمندان وطن بدیک حمیت بجوشید و در تربیت و تعالیم اطفال خود بکوشید. و شکر این نعمت گذارید که امروز جناب سردارانم حکمران که مراتب غیرتمندی و حمیت و دولتخواهی و ملت پرستی ایشان بی نیاز از ادله و برهان است. چنانچه در کلیه کارها با خیالات شما کمال اتحاد و وقتی و همراهی دارد. در این امر خیر و بر باشا شریک و آواز گردیدند و نام نیک ایشان به تاسیس مدرسه افغیه در استرآباد در صحایف تاریخ باقی خواهد ماند. خود جناب ایشان حکه بزمان پاک گوهر وجود سعادت توامش را از دست بره حوادث روزگار مصون فرماید. با کمال شرف و میل خاطر تربیت و تیار پست و بیخ فقر اطفال یتیم را بسپارد قنوت خود گرفتند. چنین است که هر یک از هموطنان با حمیت در پیشرفت این مقصود مسرود و در توسعه

برسد. یکصد و سی فر مرده بقی را علاج مسکوره خوب شد. و در بیمارخانه (مکن) روی جدول هزار چار و زخم دارد. بر پشت و دشم زار مرده و چهارده هزار شفا یافتند. این رایجرت بمجالس صحبه ذول رکه -

مهارت طینه ژاپون همه را بحیرت اداخته
 زنانیکه در بیمار خانها خدمت میکنند راهبه و یا
 مرجه نامند. در زبان روسها (میل مرده سسترا) یعنی
 خواهر یا دل مرحت. در بیمارخانهها اکثر این زنان همانا
 و قربتاً الی الله پرستاری بهاران میکنند. زنی ادبی
 و چیزی انصران زخم دار روس ترك خدمت کردند.
 در ژاپون کسی ازین قبیل بجا سخن شنیده بلکه
 یاسم خواهری یاد و نگار میکنند. نهکته دیگر که
 اس اساس خوشبختی يك ملت میباشد این است که از
 اول جنگ در میان ملت ژاپون يك کله سخن خفاق
 شنیده شد. حادوت به یکدیگر نمودند و نه اعتراض
 بکرده دیگری کرده نه هنان واقف بحدیگر بستند. نه
 یکی را هزل و نه احدی استعنا داد نه عکسی بکار
 کسی مداخله کرد. خیالشان بصورت دادن کاواست از
 دست هرکس شود علی السویه باشد. بعکس روسها.
 از اول یکی میگوید اگر آن باشد من نیستم و آن میگوید
 اگر او کرد. دیگری میگوید او گرفت. یکی استعنا
 میدهد. دیگری هزل می شود. آریکی نصیب دیوان
 حزب گرم است. این را مستول و آریا معزول. اگر چه
 بسیار اینها را باید از سحت آئین پنداشت. ولی از
 اول در میان این قوم عناق بود. صفا و اتفاق راه
 نداشته و نخواهد داشت. بب اینهم اسباده رجال و
 سرداران نبوده و نیست

ولی ملت ژاپون ریشه این شجر زقوم را از بیخ
 و بن کنده باوجود بن حدیث که نام دله ژاپون و
 علیه روسهاست نار میگویند خواهیم کرد. دویست
 هزار سرباز خواهیم فرستاد. عجیباً تا رسیدن دویست
 هزار لشکر از دست لشکر دشمن دویست هزار
 تلف خواهد شد. وحشی او را قادر نیستند بر کنند.
 و حریف کلافی مافات را پیش از ایشان نمیتواند کرد.
 حوش منحنی ملت ژاپون یکی آنست که در ملاحظه
 او هزار نفر سرباز بر روی آسایشین داخله لازم
 ندارد. ژاپون با کسی هم حدود نیست مؤمن

این شروع مقدس مسابقت فوره هراسی با عدم
 جناب منتظمه خواهید نمود انشاء الله (م - ع)
 مکتوب یکی از دانایان
 (از شماره ۱۵)

ولی برعکس روسها چه کرده و میکنند
 از ابتدای جنگ تا یومنا خدا دست بسته و زبان
 گشادند. در اوایل لری بر تویی و بر ادبی ژاپونها بجا
 گفتند. هرکس که روز نامها را با دقت خوانده و
 قوه حافظه مانده میدانند که چه وحشی کرپها کردند
 اید مسکوش این وحشها را گرفته باسیلی تأدیب و
 تربیت کرد. که دیگر ندم از دائرة ادب بیرون نه بلند
 اقلایکمیلون پول بکمپانی تلگراف داده شد که تعریف
 و تمجید قروپانوسکین و استوسل و سایر سردارانرا
 شرفنام گرداند. چندین بار بمساکر نشانها و شمشیرها
 و خلعتها توقع نمودند. با نخل اوف نام (یوریک تل)
 را از دو هزار سرباز ژاپون گرفت. هاروز رتبه او را
 و ژنالی ترقی داده همان اول الکسندریک با شمشیر طلا
 باو مرحمت کردند. و نام همان طل را تل (باغل اوف)
 نهادند. ژنرال ملتسوف بانزده هزار قزاق و دوازده
 همراهه توب برداشته که ار کاکیف دشمن واقف شود.
 چهل روز گردید سه هزار تلفات داد چیزی فهمیده
 رگشت این را شجاعت فوق العاده ام نپسندد و نشان
 دادند. برعکس (باظطر) نام ضابط ژاپون با صد و بیجاه
 فر باین مأموریت رفته سه ماه در آن پرودت هوا که
 ۳۰ درجه بود اکیال و طیفه کرده خبر صحیح آورد ژاپونها
 از وی اظهار خوشنودی هم نمودند. روسها فرار را
 رجعت نام نهاده و رجعت منتظم را قریب بظفر. غانله
 در عالم انداختند. تا امروز هزار و دشمصد توب ژاپون
 از روسها گرفته بیکار به توکبو خردادند ولی روسها
 روزی چهار توب از ژاپون گرفتند بیکاه نام نوشتند.
 حال باید ضدیت را درست ملاحظه کرد. از اول تا
 امروز هر چه شنیدیم ژاپونها کردند گرفتند رسد و
 برعکس هر چه خواندم روسها خواهند کرد خواهند
 گرفت خواهند رفت. بعد از شکسهای فاحش در فرار
 هم بقول خواهیم کرد ثابت و برقرارند
 و ضدیت دیگر اینکه بحسبای موثق ژاپونها به
 بیمار خانه (پلو) شش هزار و چهار صد و بیجاه

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

يَلْزُمُ الْعِقَّةَ وَالْأَمَانَةَ فَإِنَّمَا أَشْرَفُ مَا لَمْ يَرْتَمِ وَأَحْسَنُ مَا أَعْلَنَ وَأَفْضَلُ مَا أَخْرَجْتُمْ بِشَأْسِكُمْ
 عَفْوَ دَامَتِ رَأْسُكُمْ بَارِعًا مِنْ هَرْدٍ وَبَهْرٍ خَيْرِيَّتٍ كَمَا بَشِيرَةٌ وَارْتِدَاءُ اسْتِكْرَامٍ وَفَاضِلٌّ خَيْرِيَّتٍ
 وَخَيْرٌ سَائِرِ عَالَمِيَّتِكُمْ بِهَذَا الْفَرْقِ لِحُلُولِ أَحْلَالِهِ وَحَرْمِ وَأَحْرَامِهِ وَأَعْمَالِ وَتَحْكِيمِهِ وَرَدِّ وَأَمْتِ شَاهِدِيَّتِي غَالِيَةٍ
 فَإِنَّ شَاهِدِيَّتَكُمْ وَأَفْضَلُ مَا يَبِيحُ تَوَسَّلْتُمْ عَلَيْكُمْ فِي فُضَاءِ حَوَائِجِكُمْ بِكِرَامِ الْأَنْفُسِ وَالْأَصُولِ بِخَيْرِ لَكُمْ
 حَيْدَرٍ مِنْ غَيْرِ مِطَالٍ وَالْأَمِينِ عَلَيْكُمْ بِصِدْقِ الْإِخْلَاصِ وَحَسَنِ الْبِقَائِنِ فَإِنَّمَا أَفْضَلُ عِبَادَةِ الْمُفْرَقِينَ
 عَلَيْكُمْ بِدَوَامِ الشُّكْرِ وَتَوَسُّلِ الصَّبْرِ فَإِنَّمَا بَرِّدَانِ النِّعْمَةِ وَبُرْهَانِ الْمِحْنَةِ بِشَأْسِكُمْ كَمَا هُوَ شَاكِرٌ وَصَابِرٌ
 بِشَيْءٍ مِنْ هَرْدٍ وَنَمْتِ رَأْفَتِهِ سَائِرِ مَا زَمَّ وَعَمَّتْ رَأْفَتُهُ عَلَيْكُمْ بِالْخَاءِ وَحَسَنِ الْخَلْقِ فَإِنَّمَا بَرِّدَانِ الرِّزْقِ
 وَبُرْهَانِ الْمِحْنَةِ عَلَيْكُمْ بِالْإِحْسَانِ إِلَى الْعِبَادِ وَالْعَدْلِ فِي الْبِلَادِ فَأَمَّا عِنْدَ مَبَادِي الْأَشْهُادِ بِشَأْسِكُمْ
 كَمَا بَشِيرَةٌ فَدَامَتِ رَأْسُكُمْ بِعَدْلٍ وَفَقْدَانِ سَبِيحَةِ الْإِيمَانِ وَرَسْمِ رَأْسِكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ رُزْقَاتِ عَلَيْكُمْ بِالْإِيمَانِ
 فَدَامَتْ خَيْرٌ زَائِدٌ وَأَخْرَجْتُمْ عَلَيْكُمْ بِصُنَائِعِ الْمَعْرُوفِ فَإِنَّمَا تَمُّ الرِّزْقِ إِلَى الْمَعَادِ عَلَيْكُمْ بِالْإِحْسَانِ
 فَإِنَّ السَّبِيلَ إِلَى الْجَنَّةِ وَالنَّجَاهُ مِنَ النَّارِ عَلَيْكُمْ بِصُنَائِعِ الْإِحْسَانِ وَحَسَنِ الْبِرِّ بِرِزْقِ الرِّحْمِ وَالْجَمْرِ فَإِنَّمَا
 بَرِّدَانِ فِي الْأَخْيَارِ وَبُرْهَانِ الدِّبَابِ عَلَيْكُمْ بِحُبِّ آلِ بَيْتِكُمْ فَإِنَّ حَقَّ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَالْوَجِبُ عَلَى اللَّهِ حُكْمُ الْأَرْوَاحِ
 إِلَى قَوْلِهِ اللَّهُ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى بِشَأْسِكُمْ كَمَا دَامَتْ رَأْسُكُمْ بِمَعْرِفَةِ رَأْفَتِهِ
 مِنْ حَضْرَتِ رَأْسِ فَرْضِ زَمْرَةٍ وَنِزْوِ الْجِبِّ مَكْنُودِ كَمَا وَنَدَّ شَارِدُ دَوَسْتِ حَيْثُ كَمَا دَرَّ قَرَانِ مِغْرَابِ قَوْلِ اسْتَكْرَامِ عَزِيزِ الْجِبْرِ
 الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى عَلَى الْكُذْبِ أَشَدُّ حِلَّةً وَرَلَّةً النَّوْفِيَّ أَشَدُّ زَلَّةً لِنَهْرِ اللَّيْلِ مَدْلُهُ وَضَلَالِ الْغُلَّ أَشَدُّ
 ضَلَّةً عَفْوَةَ الْكِرَامِ أَحْسَنُ مِنْ عَفْوِ اللَّيْلِ عَفْوَةَ النَّصُوبِ وَالْحَفْوِدِ وَالْحَفْوِدِ بِأَنْفُسِهِمْ عَشْرَةَ
 الْأَيْسَرِ نَسَالِ الْأَسْقَالِ عَمَلِ الْجَاهِلِ وَقَالَ عَلَيْهِ ضَلَالٌ كَرَارِ جَاهِلٍ وَبِالْأَسْتِ وَطَلْسُ كَرَامِ وَضَلُّ عِنْدَ فُتَا
 الْمَلَانِيَةِ نَفْسُ السَّرِيَّةِ عَافِيَةُ الْكُذْبِ مَلَامَةٌ وَنَدْمَةٌ وَغَرِيَّةٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَحْلًا مَدَامَاتُ لَهُ وَلَدُ رُزْقِ
 وَلَدًا فَغَالِ لَمْ عَمَّرَ أَجْرُ لَمْ أَجْرُ أَبَادٌ وَبَادٌ لَمْ كَلِمَةٌ فَمَا أَفَادَ عَفْوُ الرِّجَالِ فِي طَرَفِ أَفْلَاحِهِمْ عَوْدِ الْفُرْقَانِ
 بِهَذَا مَرَامَاتِ رَأْسِكُمْ كَمَا دَامَتْ رَأْسُكُمْ بِمَعْرِفَةِ رَأْفَتِهِ بِسَبْعَةِ خِصَالٍ مِنَ الْمَكَارِمِ صِدْقِ النَّاسِ
 وَصِدْقِ اللِّسَانِ وَتَرْكِ الْكُذْبِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ وَصِلَةِ الرَّحْمِ وَإِفْرَاقِ الضَّيْفِ وَإِطْعَامِ السَّائِلِ وَالْمَكَافَاتِ
 عَلَى الصَّنَائِعِ وَالذَّمُّ لِلصَّاحِبِ رَأْسُكُمْ بِحَبْلَةِ عَشْرِ خِصَالٍ مِنَ لَفِي لَفِي هِيَ مِنْ دَخَلِ الْجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَالْإِمْرَارُ عَمَلُهُمْ مِنْ حَيْدَرٍ فَمَعْرُوجٌ جَلَّ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِهْلَاءِ الزَّكَاةِ
 وَصَوْمِ شَهْرِ رَمَضَانَ وَالْحَجِّ إِلَى بَيْتِ الْحَرَامِ وَالْوَلَاةِ لِلَّهِ وَالْوَلَاةِ لِلَّهِ وَالْوَلَاةِ لِلَّهِ وَالْوَلَاةِ لِلَّهِ وَالْوَلَاةِ لِلَّهِ
 مُتَكْرِمًا وَهَ خَصْلَتِ جَوْنِ خَدَائِرِ الْمَلَانِ كَمَا دَخَلَ جَنَّتِ شُودِ شَهَادَتِ بُوَعْدَانِ خَدَائِرِ رَسَالَتِ مُحَمَّدٍ
 وَأَوْرَارِ بِلَاغِ رَأْسِكُمْ كَمَا دَامَتْ رَأْسُكُمْ بِمَعْرِفَةِ رَأْفَتِهِ بِسَبْعَةِ خِصَالٍ مِنَ الْمَكَارِمِ صِدْقِ النَّاسِ
 وَأَوْرَارِ بِلَاغِ رَأْسِكُمْ كَمَا دَامَتْ رَأْسُكُمْ بِمَعْرِفَةِ رَأْفَتِهِ بِسَبْعَةِ خِصَالٍ مِنَ الْمَكَارِمِ صِدْقِ النَّاسِ
 الشَّجُونَ النَّاجِلُونَ الذَّابِلُونَ ذَائِلَةٌ سِفَاهُهُمْ حَيْضَةُ نَطْوُهُمْ مَسْفَرَةٌ الْوَأْفَمُ مَقْصَرَةٌ وَجَوْهَرُهُمْ إِذَا
 جَهَنَّمَ اللَّيْلُ أَخَذُوا وَالْأَرْضُ فِرَاشًا وَاسْتَقْبَلُوا هَلْجَابَهُمْ كَبِيرٌ يَجُودُهُمْ فَرْدَةٌ دَمُوعُهُمْ كَبِيرٌ دَعَاؤُهُمْ

دم غنم است یا هو (ع - م)

در عنوان فوق که از پی منگی افسران روس دوبار
حانه ذکر شد خوانندگان محل بر افرای تمایند -
اول یکی از دستور های روسی نقل کرد - سپس پاره
از جراید فرانسوی با تلفراف از پیروغ خبر دادند روز
۲۷ مایس در این جا هیچ تاثیر نگرد - تیاتوها و سایر
جای های خوش گذارانی مثل همه روزه بر بود - ملت
که از پی باشند ۲۰ هزار جگر گوته های خود متالم
شود هیچ چیز ندلرد

مکتوب

بمقدمه والته از میان اقبال بی زول علیحضرات
قدر قدرت شهریار جبهه اسلامیان پناه

(ملك مصون است و حسن ملك حصین است)

(ملت وافر خدا را سكه سپین است)

هر دوری مقنی طوری است آن عهد و زمان
که در مملکت استرآباد و گرگان حکام خون آشام که
شغل شان سفک دماء و تهور بود گذشت - فعلاً در
هر کاری اسان کامل و شخص مائل لازم است -
خاصه ایالت این حدود که تراکة مهربانی از تربیت
با نجه روس مربوط و مخلوط می باشند - و هر
ساعت سازی و هر لحظه بطرازی ملیس میشوند -
والی این ملك باید زیاده از حد سبب النفس و حکیم العقل
ریگان و مهربان صلح جو و بیک خو قانون خوان
و زبان دان با خلق خدا شفیق و با نامه ناس رفیق
باشد -

(خلق همه یکسره نهال خدایند)

(هیچ به بعکن از آن نهالونه برکن)

که امروز روز در زیر سایه هما و ایه شهریاری و رحمت
آصفاه حضرت صدارت حکمران این ملك تمام صفات
سابق الذکر آراسته و پیراسته

چنان مهربانیش با هر تن است

که هر بنده گوید خدای من است

ترکان و مرزبان در نظرش یکسان - نه - فی را مردود
و به شیبه را مقصود قرار داده - وضع شئی را در
غیر ما وضع له محول نموده دوست بواز و دشمن گذار
میباشد - از روی رأیت نامه وسعوت جامه در مدعت
ریاست احدی را بیاسیت پیا نگرد - جنبك حرمت

فی نفسی را خرموده - همه را بالطف بقانون انسانی
و صورت و ذاکنون خوبی مستحضر و امیدوار ساخته
ترکان را از یأس و سطوت دولت آگاه و در پناه
رأیت طود امیدوار ساخته - ما آنکه مخلوق تا قاعد دست
نشود قدر و مندار هیچ کس را نیشناسند - اهالی این
ملك عموماً حق نصرت این مرد بزرگ را شکر گذار و
خدمت شمار هستند - و این حسن کردار در خاکهای
شهریار تاجدار با حسن الوجه معلوم و مفهوم و
بصحاب شاهزاده مقبل الدوله که از جا کران و منتسبان
سده سینه صدارت عظمی میباشند مثال خورشید مثال
که مرآت ذات ملکوتی صفات است بافتخار این سردار
نامدار مرحت - و بوم جمه بیعت و هشتم شهر ربیع
للولود سنه (۱۳۲۳) از طریق مازندران وارد این سامان
شدند - سردار اعظم نظر بشاه برسی که جلی ایشان
است قشون ساطروی استرآباد را با ترتیب مخصوص
با سواره موت و سواره ولایی که زاید بر سه هزار
نفر بودند از دو فرسخ تا دم دروازه هر دست را
آراسته در جلی خود قرار دادند و در بالای قلعه
(طندان) که از آثار عهد عتیق است و فعلابیه مرتقی میباشد
شاهروان عزت بر افراشته با عهده مأمورین و نمایندگان
دولت در چهار بتروب مانده با نجا رفته پس از آنکه
مثال مبارک را ذیب سینه افتخار قرار داد نطقی مبنی
بر تشکر این عطیه شاهانه و رضایت از خدمات صاحب
منصبان و مأمورین نموده شربت و شیرینی صرف و
به سپار شهر و دیوانخانه شد - بازده تیر توب
در خارج و سه تیر در میدان توپخانه شلیک شد شاگردان
مدونه افخمیه که از تأسیسات خودشان است با نطقی
وافی دیوانخانه آمده - سه فرشان خطبه که خود افتخار
کرده بود قرائت نمودند - انتظام این شاگردان مایه
شگفتی و حیرت عام گردید که باین قبیل زبان چگونه
به این خوبی تربیت یافته اند

جغرافیای ایران

از شماره ۱۱

علی آباد

نصبه است که در جنوب شرقی مازندران
واقع شده و پنجمین داریای پنجزار نفوس است و این

در خانه خود نشست همیشه بسمت دریا عطف نظر نماید هیئت جموعه بندرگاه استرآباد با آده ماشورا ده که در مدخل بندرگاه مزبور واقع است و جزائر مینا کاری شده و شبه جزیره میکاتکله و سواحل شالیه اورا دیدن میتواند - و قصر سلطنتی خیلی از شهر مرتفع تربیت که اگر از آنجا کسی بمواقع مذکوره عطف نظر نماید بیشتر از آنجا ها را که در مسکن نمودیم میتواند تحت رویت و نرسد خود آورد. ولی افسوس اینجا ها هرور زمان بتسلط اعدا ممرض و سرا های محتم که در درون بوده و بسیاری از بروج و باروی اطراف خراب و بعضی را نیز آتش زده سوزانده اند و قسم اعظم سکنه شهر به اطراف هجرت و پراکنده شده و نفوس شهر کلیه تناقص نموده و این شهر بزرگ با آنکه شایسته هرگونه عظمت و آبادی است حالت يك قصبه کوچکی را کس کرده است

و باغچه های لطیف این اطراف چون متن بی صاحب و پرستار مانده هرطرفش را گیاه های بیگانه و درختان بیابانی خدا آدرین احاطه و امروز با وجود اغاثات بازمه آنچنان با درختان گوناگون ملو و برست که شایسته کی آنرا دارد که فردوش بخواند

این شهر با وجود همه این خرابی ها چون در مابین شهر استرآباد و ساری واقع شده و راه عبور و مرور کاروانیان و مسافرین از اجاست دارای کاروانسرا ها و چهار سوهای متعدد و جوامع و مساجد بسیار از خرابه و وایر میباشد و همچنین دارای چندین حمام و محنوی بر مبنای قدیمه سائره نیز هست

آمل

این شهر هر چند در سابق مرکز ایالت طبرستان که یکی از ایالات قدیمی ایرانست بوده. ولی امروز یکی از بلاد مشهوره ایالت مازندران و دو هفت یا هشت فرسخی طرف غربی شهر بار فروش و شش فرسخی ساحل جنوبی دریای آبکون و تقریباً در صد و بیست و پنج کیلومتری شمال شرقی طهران در کنار نهر (همانکه در گذشته رود کجواچ و نامهای بده چار و صد خانه و تخمین ده هزار نفوس را جملها میباید که

قصبه در وسط مزایع شالیه و پنه وانی فکر واقع و در عمودنگاه جنوبی معروف است
به آن شهر - شیخ تبریز

هر چند در جنوب غربی بار فروش قصبه کوچکی است ولی بسبب مناعت موقع مستحکمی بشمار می آید و هم فائده بایه ملا حسین بشرویه با هزاران تابین خود در او محسن جستند. ولی از سایه جلالت عساکر جسور ایران فردی از افراد آمان جان از جنگ مهاجمین بدر بردن نتوانستند - و هرکس از راه باطل برنگشت راهسپار وادی عدم نمودند

مشهد سر

تقریباً در پست کیلومتره شمالی بار فروش در کنار دریای آبکون و در مصب رود (هلول) واقع و بازار داد و ستد و تجارتش بسیار رواج است چون ساحلش بسیار نو در نوست لذا کشتیهای تجاری سکه جامنتشان دو بیست (تون - نیلانو) میباشد عبورند از آنکه بقدر دو کیلومتره دور تر از سکنار دریا بایستند که بدین سبب حمل و نزول بار از کشتی کسب صعوبت میکند -

تجارت اینجا بطور عموم در دست ارمانه میباشد معمولات و مصنوعات را که از روسیه می آورند در اینجا با پنه های خوب اعلا مبادله و بروسیه میفرستند

اشرف

در دو بیست کیلومتره شمال شرقی طهران بقدر دو کیلومتر (بیارگاه - کورنر) استرآباد مانده واقع و شهرت دارای یازده هزار نفوس در عصر ششم یعنی در سنه هزار و چنوزی از هجرت گذشته شاه عباس مرحوم در نخستین درجه به اعمار آنجا کوشید هیئت جموعه شهر را در روی پایه يك کوهی تربیت و بنا نهاد و اطرافش را با بروج متعدد و با روهای محکم متانت داده و تزین نمود. و مابین آنها را با دیوارهای مدافعه مستحکم کرد. علاوه بر آن در بالاتر از شهر قصر طبعه بنیاد نمود - اطراف این قصر و جوی آب ارجه آن با باغچه ها ملو و مشجر باشجار گوناگونست احاطه شده

از برای موقع شهر قصبه دریای بسیار خوبی است و در وقت درونی آید - شیخ تبریز

مکتوب لز اسلامبول

جناب مؤبدالاسلام ایملکافه بتائیده - الحقی بیانات فوق العاده آن جناب در ترقی مردگان وطن حکم آب حیات را دارد - فی الحقیقه معنی انسانیت و حب وطن و قناعت صور قوموا ایتهائساعون را بگوش اهالی و ابنای وطن رساندی - احسن الله لك الجزاء

چند روز قبل در علیة اسلامبول باد و رعد و برق و باران سختی جنابیه امثالش را در این زمان کسی ندیده و نه شنیده ظاهر شد - و از جمله ضایعات این بلیة مختصر یکی شکست شیشه یعنی جام بود که از پنج هزار الی دوازده هزار لیره خسارت جام را میگویند

دو روز قبل در قهوه خانه عارف در باغچه عمومی که نزدیک چشمه آمان میباشد با یک نفر رفیق صحبت کرده و مشغول قهوه خوردن بودیم - و ضمناً حزنه اقدام عثمانی را میخواندیم - نوشته بود که (جاییها دو روز زیاده از حد قیمت جام را ترقی داده یعنی دو سه مقابل قیمت میخواستند - چونکه آن قدر جام موجود در علیة نبود حکومت از وضع جاییها خبردار گشته مانع از مقاصد ایشان شد قراری چند داده یکی آنکه قیمت جام باید بقرار قیمت اصلی باشد - دیگر تجار جام تلگراف نمایند که فوراً از اروپا جام بیاید و بفروشند - بعد از مشاهده این مطلب که جام نه متاع پوشیدنی و نه خوردنی میباشد - آهی سرد از جگر کشیده خیلی به بنده و رفیقم تاثیر کرد - رفیقم گمت خداوند چه قدر بندگان بختیار و حکامکار داری - و چه قدر نیز بندگان عاجز و بد بخت و غافل از قع و ضرر خود

یکی را داده صد گونه نعمت

یکی از بهر نان آلوده در خون

حکومت علیة عثمانیه آن قدر اهتمام و سعی بلیغ درباره آسایش رعایا دارد - چون که حکومت بسته بر رعیت میباشد - و رعیت هم تابع به حکومت هر یک مر دیگر را لازم و ملزوم است

اما بچاره اهالی تبریز دوازده سال است بله که زیاد - نان - نان میگویند - نه حکومت به ناله ایمان

گوش داده و قراری به نان گذارده و نه منتظرین آقایان مملکت به انصاف آمده - رزق مخلوق خدا را بنابر مبریزند

باری يك هفته قبل یکی از تجار در مکتوب خود از نان تبریز نمونه فرستاده بود معاذ الله نان اطلاق نمی شد - سگهای اسلامبول از آن نان میگریزند - با همه این حرکت آرزوی مردن همان و به بهشت رفتن همان - گر مسلمانان همین است
خادم مات (ع - ل)

ترجمه از روزنامه (صبح)

منطبعة اسلامبول

(نمرة ۳۱ ۵۶)

(از بیوروق - ۱۴ حزیران)

از جانب نظارت بحریة آمریکا در تازگی اواصر لازمه و قطعی داده شده که پس ازین سفایح حربی در زمان (مانوره تعلیم) احدی از تیغه دولت خارجه را خواه آشپز و خواه قهوهچی و خواه خدمتکار در چهار نگذاشته و بیرون نمایند - سبب این امر تدبیر جدید نظارت بحریة آمریکا جاسوسهای دولت بیته ژاپون بوده است - چنانکه يك از ادمرالهای دولت آمریکا (هوانس) نام که اخیراً بطرف اقصای شرق مسافرت نمود روزی با تصادف لاجل الزیارة بيك كشتی زره پوش دولت ژاپون رفته و قوماندان كشتی را زیارت کرده و در آسای صحبت قوماندان ژاپون يك ظرف خالی (بوشقاپ) در دست گرفته و بطرز لطیفه به مسیو (هوانس) اظهار داشته که (آقای من - امروز کدام خوراک را انتخاب کرده و میل خواهید فرمود) قوماندان كشتی آمریکا ازین خطابه اده برل ژاپون خیلی متحیر و متعجب مانده و پس از دقت تمام مشاهده نمود که این قوماندان ژاپون یکوقتی در یکی از سفایح حربی آمریکا با سمت آشپزی مدتها بخودش خدمت کرده و جاسوسی نموده است - این است وقتیکه مسیو (هوانس) از سفر برگشته و کیفیت مذکور را به نظارت بحریة خودشان اظهار داشت امر مخصوص صادر شده که در زمان تعلیم تیغه خارجه را درجهای حربی نگذارند

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

في الدنيا رغبة الخفاء نيكوان ورمك راحت بند و اصفان بنيا رغب كنند في اخلاص اليها نيل ١٥١
 الاقوي في الاستيلاء عهين الهداير في طاعة الهوى تكون النواير في نصاريف الدنيا اضيق
 الغفلة لغز في كل قيس موت في كل وقت قوت في كل نظر غير في كل تجرير موعظ في السخاء
 المحبة في الشج المسبة في العدل طاعة الله ونبات الدول في اخفاء الظالمين والفتنة في كل
 شئ يذم الشرف الا في صنائع المعروف واللبالغية في لظاهرة در هر چیزی اسراف كوهيد است كرو كواي
 خوب و هر در طاعت خداوند في الغزير بنا ما قبلكم وخير ما بعدكم وما بينكم فان محوى است بهيچن
 شاور خبر اينكان شاوركم آنچه در بيان شاست الفصل الثاني بما ورد من حكمة عليه السلام في حرف الفاء
 باللفظ المطلق وهو يسع وسبعون حكمة من ذلك قوله عليه السلام نحو الرجل بقضيله لا ياصله
 فخره بقضيلته وحسب است زبنا ونسب فضل الرجل بغيره من قوله فعذا الولد يخرج الكبد كره
 سوزانده كره است فعذا الاخوان موهي الخلد فكرك هديك الى الرشاد ويهدك الى اصلاح العباد قيل
 الخبير فيهم باقية ومرة واكبه فكرو مرة نوبه حسن عليهم من فهم فكره در امور خویش اينها كه من باه
 كروار نيك اورا از افعال زشت او فكر لاحق لا يهني المال فايدا الدين متروك في الفكر والضلال فكر التغير
 شر القير فساد الدين الطع فساد العمل الاخير بالخدع فساد النفس الهوى فساد الدين الدنيا فسادنا
 الامانة طاعة الجاهل فاذ من يملك الوفا واذن الامانة ما يرضد كس كوفار را در ساخت و امانت را در بيع
 فضيلة الايمان بدل الايمان فضيلة السلطان عمارة البلدان فكرك في الطاعة يدعونك الى العمل
 فيها فكرك في العصية يهدوك على الوقوع فيها فعذا الرسول اهون من ذباسة النمل دورها دون از
 بزرگان زبان كار راست مردم سفر فر و الى الله ولا تقربوا منه فاذنكم وكن شجرة و قراكل القمل
 من اللبهم الايق فاذ من استنصح بنو الهدى وخالف دولعي الهوى وجعل الايمان زيادة متاديد
 التقوى ذخوة و زادة فاشه الله ان تزداد الكبر فان الكبر مصيدة اليهن النطق التي تساو بها
 القلوب مساودة التهموم الفائلة فاذ في السعادة من اخلص العباده فعل المعروف واطاعة الله ووفد
 لافرا الضوف زين الشهادة كرو استنوده واقاات مظلوم و پذيرد ما مان زينت بزرگي و سادست فافرة الكبر
 احسن من خلاء اللبهم كرم كرجد فقير شود بهر است از لبسي كه مستقى كرو و فقدا اللبام والحة الاقام فقدا اللبام
 خير من طابها من غير اقلها فان بالفضيلة من ملك فضبه وملك نوازع فضبه فضيلة العمل الا
 فيه فايد من غار في الحق الى خير و دعه و ما رضى ليغيبه دور شوار كس كه دور رجبت از حق بسوى غير حق و
 كذا را در و آنچه را نفس او بنده داشته فعل اليتية ناز والولوع بالعبية ناز والولوع بالعبية ناز
 كانت همة الاختيار و همة الايتية ناز والولوع بالعبية ناز والولوع بالعبية ناز
 مردم فاجر و بزرگار فضائل الطاعات نهد رفيع المقامات فاعل الخبير همة فاعل التشرية ناز والولوع
 هداير فكرو الجاهل موايه فعل التيرسية فقدا الايتية غيرة قوت الدنيا فضيلة الاكياس وحسن الخفا
 مردمان قوت و بنار اختمت شمارند و اصفان كرفار حسرت شوز فقدا البصير اهون من فقدا البصير كورى حشم

جلد سیم از کتاب دو نیم ناسخ التواریخ در وقایع اقالیم سبعه

سهل تر است از گوری در فکر شایسته نصیب فرقی جزین عبادت و طوبیله فاز من اصلح عمل یومیه و استند در کفوف
 آمیبه فاز من غلب هواه و مملک دوائی رسکار شد کسی که غالب شد بر هوا و هووس سلطنت یافت بر هوا
 نفس فساد البهائم الکذب فایده البصیره فایده النظر علی صدق زائد اهلیه و لیحضر عقله و لیکن
 من انباء الاخره فیها قدم و الیه انقلب فضیله التباده حسن العاده فضیله العقل الزهاد
 فضیله الرباسه حسن السیاسه فضل فکر و تفهیم الجمع من فضل بکار و در زامه فطنه المواظبه
 ندعو الی الحدیث فایطوا بالعباد و اسمعوا بالتدبر فیکرم تکلم ناسم من الزلل فکرم انکاء سخن بجوی تا از غریب
 امر شی و قال علیه السلام فی حق من ابی علیه فاسخ مبهات دلیل قلوب دقایق متضلات فی
 حسره علی کل ذی عقله ان یكون عمره علیه حجه وان تودی بر امانه الی شفوئه فالملوب لایهیه عن
 رشدها فایسبه عن حظها سالیکه فی غیر مضماریها کانت المعنی سواها و کانت الحظ فی اجزای دنیاها
 فاستمعوا ایها الناس و عوا و احضروا اذاننا و یکم نفهوا و افکروا و یصبروا و اعبروا و انظروا و تروا
 لاخره تسعدوا و یرد ان بشنوبه و محفوظ و اربده و لمارا بشنوبه و فهم کنیده و تفکر فرمایند و از در بصیرت کران شویید
 عبرت کیر بد کوش فرایند و موعظت دهمه و بیج سفر اخرت کنیده و مسعود شویید فانتقوا الله نقیه من یمیع فحسح و افترق
 فاعترف و وجل فعیل و حاذر فبادر فانه الله عباد الله من کبر الحجه و فخر الجاهلیه فایه ملاح الشان
 و منایح الشطان و قال علیه السلام فی حق من ذمه فالصوره صوره انسان و القلب قلب حیوان
 فدیج الاشراف مفعیلا و اذنی فی الیوم عدا و امینک من الممال بعد و خرو و ذنک و قدیم الفضل الیوم
 حاجتک از اسراف دست باز دار و فساد و میان روی سپار و فایده کن امروز کار فرودار و از مال نگاه بار بار از ضرورت
 و زیادت از پیش فرست برای روز حاجت فایق ایها السامع من عقلتک و اخضر من تجلیتک و اشد از
 و حد حدک و اذکر قبرک فان علیه تملقها الما و اعظ شایفه لو صادقت فلوما ذاکه و انما عا و اعبه
 و اوله عارف من ای قوم حاضر شویید و اندرز روشن را اگر بر خوردنهای صافی پاک و کوشهای شپوید از برکنند و او ایها
 با عزبت را فانتقوا الله نقیه من انصب الخوف بدن و اسهر التجدد فرار فومیه و اظاءه الرجاء هو اجر یومیه من
 الايمان ما یكون و انما مستقر فی القلوب و منه ما یكون عواری بین القلوب و الصدور فانتقوا الله
 نقیه من اهن و احسن و خیر فاعبر و حد و فازدجر و اجاب فاناب و طاجع فتاب بر سید از خدای تر سید کسی
 که مقام ایمان یافت و از دنیا اعتبار گرفت و از خدای ترساک شد و از معاصی دست باز داشت و بتوبت و انابت گریه
 فانتقوا الله نقیه من ذکر فذکر و وعظ فحد و وبصر فاستبصر و خاف العقاب و عمل الیوم الحجاب فانتقوا
 نقیه من شغل بالفکر طلبه و اوجف الذکر یلسانه و قدیم الخوف لامانه بر سید از خداوند تر سید کسی که در
 مشغول بتفکر ساخت یا زبان بزرگ خداوند بردخت و خوف و خست را مستقر امان فرمود فانتقوا الله جهه ما خلقکم له
 و اخذ و اینه کینه ملاحظه که من نقیه و استخفوا منه ما اعتدکم بالتجربه فی منباده و الحدیث
 من قول مناده فانتقوا الله عباد الله نقیه من شمر تجرید و وجد شمشیر و اکش فی مهل و باد و عن
 بر سید از خداوند تر سید کسی که دهن بندگی و تجرد بیان بندد و نصیم غریب داد و چند که در ایمان جهلت داشت و بد

سرف کرد

کتاب کلمات قصار از کتب ائمه المؤمنین علیهم السلام

سرعت کرد و مبادرت نمود خوف و حشیت را فانقوا الله فعبه من ذکر فی کرم الویل و عاقبة المصدور ۹۲۳
و معتبه المرجع فتدارک فادراک الی و استکثر من صلح العلی فالادواح مرقهینه یثقل اعبانها مؤینه یغیب
انباها لالت زادن من صلح عملها و لا تشعب من شیء ذلها فی ذکر الامیرین بالمعروف و الناهین
عن المنکر قال علیهم السلام انکم المنکر للکریب و لسانه و قلبه فذلک المنکر یحسب انکم یخبرونهم
بلسانه و قلبه و الثارک یبده فذلک المنکر یحسب انکم یخبرونهم بمضیع خصله و منکم المنکر
یظلم و الثارک یلسانه و یبده فذلک مضیع اشرف الخصلین من الخصال الخیر و مضیع خصله و منکم المنکر
فانکر انکار المنکر بقلبه و لسانه و یبده فذلک منبئ بین الاحباء فبا عجا و ما کان لا یحجب من خطاه
هذه الامم علی اختلاف حججها فی دینها فالاقتضون اثرتی و لا یفقدون بعمل و حتی و لا یؤثرون
بغیب و لا یفتنون عن عیب یعملون فی الشبهات و یبهرون فی الشهوات العرفیه فمما عرفتوا
و المنکر عندهم ما انکروا مفرعهم فی العضلات الی نضیرهم و یقولون فی المنهات علی اذاهم کان
کلا منہم امام نسیه فذا احدثت ما بری یغیروا و یثبات و لا یثبات محکات مفریاد ان که
امر معروف و منی از منکر کنند بچگونه از جماعتی از ایشان انکار کنند منکر را بدست و زبان و دل از جماعت کتب کرده اند
نیکو را و جماعتی از ایشان انکار کرده اند زبان و دل لکن بدست دفع منکر میکنند ایشان متمکانه بد و خصلت از صفات
نیکو و ضایع میکنند از بد خصلت دیگر و بعضی از جماعت انکار منکر میکنند بدل لکن زبان و دست دفع منکر نیستند
ایشان از بد خصلت و خصلت نیکو را دست باز داشته اند و متمک یکی شده اند و بعضی از جماعت بدل و نه
زبان و نه بدست نمی از منکر میکنند ایشان مانند مردکان اند در میان زندگان ای قوم شکفتی نکردید و چگونه در حجب نشوم از
حضای این امت با اختلاف جهای ایشان در دیانات ایشان اقصا بیکت از قضای پیغمبری و اقدام میکنند بگردار وحی
و ایمان نمی آورند بغیب خویشین داری میکنند از عیب کردار ایشان در شبست است و پروی ایشان در شهرات کار نیکو در
ایشان خیریت که خود نیکو دارند و منکر در زند ایشان خیریت که خود منکر باشند پناه ایشان در صل مسکات نفوس ایشان
است و محل طینان ایشان در کشف مباهات عقول ایشان است که با هر یک امام نفس خویشند ما خود سب از خیر را
کران شدند یعنی روشن و تیره واضح و مبهم سبانی محکم قرص الله سبحانه و تعالی الایمان نظیر این الشکر و الصلوة
تقریهما عن الکبر و الزکوة نسبیا للرزق و الضیام ابیله الایمان الخلق و الخلق نفویة للذین و الجهاد
جزا للاسلام و الامر بالمعروف مصلحة للعوام و النعم عن الشکر و دعای الفقهاء و صله الارحام منما
للمتد و انصاح حقا للدماء و اقامة الحد و اعظام اللخایم و ترک شرب الخمر و محضنا للعقل
و حجابنا التبرقہ ایجابا للعفة و ترک الزنا و تحصینا الانساب و ترک اللواط و کثیر النسل و الشهادة
انسیظها و اعلی الجاهدات و ترک الکذب شریفا للصدق و الاسلام امانا من الخاویف و الامامة
نظاما للامم و الطاعة تعظیما للائمة

بما ورد من حکم امیر المؤمنین علی علیه السلام
فی حرف الف و هو فصلان ما شان و خمس حکم الفصل الاول بلفظ قد هو اربع و یتبعون حکم
علیه السلام الفصل الثاني باللفظ المطلق و هو مائة و احدى عشر حکم الفصل الثالث بما ورد من

جلد ستم از کتاب دینیم ناسخ التواریخ در وقایع اقالیم سه

حکیم امیر المؤمنین علی علیه السلام بلیغاً قد فرغ من ذلك قوله عليه السلام قد تكبروا بجواد رب
 يكون نبركاهي سكندري خور قد يدرك المراد قد تنجم الطالب قد يجيب الطالب قد يبعث الفرب قد يلين
 الصليب قد ينفذ الفلانة الناصح قد ينصق المستنصع قد ينصح غير الناصح قد ينضم المتوجع قد
 ينظير الخنج قد تصدق الاخلام كما هي خواب راست ايد قد يضرب الظلام قد يجمع اللام قد يربا
 بالحلم غير الحليم قد يقول الحكمة غير الحكيم قد تعرب الازاء قد تمدح الاعداء قد ينال الخج قد يعنى ما
 يخرج قد اعتر من اذ قد عثر من فتح قد يورث اللجاجة ما ليس بلوالله حاجة كما هي لجاج مبارز
 مرد بجاری که بدان حاجت ندارد قد اوجب الذم شكوه على من بلغ سؤله كما هي واجب بمسور سكر روز
 بر کسی که مسولش با حاجت مقرون شود قد يقظتم فتيه ظنوا وهديتهم فاهندا قد ينضم فانهجوا وبقصر
 فابصر واواشيدتم فاسترشدوا قد للئم ان اسند الئم ووعظتم ان اعظتم ونصحتهم ان استنصحتهم
 قد تعبري هيلك في لهب الفينة المؤمن ونبيل فيها غير السليم سبحانه من كاهي ملاك میشود در اتس
 قد سوس وبسلامت مي رود كما فرقد نواخا النفوس على الفجور وهاجر واعلى الدين وحقاوعلى الكذب
 ونباعضوا على الصديق قد ظهر اصل التير وبتن اهل الخير فخاص الكذب وخاص الصديق قد كثر
 القبيح حتى قل انجاء فيه بيارش فبعجند اكر جبار روزگار اندك كشت مذكرا الكذب حتى قل من يوفق
 به بيارش دروغ چند اكر کسی بجای نماند که موث باشد وقال عليه السلام في حق من ذمه قد خوف المشوا
 عفته واما انت قلبه وولاهت عايتها نفسه وقال عليه السلام في حق من اتقى عليه قد اخطا عفته واما
 شهوته واطلع ربه وعصى نفسه کسی را بدین کلمات روح میفرماید همانا زنده کرد عطف خود را و کشت شهوت خود را و
 کشت شهوت خود را و اطاعت کرد پروردگار خود را و اطاعت کرد پروردگار خود را و پسرانی کرد نفس خود را قد اصبحنا
 في زمان عنود ودهر كود بهد فبالحسن منبنا ويزداد الظالم فيبعضوا قد اشرف الساعه ويزداد
 وانا خت يكل اكلها ما اشرف مطلع شد قبامت وزلزل در انداخت وحققت بر سینه خود قد غاب عن فلوك
 ذكر الاجال وخصرتكم كواواب الامال قد امهلوا في طلب الفرج وهذا سبيل النجاة قد استقر
 في مستقر الاجداث وصادوا الى مقام الحساب واهبت عليهم الحج قد امر من الدنيا ما كان حلوا
 وكذب منها ما كان صفاها ما فتح است از دنیا چیز را که تو شیرین دانی و کدر و آلوده است آنچه را صاف خوانی
 وقال عليه السلام في ذم المنافقين قد اعدوا لكل حي باطلا ولكل فاني ما اولا ولكل حي فان لا ولكل
 بامب يفتاحا ولكل ليل صبا حاف قد تزينت الدنيا بغير وورها وغرتت من يفتهاها ما زينت کرد و بنا بر
 خود و بفرصت بزینت خود قد طلع طالع ولع لا مع ولاع لا مع واهندك ما بل قد صار دين احد كوا لفته
 على ليله صبيح من فرغ من علمه واعرز رضا سيده قد يكذب بالوجل على قسيه عند شدة البلاء
 بما لم يفعله كما هي كذيب يكند مرد خوشترين را سنگام شدت محنت وبيت بخبری که هرگز نکرده است قد بول الحكيم
 قد بوهي الحكيم قد تفتاحا البلية قد نزل الويه قد غير الامة قد تاجل الميتة قد اصاب المسترشد
 قد اخطا السيد قد سعد من جد قد فاج من وقد قد اصاب المستظهر قد بول المفرد قد قدم الامور

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

۹۲۵ قَدْ تَخَصَّ السُّرُوفُ قَدْ تَكْذِبُ الْأَمَالَ قَدْ تَخْدَعُ الرُّجَالَ قَدْ يَطْبُقُ الشُّجْرُ مَرْدُودًا مِثْلَ بَرَكَاتِ الْبُرْجَانِ
 مِثْلُ مِثْلُ قَدْ يَدُلُّ الْمُتَجَبَّرُ قَدْ يَدُومُ الضُّرُّ قَدْ يَهْضُمُ الْحُرُّ قَدْ أَضْلَهُ الصُّبْحُ لِمَنْ عَيْبَتْ بَيْنَ قَدْ تَتَفَاعَلُ
 الْمُنَاصِلَاتُ وَيُسْتَتُّ جَمْعُ الْأَلْيَافِ قَدْ أَخْطَأَ مِنْ اسْتِغْفَارِ بَرَاءَةِ كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي
 كَانِي مِيدَانِ قَدْ جَهَلُ مِنَ اسْتَنْصَحَ أَهْلًا ثُمَّ قَدْ فَصَحَ مِنْ وَعَظَ قَدْ سَقَطَ مِنْ اسْتَفْطَاءٍ قَدْ وَصَحَتْ فَجْهَةٌ بِالْحَقِّ
 لِيَطْلُبَهَا قَدْ اسْتَفْرَبَ السَّاعِدُ مِنْ وَجْهِهَا وَظَهَرَ بِالسَّلَامَةِ لِيُوسِمَ بِهَا مَا قَامَتْ بِرُودِهِ زُرُورِي بِلَانِهَا
 وَطَاهِرِ سَاحَتِ طَلَامَتِ خُودِ زَبْرِي شَمَانِدُ خُودِ قَدْ انْجَابَتِ السَّرِيرَةُ لِأَقْبَلِ الْبَصَائِرِ قَدْ حَبَّرَتْ تَرْبَعًا بَعْدَ الْخَيْرِ
 أَنْعَابًا وَبَعْدَ الْمَوَالِ الْأَخْرَابِ قَدْ يَكُونُ الْبَاسُ إِذَا كَانَ الطَّعَنُ هَبْلًا كَمَا قَدْ أَوْجَبَ الْإِيمَانُ عَلَى مُعْتَقِدِهِ
 إِفَامَةُ سِنِّي الْإِسْلَامِ وَالْفَرَضُ قَدْ اسْتَدَارَ الزَّمَانُ كَهَيْئَةِ يَوْمٍ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَدْ خَاصُوا بِحَازِ
 الْفَيْتَنِ وَأَخَذُوا بِالْبَدْعِ دُونَ السُّنَنِ وَتَوَعَّلُوا الْجَهْلَ وَأَطْرَحُوا الْعِلْمَ مَا خُوضَ كَرْدُ وَفَرُوشِدُ دَرُورِي
 فَتَهُ وَفَرُوشِدُ بَرُونَ سُنَّتِ خُودِ وَرَسُولِ بَرِعْتُمَا رُودًا وَخُودِ دَرُورِي وَرَسُولِ بَرِعْتُمَا رُودًا وَخُودِ دَرُورِي
 قَدْ يَزِدُّنَ الْخُرُومَ قَدْ يَنْصُرُ الْمَظْلُومَ قَدْ يَنْتَلِبُ الْعَلُوبُ قَدْ يَدْرِكُ الْمَطْلُوبُ قَدْ يَصَابُ الْفُضَّةُ قَدْ
 التَّرْمَهْ غَضَّةُ قَدْ يَكْتَفِي مِنَ الْبِلَاعَةِ بِالْإِيْجَازِ قَدْ يَهْتَأُ الْعَطَاءُ بِالْإِيْجَازِ قَدْ يَزِلُّ الرَّأْيُ الْقَدْ يَبْضِلُ
 الْعَقْلُ الْقَدْ كَانِي كَرَاهِ مِثْلُ عَقْفِ كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي كَيْسِي
 الْمُتَجَبَّرُ الْبَهْوُ قَدْ حَاطَ عِلْمُ اللَّهِ بِسُجَانِهِ بِالْبُؤَابِطِ وَأَخَصَى الظُّوَاهِرَ قَدْ ذَهَبَ عَنْ عَقُولِكُمْ صِدْقُ الْأَخْلِ
 وَعَلَيْكُمْ غُرُورُ الْأَمَلِ قَدْ ذَهَبَ مِنْكُمْ الذِّكْرُ وَالْمُنْذِرُونَ وَسِغَى النَّاسُونَ وَالنَّاسُونَ قَدْ فَادَتْكُمْ
 أَرْمَةُ الْحَمِينِ وَاسْتَعْلَفَتْ عَلَى قُلُوبِكُمْ أَقْفَالُ الدِّينِ قَدْ نَصَافَتْكُمْ عَلَى حُبِّ الْعَاجِلِ وَرَفِضِ الْأَجَلِ مَا
 صَانِدُ وَسَهْلُ شَيْءٍ بِرِشَابِ نِيَا وَرَكَ عَقْفِي قَدْ قَتَمَ اللَّهُ أَوْ ذَا قَتَمَ وَعِلْمُ أَهْلِكُمْ وَكُتِبَ جَالِكُمْ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 فِي ذِكْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَدْ حَقَّرَ الدُّنْيَا وَأَهْوَى بِهَا وَهُوَ فَصَا وَعِلْمُ أَنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ مَا
 عِنْدَ خَيْبَارًا وَبَطَلَهَا الْغَيْرُ أَخْبَارًا أَدْرَجِي رَسُولُ خَيْبَارِ مَا حَقِيرَةٌ دُنْيَا وَبَارِ وَأَسْتَهْزِئُ بِهَا
 وَدَانِسْتِ كَيْ خَاوَنُ دَرِجِي دِي بَارِ أَرُومَا بَرَكَةُ بِنْدِ أَوْرَا كَسْرُوهَ دَانِسْتِ أَرِزِي غَيْرُومَا مِيزَانِ أَرَامِشِ بَاشِدُ قَدْ ضَلَّ مِنْ
 الْمُنْدَعِ لِدَوَاعِي الْمَوْتِ عِنْدَ عِنْدَ الْبَابِ مِنْ عِنْدِ الْبَابِ الْفَصْلُ الْكِنَانِ مِنْ جَيْكِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ
 الْغَائِبِ بِاللَّفْظِ الْمُطْلَقِ وَهُوَ مِائَةٌ وَاحِدٌ عَشْرٌ جَيْكِهِ مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلَمَّا نَصَدَّقَ الْأَمَالَ فَلَمَّا
 تَبَوَّأَ الرَّبَّارَ فَمَا لَأَفْلَانَا بِصِيبِ الْجَوْلِ فَلَمَّا نَدُّومُ خَلَّةُ الْأَمْوَالِ قَرْنَ الْحَبَاءِ بِالْبَحْرِ مَانِ صَاحِبَانِ جَارِوِي
 مَقْصُودِ مَجْرُومِ مَانِدُ قَرْنَ الْأَجْفَادِ بِالْوَجْدَانِ قَرْنَ الطَّعَنُ بِالذِّلِّ قَرْنَ الشُّوعِ وَالنَّافِرِينَ الْخِرُصُ بِالنَّافِرِينَ الْوَجْدِ
 بِالْبَقِي قَرْنَ الشُّوعِ حَبِيبِ الدُّنْيَا فَلَمَّا نَهَضَ السَّانُ فِي تَشْرِيقِ أَوَّحَانِ فَلَمَّا نَدُّومُ مَوْدَةُ الْمَلُوكِ وَالنَّوْنِ
 فَلَيْلُ الْحَقِّ يَدْفَعُ كَثِيرَ الْبَاطِلِ فَلَيْلُ الْخَيْرِ مِنْ كَثِيرِ الْغَيْرِ فَتَوَرَّكُ مَا أَقْرَبَ جَلَّكَ فَايَلُ غَضَبِ الْجَلِّكَ
 وَهُوَ أَنْ يَسِيلَكَ بِكْرِ خُودِ بَرِسْتِ عِلْمِ دِهَوِي نَفْسِي بِبِيدِي عِلْمِ قُبْحِ الْخَيْرِ خَيْرِ مِنْ خَيْرِ الْمَدِيدِ قَاوِمِ الشَّهْوَةِ
 بِالْقَهْرِ لَهَا نَظَرٌ قَدْ مَوَاقِفُ كُونُ لَكُمْ وَلَا تَخْلَفُوا وَلَا يَكُونُ عَلَيْكُمْ قَارُونَ أَهْلُ الْخَيْرِ تَكُنْ مِنْهُمْ وَبَيْنَ أَهْلِ
 الشَّرِّ تَكُنْ عَنْهُمْ فَضِيرُ الْأَمَلِ فَلَمَّا الْعَرَفْتُمْ بِهَا وَأَفْعَلِ الْخَيْرِ فَإِنَّ بَيْتَهُ كَثِيرُ كَوْنِهِ دَارُ رِزْوَانِ رِزْوَانِ كَرِيمِ كَرِيمِ كَرِيمِ كَرِيمِ

کارات و سالها در گیلان بریاست تجارت مشغول بوده -
و در هر مأموریت طوری بخوش رستاری سلوک
نموده که در داخله و خارجه اسم ایشان به نکوئی
برده میشود - چنانچه سالها در ریاست بستخانه های
کرمان اصفهان رشت مشغول خدمت بود البته قدر
این قسم مأمورین درست کار را امنای دولت ابد مدت
نیکی دانند که وجود آنها را مطلق نمیگذارند - این هم
از حسن نیت تجار محترم اصفهان است که چنین شخص
کافی درست کاری بریاست آنها تعیین شده است

بجهداقت از توجه امنای دولت درین دوره غالب
اتخاصیکه به مأمورینهای عمده منتخب شده درست کار
و کار دانند - از آنجمله شاهزاده محمد میرزا رئیس
یست و صندوق عالی اصفهان الحاق که از بوم ورود
همه قسم اسباب انتظام ادارات راجعه بخود - و همه
گونه لوازم آسایش و رفاهیت اهالی را فراهم نموده -
تا کنون از موقنین اداره در درست کاری و حسن
سلوک ایشان خطوط عدیده رسیده لذا اعضای نامه
مهندس باب حسن سلوک و نام نیک ایشان را تبریک
میگویند و ترقیاتشان را از خداوند خواهانند

نقل از روزنامه ماورای بحر خضر

۱۷ صفر ۱۳۲۳

(شماره ۱۵)

(دختر فروشی)

کردهایکه از قوجان و نوای آن از دست تعدیات
حکومت خود بطرف خاک آخال فرار کرده اند برسیل
الحاء و اضطرار مجبور بدختر فروشی گشته اند - اول
توکان اطراف عشق آباد هر دختری را بده تومان الی
سی تومان خریداری میکردند - و بعد از آنکه بعضی
از متمولین نرسکها هم و خبردار شده و برای
خریداری ایشان بایجا آمدند قدری قیمت آن را بالا
برده اند و حالا تا بعد تومان خریداری میکنند

نقل از اخبار مذکور

(فراریان قوجان)

بواسطه قتنه که در این نزدیکها در قوجان اتفاق
افتاد و نظر بعدم رضایت اهالی از حکومت عبدالرضا
خان (علی رضا خان) شورش کردند نتیجه این شورش و

انقلاب اخیرا بایجا منتهی گشته که اغلب سکنه و اهالی
آبادهای متعلقه بقوجان از خانه و آشیانه خود متفرق و
پریشان شده بخاک آخال توجه نمودند - علی الخصوص
اهالی قریه جیرستان که بکلی متفرق شده و در اطراف
عشق آباد بمیان ترکها آمده اند - بعضی از آنها در
آلاجنهای ترکان منزل کرده و برخی در چادرهای
کوه در زیر آمان جای سک کرده اند - از این جماعت
فراریان قلیلی صاحب یکمشت گوسفند ورمه و فی الجمله
دارای اسباب و اثاث هستند - لکن باقی در منهای
فلاکت و پریشانی و بسرت و تنگی بسر میبرند - بهرجه
که خیلی از ایشان من باب الحاء و ناچاری عیال و
اولاد خود را بترکها فروخته و میفروشند - بعضی
هم در گوشه و کنار بگنده دزدی مشغولند - دسته هم
بکشیدن ترک گرفتارند - و از زندگی و اسباب بکلی
بخیر و برکنار - و معلوم است که در چنین وقتیکه هوا
من باب مرض وبا منجر بخطر است - و در موسم
گرماهی تابستان هرگاه خدای نخواستہ این مرض
ضخیم بروزی پیدا کند بودن این اشخاص در خاک
آخال با احوالت معلومه برای شدت سربایت آن اسباب
مساعدت و شرایط موافقه خواهند بود - و در خاک آخال
نیز زمین و آب و عملی که برای سکنای این اشخاص و
حسن احوال و مدار میبست ایشان را کفایت کند
موجود نیست - لذا حکومت آخال بتوسط سفیر
دوات بیوه روسیه در طهران از کار گذاران دوات
عالیه ایران خواستار بذل توجه و عنایت و مساعدت
در باره تسهیل توقف این آوارگان در مملکت ایران
شده اند - تا اینکه بوطن خود عودت کرده در کمال
آسایش بدعا گوئی دوات علیه مشغول باشند

حبل المتین

ما منکر وقوع این واقعات نیستیم چنانچه وقایع نگاران
آئمه مقدس نیز از چند ماه باین طرف محض جلب
توجه اولیای دولت علیه از اجعاف و زیادتی و ظلم
(شجاع الدوله) که شجاعت خود را بخرج رطابای شاه
پرست دولت عالی ایران میدهند متذکر شده اند - ولی
ازین نکته هم غافل نباید ماند - که جرئت همسایه که
این عناصر را از ما با هزاران آب و رنگ انتشار
میدهند مبنی بر عقاید بلذی بزرگ است ورنه همدردی

جلد سیم از کتاب و ترمیم فایده التواضع در و قایل او ایلم سعه

تأیید و تالیف

فانه اند است كل عاقل معوم كل عاوی مهوم كل عاوی خائف كل عاوی غائف كل
فلو فی تجوی الی ما لا بدی كل علم لا یوقد عقل مصله هر علم را که عصر شتران نباشد ضرورت
كل غیر لا یوقد مدین مدله هر علم که از اوین بیرون بدلت است كل انسان مؤاخذینا به لیسانه
و بدیه كل امری لای بیامه كل تمنیع صعب مرامه كل یغیة فی حیه مخفوز كل نغم الذنبا الی تنویر كل
شئ یمیل الی حیه كل شئ ینفر من ضده كل امری یمیل الی منلیه هر مردی میسکند به شباه و مثال خود
كل ظمیر باوی الی شکیه كل عاقل الی بلاه كل متفاه الی رخاء كل جمع شتات كل متوین الی كل منافع
نزیب كل ات قریب كل باطن عند الله ظاهر كل مبر عند الله ظاهر كل مبر عند الله علاینه كل شئ
یمیل ما خلا طریق الحکم برون دانش و حکمت هر چیزی صورت کاش و دلالت است كل مؤن الذنبا خفیفة
علی الفایع والعقیف كل مفضار علیة کاف كل ما زاد علی الادخار انصراف كل یوم یفقدك عبدا
ان احبته فکرا كل مود و مینبہ علی غیر ذات الله حلال ولا یعماد علیها افعال كل احوال الذنبا زوال
وملکها سلب وانفعال كل وفاء یخفی ما جمع فیها الی اربعة العیال فی یسیر هر طرفی بدینچه در او نباشد
تک بشود خبر علم که دست آن نسکی نپذیرد كل حسن لا یزاد فیها وجه الله سبحانه علیها فیج الزبا و ثمرها سو
الجموع كل مذرة فی الذنبا الی انفعال كل حیث الذنبا الی فناء كل امری یلفی ما عیل و یجری بما صنع كل
بلا و دون الناد عافیة هر ریح و بلای جزائش دوزخ سواد كل مؤجل یتملک بالقبولین كل معاجیل هناك
الانظار كل بسا والذنبا عسار كل یقی یحتاج الی العقل والنقل یحتاج الی الادب هر چیزی محتاج بعضی است و
عقل محتاج است بادب كل حب منناه الی العقل والادب كل شئ من الاخر فی عیانه اعظم من بیما عبر هر چیزی
آخرت دیدش از شیدش اعظم است كل امری طالب منته و مقلوب منته كل شئ یفرجهن یزود الی العیام
فانه یفرجهن یزود هر چیزی عزیزش و چندا که کم و کیا با است خبر علم که عزیزش شود و می که بسیار میشود كل یغیر اهل و بیها
الفرق فافما مؤن التک محضه من العیول شیهه معیة كل منقلب مؤنی كل معتد علی قلبه مانعی
كل مطیع مکره كل عاوی اثم كل جاهل معنون كل عاقل مخزون كل فریب ذان كل ذی رسیه یخسود كل یوم
یسوف الی عید كل فیتریبه لا یفریحوی كل شئ ما خلا الیهین ظن و شکوک كل شئ یفقد علی النقص الی العلم
هر چیزی را بدل کی نقصان پذیرد که علم که هر چند اتفاق کنی افزون شود كل فادیه غیره مفذود كل امری لا یحسن ان یسر
فالاحسن ان یکنه كل شئ لا یحسن نشره امانه وان لم یکنه كل شئ یستطاع الی انقل الطباع كل شئ من
الذنبا سماعة اعظم من عیانه الفصل الثانی ما ورد من حکیه علیه السلام فی حرف الکافی بلفظ کوهو
حسن و حسنون جمله من ذلك قوله علیه السلام کوهن یمسکها ظلم کوهن یمسکها ظلم کوهن یمسکها ظلم کوهن و انون الذنبا
قد جمعت کوهن ذی طایفه الی الذنبا قد صرغته کوهن مخدوع بالامل مضیع للعقل کوهن مسوف بالعمل
حتى یم علی الامل پر بیا کس که فرصت از دست میدهد و عبادت را با تخرمی افکند با مجلس فرامیرد کوهن سیه یخسود
اجله وهو یجد فی الطالب پر بسیار مردم شقی که مجلس فرامیرد و مسنوز در طلب دنیا بجد و جهد کار کند کوهن ذان
ما لا یسکنه کوهن جامع ما سوف بترکه کوهن عالمی ناجر و یاید جاویل فاقوا الفاجر من العلماء والجاهل

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

مِنَ الْمُتَعَبِدِينَ كَوْمٍ مَغْبُوطٍ بِنَيْبَةٍ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْعَالِكِينَ بِبِسَارِكْسٍ كَدُورِ اِيْجَانِ اَزْكَرْتِ نَعْمَتِ ٩٥٩
 مَعْدُورِ سَتِ وِدْرِ اِيْجَانِ اَزْوَ رِجَانِ اِسْتِ كَوْمِ وَصَبِيحِ وَفَعْرُ حَسَنِ خَلِيْفِهِ كَوْمِ وَفَيْحِ وَصَعْدِ قَبْحِ خَوْفِ كَوْمِ
 مِنْ قَبْرِ اِسْتِ كَوْمِ مِنْ غَنِيٍّ اِفْتَرِ كَوْمِ مِنْ مَوْقِلِ مَا لَا يَدْرُكُهُ كَوْمِ مِنْ ذَلِيْلِ اَعْرَ عَقْدُهُ كَوْمِ مِنْ عَمْرِ اَذَلِ حَمَلُهُ
 كَوْمِ مِنْ ذِي لَوْوِ حَسْبِهِ اَلَّذِيْ فَتَرَ اَحْبَبَ اِيْجَانِ مَالِ وِثْرَتِ كَوْمِ رُزَا جَعِيْرُ وَفَعْلُ كَوْمِ مِنْ غَنِيٍّ لِيَقْتَنِي
 حَسْبُهُ كَوْمِ مِنْ قَبْرِ نَيْبِ اَللّٰهِ كَوْمِ مِنْ اِنْسَانٍ اَفْلَكُهُ لِيَانِ بِبِسَا اِيْرُومِ لَمْ يَزَالِ زَمَانِ وَنَحْمَانِ مَسْجِدِ وَاَسْمَاءِ اِسْمِ
 اِنْدَارِ كَوْمِ مِنْ اِنْسَانٍ اَسْتَعْبَدَهُ اِحْسَانِ كَوْمِ مِنْ تَقْوِيٍّ بِاَلشَّاءِ عَلَيْهِ كَوْمِ مِنْ مَغْرُورٍ وَجَسَنِ الْعَوْلِ فِيْهِ كَوْمِ
 مِنْ اَكْلِهِ مَنَعَتْ اَكْلَانِ كَوْمِ مِنْ لَذِيْهِ دِيْمَتِهِ مَنَعَتْ دَوَّجَانِ كَوْمِ مِنْ اَمَلِ خَاشِيٍّ وَخَاشِيٍّ عَمْرٍ اِسْمِ كَوْمِ مِنْ طَالِبِ
 مَنَاطِ اِيْرُومِ زَوْفِيٍّ نَيْبِ اَلْبِ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ كَوْمِ
 زَبْنُهُ كَوْمِ مِنْ حَرْبٍ بِجُنَيْتِ مِنْ لَفْظِهِ كَوْمِ مِنْ صَبَا اِيْرُومِ اَلَّذِيْ بِيْتِ مِنْ اَلْحَطِيَّةِ كَوْمِ مِنْ كَلْبَةٍ مَسْلَبَتْ اِيْعْمَرُ بِبِسَا اِسْمِ
 اَبْسَارِ كَوْمِ سَلْبِ نَعْمَتِ كَوْمِ مِنْ قَطْوَةِ جَلِيْبَتِ حَسْرَةٍ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ مَوْرَثِ حَسْرَتِ كَوْمِ مَوْرَثِ كَوْمِ مِنْ مَغْرُورٍ
 بِاَلشَّاءِ عَلَيْهِ كَوْمِ مِنْ مَغْرُورٍ بِاَلشَّاءِ عَلَيْهِ كَوْمِ مِنْ مُسْتَدْرِجٍ بِاَلْاِحْسَانِ اَللّٰهِ كَوْمِ مِنْ طَامِعٍ بِاَلصَّبْحِ عَلَيْهِ كَوْمِ نَصْحِ
 بِاَلصَّبْرِ مِنْ عَلِيٍّ كَوْمِ مِنْ صَبِيٍّ بِاَلرَّفِيقِ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ مِنْ رَفِيقِ وِدْرِ اَسَانِ شُودِ كَوْمِ مِنْ ذِي اَلْبَقْدِ فَعْدُ
 جَعَلَنِي اَلدُّنْيَا مَغْفِرًا كَوْمِ مِنْ ذِي غَيْرَةٍ رَدَّتْ لَدُنِّيْ اَذَلُّ اَلَّذِيْ كَوْمِ مِنْ مُبْتَلِيٍّ بِاَلتَّعْلُقِ كَوْمِ مِنْ مَغْرُورٍ بِاَلْبِلَادِ كَوْمِ مِنْ
 صَابِغٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صَبَا اِيْرُومِ اَلظَّاءِ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 مِنْ نَيْبِ اِيْرُومِ اَلْعَسَا كَوْمِ مِنْ مَغْرُورٍ رَابِعٍ وَنَزِيْدٍ بِخَاسِرٍ كَوْمِ مِنْ خَاشِعٍ وَفَدِيْرٍ خَوْفُهُ عَلَيَّ بِرَ اِيْرُومِ اَلْقَوْمِ
 كَوْمِ مِنْ مَوْمِنٍ فَازَ بِاَلصَّبْرِ وَحَسَنِ الْعَمَلِ كَوْمِ مِنْ حَرْبٍ وَفَدِيْرٍ مَغْرُورٍ عَلَيَّ بِرَ اِيْرُومِ اَلْبِدِ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اَسْبِ
 شَادِي اَبَدِي كَوْمِ مِنْ فَيْحِ وَفَعْلِهِ رَحْمَةً عَلَيَّ حَرْبٍ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 كَوْمِ مِنْ حَرْبٍ خَاشِيٍّ وَصَابِغٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صَبَا اِيْرُومِ اَلظَّاءِ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 مِنْ كَابِ اَللّٰهِ كَوْمِ مِنْ حَرْفِ اَلَّذِيْ رَهْمَ النَّحَّاسِ بِاَلْفِضَةِ الْمَوْهَبَةِ كَوْمِ مِنْ مَآكِفِ عَلَيَّ دِيْمَتِهِ اِيْرُومِ كَوْمِ مِنْ
 دِيْمَتِهِ اِيْرُومِ كَوْمِ مِنْ فَيْحِ وَفَعْلِهِ رَحْمَةً عَلَيَّ حَرْبٍ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 فِي حَرْفِ اَلْكَافِ بِاَلْفِظِ كَيْفَ وَهُوَ اَرَبٌ وَتَلَوْنِ جَكَهْ مِنْ ذَلِكِ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَيْفَ يَعْمَلُ لِاَلْاٰخِرَةِ اَلتَّوَقُّفُ
 بِاَلدُّنْيَا بِكَوْمِ كَا اَحْرَتِ مَكْنَسِي كَوْمِ شَرِيْلِ بَعْدُ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ مِنْ اَلْمَوْمِنِ طَالِبِ كَيْفَ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 خَدَا وَاَسْتِ كَيْفَ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 وَاِيْرُومِ كَوْمِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ مِنْ اَلْمَوْمِنِ طَالِبِ كَيْفَ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 كَيْفَ يَصِلُ اِلَى حَقِيْقَةِ الرَّضَا مِنْ اَلْمَالِ فِي اَلْاَمَلِ شَهْوَنَةٍ كَيْفَ بِبِسَا اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ
 كَيْفَ يَلْتَمِسُ حُبَّ اَللّٰهِ مِنْ سَاكِنِ قَلْبِهِ حُبَّ اَلدُّنْيَا بِكَوْمِ دَعْوِيٍّ بِشُورِ وِدْرِيٍّ فَذَرِكِيٍّ كَوْمِ اِيْرُومِ كَوْمِ اِيْرُومِ
 وَاِيْرُومِ كَوْمِ كَيْفَ يَأْتِي اِلَى اَللّٰهِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ مِنْ اَلْاِيْمَانِ

جلد سیم از کتاب دیم نامح التورج در وقایع اقبالیم سبج

۹۱۰ کف یتبع بالعبادة من لم يهتد التوفيق كيف يتفصل عن الباطل من لم يتصل بالحق كيف يكون
من تفنى ببقائه وتبقى بصحته ويؤتى من مأمنيه كيف يتخلص من المحزون من لا يصدق قوله جل
عز وجل طمع آسوده مشودة كى برهه اى توصل ندسته باشه كى بملك الورع من بملكه الطمع كى بصوفى كى
بتدبم الشعب كى هتد الضليل مع غفلة الدليل كى بتطبع صلاح نفسه من لا يفتح بالقليل
كف تفرح بغير تقصده الساعات بكونه شاد مياشى بمرى كى مرعوى كى ميكذره از مدت آن ميگه كى تفت
بلا مرجع مفرض للاقات كى بجد لذة العبادة من لا يصوم عن الهوى كى بقدر على اعمال
الرضا التولية القلب بالذبا كى لا يزهدي الدنيا من يعرف قدر الاخرة كى قبل من عذاب
الغير المتبرع الى البين الفاجرة كى بقى على حاله والدمر سريع في حاله كى بكونه باه
بمال خود و مال انگر روزگار سرعت دارد و در تحول تو كى برضى بالفضا من لم يصدق بعبته لا يوظف
بهاث بغير الله وقد تورطت بمغاصبه مدارج سطوية كى نسي الموت و اثاره مذکور بكونه بغير
ميكنى مرگ را و مال انكه علامت مرگ برهت و در نوظا سر مشود و از مرگ تو را فرمايد مى آرد كى بعبه على قبا
الاضداد من لم يقه الحكمة كى بصير عن الشهوة من لم يقه العفة الفصل الرابع و ردى
حكم امير المؤمنين عليه السلام في حرف الكاف بلفظ كفى وهو ثمار و سون حكمة من ذلك
قوله عليه السلام كفى بالجهل و قارا كفى بالسفعا رارا كفى بالتواضع سرفا كفى بالتدبير سرفا كفى بالانجاب
مؤدبا كفى بالعقله ضالا كفى بجهنم بكالا كفى بجهنم نكالا كفى بالمرجعه لا ضحكة من غير عيب كاه
مرور در كشف جهل كى يكسرخه زرد كى بالظفر شافيا لذنب كى بالمر شعلات مما يبه عن معايب الناس
كفى بالتواضع رفعة كفى بالتكبر ضعة كفى بالانبار مكرمة كفى بالانحاج مخزمة كفى بالبين عبادة
كفى بفعل الخرج حسن عبادة كفى بالثكر زيادة كفى بالزود ذبلة ان يجب بيقه كى بالمر فضيلة
ان ينقص نفسه كفى بالزود عروذا ان يثق بكما سولك له نفسه كاه است كفى عرور مرور اكر اكل كى
برسوبات نفاى كى بالمر جهلا ان يجهل قدره كى بالمر جهلا ان برضى عن نفسه كى بالمر جهلا
ان ينافى علمه عملة كاه است مرور در كشف جهل كى كى ديگر كون بود علم او با عمل او كى بالظلم طاردا للثمة و جاليا
للثمة كى بالمر جهلا ان يجهل عيوب نفسه و يقطع على الناس بما لا يتطبع التحول عنه كى بالمر غوايه
ان يامر الناس بما لا يأمرونه و ينهاهم عما لا ينهون عنه كى بالمر عقله ان يضيع عمره فيما لا ينفعه كى بالمر جهلا
ان ينكر على الناس بما ياتي مثله مرور در جهل كى انكار كى بر مردم بجزى كى خود بدان كار كند كى بالجهل ضعة كى
بالعقل عملة كى بالحقو عنه كى بالفتاعة ملكا كى بالشره ملكا كى بالثيب مذوقا كى بالثاودة
خبر او كى بالفكر رسدا كى بالهنود رندا كى بالقران داعبا كى بالشيب داعبا كاه است برى برا
خبر او ن مرگ كى بالاجل خاوسا كى بالعدل سايبا كى بالانحار جهلا كى بالحنسده علما كى
بالمر معرفة ان يعرف نفسه كى بالمر جهلا ان يجهل نفسه كى بالمر كبا ان يعرف معايبه كاه است
مرور و انانى چون بداند معايب خود را كى بالمر عقله ان يجهل في مطالبه كى بالمر شغلا يتبع عن الناس

كفى جهلا

کتاب کلمات قصار از کتب امیر المؤمنین علی علیه السلام

کفی غیر عاقبتی من الدنيا بما مضى منها كفى بالمرء سعادة ان يوثق به في امور الدين والدنيا كفى
 عظة لذوي الالباب ملجروا كاذب است پند و اندرز برای صاحبان عقل و تجربه و تجربه دیدار کفی معتبرا
 لا ولي التهم ما عرفوا كفى بالصخبه لخبيا كفى بالامل اغفرا كفى بالمرء منقصة ان يعظم فقهه كفت
 نفس مرد اینکه بزرگ باشد نفس خود را کفی بالفرح عيا و ان ينظر من عيوب الناس الى ما حفى قلبه من عيوب
 كفى بالمرء كسبا ان يقصد في ما و به و يحل في مطالب كفى بالبعي سائبا للتميز كفى بالسخط اعناء
 كفى بالرضا غناء كفى بالمرء كسبا ان يئيب الهوى و يملك النهى كفى بالمرء سعادة ان يعترف عما مضى
 و يتوكل فيما بقى كاذب است سعادت مرد اینکه در سرچرخ چرخى که فانی شود و رغبت کند کفی مؤذبا بالنفك
 ان تجتنب ما كرهته من غيرك كفى مؤثما على الكذب عليك حطك بانك كاذب كفى من عفاك ما ابان
 لك رشداك من عفاك كفى في مجاهد و نفيك ان تكون لها ابدا مغالبا و على هويها مخادبا كاذب
 توراد جهاد بانفس ايكه همواره بنفس مغالب كنى و با هواد هموس آن محارب انكفى كفى بالعلم سرقا
 انه يدعيه من لا يجنبه و يفرح به اذا نيب اليه الفصل الحادى عشر ما ورد من حكمه عليه السلام
 في حرف الكاف يلفظ كثرة وهو ثمان و اربعون حكمة فمن ذلك قوله عليه السلام كثرة كذب المرء
 مذنب بهاء كثرة ضحك الرجل مذنب و عاذه خذ فراوان و فار مرد را زان بسیار كثرة الاماني من
 فساد العقل كثرة الخطا تشدد و قور الجمل كثرة الشح موجب المسبة كثرة المزاج فلفظ الهبة
 مزاج کردن سا فظ کند هبت مور كثرة البديل اية التيل كثرة المزل اية الجمل كثرة الاكل و النوم هبت
 اية النفس و تجلبان الضرر كثرة الشاة ملق مجتد الره و هبت من الغرة كثرة الكذب تصد
 و تعظيم الوزر و عود نون فاسد ميکندين را و بزرگ ميکند كناه را كثرة الشفة موجب الشان و تحلب
 البغضاء كثرة الكلام يمل التمع كثرة الامحاج موجب المنع كثرة الوفاق و ففاق كثرة الخلاف و ففاق
 كثرة المن لا تد الصبغة كثرة الكذب تجلب الوهمة بسیار دروغ زدن اية مجانب و محاربت اسن كثرة
 البسابة البديل كثرة التعليل اية الجمل كثرة الثواب يفتى عن و قور العقل كثرة السؤال قور الدلال
 كثرة الصبح عنوان و لة الوريح كثرة الشئ خنوان و قور الوريح كثرة حياء الرجل دليل ايمانية كثرة الامحاج
 الرجل موجب جرمانه بسیار مرد و امحاج در سوال موجب نفرت مطي و قطع اهل است كثرة الصمت يكتب
 الوفاق كثرة الهدى و كسب العار كثرة العداوة و عباوة القلوب كثرة الاخذ و تعظيم الذنوب كثرة
 اللذات يضر الصادق كاذبا و الخير يظلم ارض فراوان مرد است كور او دروغ زن ميکند و بخرد و در عهد شكس ميارد
 كثرة الامحاج و و يبه و تسفح اذاعة كثرة النصب تزيى يصاحبه و يفتى معاينة كثرة الخوض
 شفى صاحبه و دليل جانيته كثرة اكل نفس القلوب و شفى الذنوب كثرة ال و لها فاسد ميکند
 و كان را سر و ناسب به كثرة العتاب تؤذن بالازدياد كثرة التفرغ تزعير القلوب و لوجس الاحباب
 كثرة اصطناع المعروف يفتى التمر و شفى الذكر كثرة الصنائع رفيع الشرف و يفتى الشكر
 كثرة الغمك لوجس المجلس و شفى الزهيم كثرة الهدى يميل الجليس و شفى الزهيم من يبارك

در پنجمه و نهمه

جلد سیم از کتاب دین و تمناخ التواریخ در و قایلیم سببه

همشین را ملول میازد و در مجلس احوال میبارد کثرت کلام عملی از جوان کثرت العمل نزل انسان کثرت
 الکلام بنسب حواسیه و شغف معاینه فلا بری له امد ولا ینفع به احد کثرت الاکل من الشرو
 الشرة شر العیوب کثرت العار فی محنة و خلطه الناس فینه کثرت شرت و شمانکی محنت است
 محالطت با مردم آفت کثرت الذنایله و غیرها ذل و زخارفها مضله و مواهبها فتنه کثرت المراج نذ
 البهلاء و قویب الشنأ بسیاری مزاج قدر و بهای مرور بر دو موجب عداوت مردم میشود کثرت الاکل بد
 کثرت الشرف بدیر الفصل الثانی و رد من حکم علیه السلام فی حرفی الکافی بلفظ کن و هو وسیع و
 حسون حکم فین ذلک قوله علیه السلام کن ابدا و اصبا بما یجری به القدر کن منیرا للوعید مؤفیا
 بالتذیر ادا کن و صدرا و وفا کن عمدا کن فی الشدائد صبور و اوفی الزلازل و قورا کن فی الشراء عبد استکوا
 و فی الشراء عبدا صبور کن جوادا بالحق یجهد و الباطل کن منصفبا بالفضائل مشیرا من الرذائل کن
 یلا لا ترجو ارب منک لما ترجو کن بالوحد و انس منک بقرناء السوء و صدت و تناروی را بکنیز بدان از
 محالطت با زین به کن این قطعت و اصلا و این سالت عیبا و این سکت عن مسالتک متبدا با کن بعد
 اعمرا اذا طلبت کریم النظر اذا غلبت همت بلند دار چون مرجع حاجت شدی کریم باش چون بر خصم غالب گشتی
 کن لیموال غایبا و لجناتک طالبا کن عالما ناطقا او متعما و اعبا و ایاک ان تكون الثالث دانسته گویند
 باش به شنونده و از بر کنده و پیر مبر که یکی ازین دو نباشی کن للوقر حافظا و ان لم یجد محافظا کن بما لک مشیعا
 و عن مال غیرک متورعا کن فی الدنیا بیدیک و فی الاخرة بقلیک و عملک کن بطنی الغضب مریح
 الرضا محبا للقبول المتذکر کن جلیها فی الغضب صبور و فی الرهب نجیلا فی الطلب کن فی الفتنه کابین
 اللبون لا ضرع فجلب و لا ظفر فیرکب یعنی در مقام فتنه چون شتر و ساله باش که نیروی آن دارد که بر پشت سوار
 شود و او را پستان است که از آن شیر و دوشد کباب است از آنکه چون دو عالم با هم سینه کنند باید میچک نصرت نکرد چه نصرت نه
 حرام است کن انس ما تكون یا الدنیا احدث ما تكون منها کن اوفی ما تكون بتفیک اخوف ما تكون من
 خدایها کن و عینی تفیک و اقل فی مالک ما تحب ان یفعله فی غیرک کن مؤاخذا نقتک مغالبا
 تو طبعیک و ایاک ان تمیل ذنوبک علی ذنوبک خود باز پرس کن نفس خود را و غلبه جوی رشتی طبعیت خود را و پیر مبر
 از آنکه گناه خود را عمل کنی و نزدیک پروردگار خود بری کن او را بالمعرف غایبا لایه و لا تکن بمن امریه و نهائی عنه
 فیسو یا یمیه و یعرض لیغیب و یمیه کن کالتخلی ان اکلت کلک طبا و ان وضعت وضعت طبا و ان وضعت
 علی عودی لو نکتسه ما نکتس نخل بس که اگر بخورد از شکوفهای نخل تو خورد و اگر بار فروزند عسل پاک طیب وضع کند و اگر ریش
 نشین چنان پخش و سبک باشد که سبب نرسد کن مطیعا لله و یدکره انسا و عمل فی حال ذنوبک عنه انما
 علیک بدعوتک الی عفوه و ینتدک بفضله کن عالما بالحق غایبا لا یجیبک الله من علی حدیث من
 الا حق اذا صاحبته و من الفاجر اذا عاشرته و من الظالم اذا عاملته کن من الکرم علی حدیث ان الله
 و من اللبیم ان اکر منه و من العاقل ان اخرجته بر سر از کریم وقتی او را امانت کنی و بر سر از لبیم وقتی او را بصر
 و صیغ کن بید و ک العاقل اوفی منک به صد بیک انجاهل کن یا سوادک بجهلا و لا تدع سیرا و غنم

جلد سیم از کتاب دایم ناسخ التواریخ در وقایع اقالیم سب

۹۱۴ شوم کذب من ادعی الایمان وهو مشغوف من الدنيا یخجلع الامانی وذو الملاحی دروغ گفت
 کسی که مدعی ایمان شده حال آنکه ساد است از دنیا بفریب آرزو و مال و دروغ طامعی و ساهی کما اکثر خزائن الانس و
 کثیرینا علیها کما ارفعت دنیا للهم تقص الناس عنده والکرم ضد ذلك چند آنکه رتب و سیم بالا
 کبر مردم در چشم او قرار آید و مردم کرم بر طرف آن کار کند کما نوح نوح کما نوح نوح کما نوح نوح کما نوح نوح
 الیوم یزول القدم و یسلب الیتم کلکم بحال الله سبحانه و الله سبحانه کافل بهاله سبغ ابه سها حکان
 بحال خدا و زید و خداوند بحال خیرین کفر باشد کتب العقل کما لاذی کما فارتبت اجلا فاحسن عملا
 چند آنکه بامرک نزدیک بشوی کرد در خور و نیکو کن کتب العقل الزهد فی الدنيا کما از داد المرء بالذنها شغلا
 و زاد بها و لها آرزو به بالمآلک و اوقعت فی الممالک کما لا یفنع بضر و الذنبا مع حلا و یفتمرد
 الفخر بعد الثناء لله لا یضر کما زاد عقل الرجل فوی ایمانه بالقدیر و استخف بالعیب کما اعظم مد
 الشیء الناس علی عظم الرزیه لقمیده کما زاد علم الرجل زادت عنایته بنفسه و بدل فی اصلا
 و در باطنها جهده چند آنکه دانش مرد افزون گردد علم او بر معایب نفس افزون شود و در صلاح آن و خلاف
 آن بیشتر جد و سعی کند کما ان الجنة و النمل لا یغتریان کذلک التوفیق و الذین لا یغتریان چنانکه سب و تاس
 از هم جدا شوند توفیق و دین از هم جدا گردد کما ان الشمس و اللیل لا یجتمعان چنانکه آفتاب با شب جمع نکند بح خدا
 حُب دنیا سبجا جمع شوند کافر الی غیره کما فی فضل الله کافل الیهم ابرئ عین الله کفر و اذ توبکم و محبتوا الی ربکم یا
 صدق و صلیه الیهم کذب الشیور بولدا لفساد و یهون المرء و یجول الخمر و یفقد العزم دروغ سفیر و
 سورت فلان فوت مراد است خل و عقل و اندیشه می آید و نقصان در عزت می آید از و کتاب المرء یبهر فضله و یسب
 نیله کافر الی غیره مذموم عند الخلق و الخلاق کمال الفضایل شرف الخلاق کما نوح نوح کما نوح نوح
 کما ان الصدق با کل الحدیثی یفیه کذلک الحدیثی کما نوح نوح کما نوح نوح کما نوح نوح
 استحال التوفیق کسب مع نیکو سخن گفتن و با مردمان کار بردار کردن است کتب الایمان لزوم الحق و نفع الخلق
 کتب العقل الاعیاد و الایستغفار و کتب الجمل العقلة و الاعیاد و کان العقی سواها و کان الخفاف
 لیراز ذنبا کما لیرتفع من یلها و شکرها مستند بها کفران نعمت را از یکنند و شکر نعمت را پند بدار
 کنت اذا سالت رسول الله علیه و آله اعطانی و اذا سکت ابتدانی کذب من ادعی الایمان یا الباقی
 وهو مواجیل للضانی کلامات محفوظه علیک عندی صحیفیک فاجعله جهات یزولک و ایاک
 ان تخلصها مما یزولک سخنان نود و صحیفه اعمال تو محفوظ و کنوب است پس چنان بگری که سبب زب نوسود
 بر غیر از آنکه چنان کونی که موجب هلاک تو گردد کمال العلم الخیر و کمال الخیر کما فی الکفر کما فی الخمر
 است صلاح الضلالت و من اجماع الاصله کذا و الاصله کذا و الاصله کذا و الاصله کذا و الاصله کذا و الاصله کذا
 کمال العلم بهذا المرء و یجبه کذلک الجمل بضره و یزود به کمال علم مرد و ایت کند و سخات دهد چنانکه جمل زبان
 رساند و هلاک کند کان بی فیهما منی آخ فی احو و کان یحفظ فی عینی صغر الذنبا فی عینیه و کان یحفظ
 عن سلطان بطنه فلا یثبته ما لا یجد ولا یکنز اذا ما وجد و کان اکثر در هر صا سنا فان قال بقلنا

کتاب دین امان

لا یفنی فی حق و من لا یفنی فی حق

میتواند برشود و نفع الی آخر. لازم است خاطر ماطر را مسبق بنام که رشوه و نفع بهیچوجه از مأمورین گرفته نمیشود. وجه آن هم معلوم است وضع تذکره لفظی و حدود و حقوق و تکالیف مأمورین معین میاشد و مواجب و مقرری مخصوص از دولت میگردد و اختیار ایشان بموجب نظامنامه های تذکره و قونسولگریها و غیره و غیره محدود و معین شده است. در صورتیکه برای محبت عمل تذکره اتصالاً در سرحدات تفیش میشود. و پهر دیناری که زیاد روی شده باشد ده مقابل جریمه تعلق میگردد. و با وجود اینکه جنسی قبل مشاور الممالک مستشار سفارت مأمور به تفیش بنام قونسولگریهای ایران در قفقازیه شد و تقریباً سه ماه در قفقازیه مشغول اینکار بود و حق بعضی دهات هم رفت که از وضع سلوک مأمورین با اتباع ایران اطلاع حاصل نماند. و نواقص امور قونسولگریها را بطوریکه دستور العمل داشت اصلاح میکند. چطور میتوان رشوه و نفع گرفت

باری اینجانب را بجهت اطلاع خاطر شریف مصدع شدم و کان فرماید نگارنده که خود یکی از مأمورین عمل تذکره در قفقازیه هستم از مقاله مزبوره مکدر شده یا رغبتیده باشم. نه باقیه زیرا که قایده آزادی روزنامه و قلم را این قدر میدانم که از اینکه مقاله ها نه فقط برنجم بلکه خوشنود شوم که امور راجعه بدولت و ملت در صفحات روزنامه گرامی مطرح و حلایمی میشود ولی از طرف دیگر بر همه کس لازم است که حتی المقدور اگر اشتباهی در صفحات روزنامه بند رفع آرا بنماید که حقیقه امر معلوم شود. وضع قفقازیه را بنده لازم نیست شرح دهم که جقدر پیش آمده. البته اداره شریفه بهتر از هر کس مطلع است الشما الله بهتر هم خواهد شد و همینکه جوانان تربیت شده در ایران زیاد شوند نواقص دیگر هم رفع میشود. و از نایب قونسل و غیره هم شکایت نخواهند کرد و از برای همکاری آدمهای مستعد از خود خواهیم داشت بجهت استحضار خاطر شریف مصدع شد زیاده ایام اقبال بکام باد (یکی از مأمورین تذکره قفقاز)

جبل التین

به نیست که وقایع نگار جبل التین در ماده شورش

باد کرده و ولاد قفقاز آنچه نوشته از روی خبر خواهی و بی فرضی بوده. البته ممکن است که از برخی نکات واقف نگردیده باشد و تا درجه که معلومات حاصل گرد نماند است. و صاحب این مکتوب که از موثقین اداره و مطلع به نکات بوده آنچه نوشته مقرون بسواب میباشد و وجدان ما هم شهادت میدهد که مأمورین قفقازیه و اداره تذکره محدود شده اند. چه سابق تذکره اداره نبود و قانون هم که حاوی تکالیف مأمورین باشد در دست نداشتند. و امروز هم تذکره اطلاق است و هم مأمورین محدود. علاوه یک قطعه در تغییر مسلک و حسن سلوک مأمورین قفقاز طرا ظاهر میدارد که لا محاله باید تصدیق بنام. و آن نگرانی نامه و حسن انتظام جناب مشیر المملک سفیر بزرگ میباشد که خودی و بیگانه دوست و دشمن در درستکاری و علم و سیاست و خبر خواهی ایشان یک زبان اند. در علم و سیاستشان همین نکته کافی است که در قابل زطن معاونی وزارت جلیه امور خارجه قانون مرتب نموده که بدان سبب میتوان این وزارت را امروزه عالی وزارت های سائر دول بشمار آورد. و از تأسیسات ایشان مدرسه سیاسی است که عنقریب احتیاجات بزرگ ملت و دولت را رفع خواهد نمود. جلی دارد که حضرت مشیر الدوله وزیر امور خارجه بلکه تمام ملت و دولت جوانان بوجود محترم ایشان بنانند و نخر نمایند و در فضیلت ایشان همین بس که بجزئیات میتوانیم گفت که با این مأموریت های بزرگ داخله و خارجه و ایرانی گری تاکنون تعارف نمیداند چیست. ازین رو میتوان تسلیم نمود که در سفارت ایشان وضع قونسلات قفقاز یقیناً تغییر کرده و همه روزه بر حسن انظام ادارات قونسولگری های روسیه می افزاید. ولی این نکته را هم باید دانست که اصلاحات کلیه آنی میسر نشود امروز ما نمیتوانیم ادارات خودمان را که تازه می رود مرتب شود با ادارات سائر دول که قرن ها مرتب و منظم بوده مطابقت به بنام. البته اگر وضع ادارات امروزه خودمان را با ده سال قبله موازنه کنیم. خواهیم دانست که چه قدرها اصلاح شده. و تا این رموز سیاست میدانند که جمیع ادارات دولتی مانند جرحهای ساعت یک دیگر مربوط اند. تا کلیه امور دولت منظم نشود هر یک از ادارات

در محور خود باهول صحیح و قاعده طبیعی تواند گردید - مثلاً اگر اداره جنگی مرتب داشتیم و در دربی هزار جهازات نجارتی و حربی از ما موجود بود و خزینه دولت ناب تحمل مصارف فوق العاده داشت - و سفر را اختیار بعضی مصارف فوق العاده در حفظ قوس رعایا و نفوذ دولت در خارجه داده میشد - بختاً در ورزش بادکوبه احدی از قوس ایرانی تلف نمیکردید - فوراً هزار نفر سرباز برای حفظ قوسخانه و رعایای ایران در بادکوبه بجا می آمد - و چند جهازات جنگی و نجارتی در ساحل ایستاده می شد - حال که این اسباب را مرتب نداریم مأمورین ما جز اینکه در مباحث الفاظ پیچیده دوستانه با رسانه بعضی امور را از حکومت مجاریه نخواهند چاره دیگر دارند؟

مسئله است همین که دیگر اهمیت داشتند هیچگونه اسباب تدافع برای ما مدیر نیست بخواهشات دوستانه و رسانه ما نیز چندان اعتنا نخواهد شد - و از نظریات ما نیز بهر خواهد رفت

باینکه گن خارجه فرع دولت اند تا دولت قوت نگیرد آنها قوی نخواهند شد - حسن مأمورین ما در خارجه امروزه منوط بر آن است که بهوای نفس زیادی بر پایا نمایند و تا جائیکه از ایشان شنیده میشود اصفاق حقوق رعایا را دوستانه و رسانه بکنند - یقین داریم در سفارت جناب مشیرالملک این مواد برای رعایای ایرانی در روسیه مهیاست

امیدواریم عملاً قریب جمیع ادارات دولتی منظم شده در محور خود بقاعده طبیعی گردش باید تا آرزوهای رعایای ایران در خارجه و داخله برآورده شود و بتوانند سر خود را میسران سرها آرند و چون مگس دست حسرت بر سر ندارند

حقوق المرثه و حریت النسوه

(از شماره ۳۹)

ول کسیکه با کمال حریت و جلالت قدم در این میدان نهاد و متعرض احوال نسوان و وجوب تعلیم و تربیت ایشان گردید - بنا بر آنچه ما مذبوق شدیم علامه: معضال غیور (قاسم بیگ) مصری امین مستشار بود - که در اواخر قرن گذشته کتابی بنام (تحریر المرثه و رفع الحجاب) تصنیف نموده - باده قلیه و غلبه لزوم و

اهمیت تعلیم زنان را بیان کرد و از حقوق آنان حمایت عوده مردان را از کوتاهی در امور نسوان مقصر نمود - و ترقی زنان اسلامی را ازین حالت طالبه واجب دانست - و معایب تعدد زوجات را مشروحاً نوشت - و مدارجهاالت و نادان زنان را شرح داد - و مداخله این حزب را در عمران و تمدن آشکار ساخت - و انظار اسلامیان را بطرف این مسئله متوجه ساخت - ولی بنا بر عادت دیرینه که آدمی را تغییر مسلک و تبدیل عادت مشکل آید جوی بر ضد او قیام نمودند - و اسامی غیور را نسبت به بی مبالائی در امر دین و انحراف از قوانین شرع همین دادند - و گروهی نیز از کلماتش بیروی کرده سخنانش را همه مبنی بر حکمت دانستند

خلاصه اهالی مصر دو فرقه گشته - برخی مابند و بعضی معاضد شدند - و از آن پس هر روز این مسئله مورد مذاکره و مباحثه واقع شد - مجلات و رسائل و جرائد در آن موضوع مکرر بحث و گفتگو کرده - بعضی نیز مجلات نسائیه دائر و تأسیس نمودند - ولی بنا بر آنچه مدیر مجله المجلات گوید - غالب این مجله ها از برخی مردمان شیاد بوده که بنام یک تن از زنان صیاحی چند محض جلب مافع دادر داشته بزودی تعطیل میگشت - در سال (۱۹۰۰) میلادی جناب فاضل ادیب میرزا پور سفیرخان مستوفی در بلده تبریز فصولی چند از کتاب تحریر المرثه را ترجمه عوده منداری خود نیز بدان افزود و بحاجه طبع در آورد - هر چند آن رساله بسی مختصر و موجز بود ولی در نظر عفا، و ادباء مورد قبول و تحسین یافت - و بشهرت صاف و ملاطفت در روی نگارنده قابل اعتبار یافتند - اما چه سود که همه خیالات اهالی وطن عزیز ما تنها بقول تمام میشود - و از قول بفعل نمی آید و از عالم لفظ هرگز قدم بعرضه وجود نمی بینند - پس هر چند تصدیق و تحسین کردند ولی در مقام حمایت آن ابداء اقدامی از احدی محسوس و مشاهده نگشت - و اسلامیان را بر حالت فلاکت و جهالت زنان خود رحم نیامد - و متعرض اصلاح احوال آنان نیز نشدند

سال گذشته روزنامه المیزان مصری که اعظم جرائد یومیة عربیه است از قول وقایع نگار خود در کلکتہ نگاشت که در این شهر شهر که کرسی و مرکز هندوستان است جماعتی از جوانان اسلامی که اصحاب غیرت و

خرابی تهری بوده - و سبب این بدبختی که باین دولت وارد شده (که اگر صد سال بعد با عدالت رفتار کنند جا خالی لو بر نخواهد شد) نیست مگر ظلم فاحش و رشوه خواری و ملوث شدن اخلاق هزاران دزد و جیب بر در روسیه که با کمال آزادی و اطمینان مشغول کارند پلیس و ژاندرام همه سیم و شریک ایشانند - در نادره جبهه آدم کشی کپانیه هست مبروند قیمت را گفتگو میکنند که جبهه قتل قتل آدم چند باید داد - شب یا روز باقیه یا تیغچه از پانصد منات تا چهار هزار منات قیمت دارد - پس از گرفتاری قاتل بعد از شش ماه نهایت یکسال تخلیه ساستش میکند چون پلیس و مستنطق شریک کپانیه است این اسبابها که از پیشم گفته شد سبب نکبت روس گشته - اکنون بیایم باوصاف دشمن او ولو گفته شود اینهمه فتوحات از شجاعت ایشانست ولی سبب دیگری هم دارد که مؤید آنها شده یعنی عدالت و مروت و انصاف است اخلاق مدوحه و اوصاف مرضیه را جمع کرده اند و این ملت جمیع اوصاف شرعیة مدوحه اسلام را بجز ایمان فرا گرفته چنانچه خداوند عالم به نبی صلعم خود خبر میدهد و امر میفرماید (و تساورهم فی الامر) اینها جمیع امور را بشووی قرار داده اند و گویا مساوات و موااسات را از مولای متقیان امیر المؤمنین علیه السلام اخذ کرده و سیاست را از خلیفه دوم عمر بن الخطاب رضی الله عنه فرا گرفته اند - دانستند مسلمانان مرده را از قبر در آورده جبهه حیانت حزن بآن نماز نگذاشتند - کسی را حرمت نبود با سر خود دروغ بگوید و آمر را حق نبود دینداری از حق مأمورم کند باین روش در سی سال نصف دنیا را مسخر کردند اگر سی سال دیگر با همان سبک طریق عدالت می پیروند تمام کره زمین در تحت تصرفشان می آمد

(باقی دارد)

مکتوب از عربستان

جناب مؤبد الاسلام - چون بر هر کس که اندکی غیرت وطنی و حب ملی داشته باشد لازم است که آنچه را راجع به ثقی وطن و خیر طمه است بجزر اشاعه و اینه گوشزد سایر برادران وطن خود بخاید این

مسئله را خود جناب عالی بهتر میدانید حکه صفحه خوزستان در ازمنه قدیمه از حیث آبادی و تمدن و تربیت رشک گلستان و غیرت روضه چنان بوده و بالعکس در این قرون اخیره خصوصاً در این چند ساله که چنان از حایه آبادی و زیور تمدن و تربیت طاری گشته که بایستق وادی نیه با سحرای لم نزرعش خواند - و این مشق مردم که در آن زندگی میانند لز عدم علم و تربیت گمان میکنند که از برای اذیت و آزار و قتل و غارت جنس خود خلق شده و اگر حکسی بخواهد دوره اولیه عالم را که نوع بشر در بیابان و جنگلهای زندگی مینمودند بخوبی تماشا نماید - لازم است مسافرت بدین صفحه کند و آن اوضاع را مجسم خویش بیند - ولی محمدالله در این ایام نحوست طالبان رویه سعادت گذاشته و ککوکب نیک بختیشان طلوع نموده یعنی از زمانی که آقای سالار معظم نزول اجلال باین سرزمین فرموده و اهالی را بی بهره از هر گونه علوم و ادبیات یافته غیرت فطری و تصب ملی حکه از خصائص ایشان است باعث گردید حکه افتتاح مدرسه نمایند تا اطفال و اهالی این شهر هم بی بهره از روح علم و نور تربیت نباشند - و از بدو و رود تاکنون همت عالی خود را بر این گماشته که هر چه زود تر حکه افتتاح این مدرسه شریفه را بنمایند و چون اهالی این شهر هنوز معنی علم و لذت دانای و تفهیمیده و نهجشیده اند همین قدر که اسم مدرسه طرز جدید را میشنوند گمان میکنند که اطفال آنها را میخواهند خدای نخواستہ بواسطه خواندن علوم ابتدائی از دین خارج نمایند - لهذا در دو هفته قبل مجلسی تشکیل دادند و جمعی از تجار و محترمین را در آن مجلس حاضر نمودند و میرزا یوسف خان دستکتر مخصوص را از طرف خود در آن مجلس فرستادند و همی را ملتفت ساختند که مقصود از این مدرسه نه چنان است که آنها تصور مینمایند بلکه در این مدرسه اول چیزی را حکه اطفال آنها باید بیاموزند زبان فارسی و ضروریات مذهبی و قواعد اسلامی و بعضی علوم دیگر از قبیل جغرافیا و ریاضی و تاریخ عمومی و غیره است و هر یک از

اطفال هم که اوزای آنها مایل باشند بنسبت مجاورت زبان انگلیسی را هم تحصیل نمایند و خانه مجلس را بدعای ذات خجسته صفات اعلیٰ حضرت اقدس قدر قدرت قوی شوکت شاهانه متم نمودند - و در هفته قبل هم که روز سه شنبه هفتم بود مجدداً مجلسی تشکیل نمودند و در این مجلس نظامنامه مدرسه را قرائت کردند و ضمناً هم مذاکره نمودند که تمام مخارج مدرسه را از کسبه قوت خود مرحمت خواهند فرمود. تجار و حاضرین مجلس چون مطلب را دریافته می یافتند همگی از این نعمت غیر مترقبه متشکر و دعاگو گردیدند - انشاءالله زمانیکه مدرسه افتتاح شد شرح آنرا با نظامنامه آن ارسال میدارم تا در صفحات روزنامه مقدس مندرج سازند

یکی دیگر از اعمال حسنه و نیات خیریه ایشان اینست که در این شهر طبیب حاذق نبود و اغلب مرضای شهر از بی طیبی و بی دوائی تلف می شدند منزلی در شهر تعیین نمودند که روزی چهار ساعت دکتر مشارالیه در آنجا برود و مرضای شهری را معالجه نماید از خداوند خواهانیم که وجود این گونه رجال با دانش با غیرت وطن پرست دوانخواه را بسلامت بدارد
(ی ف د)

مکتوب از خراسان

از شماره ۴۲

هریک از اجزاء بلقی مقب و حیره و مواج همان لقب را بگیرند و فقرا خون دل میخورند یکی از خدام چیزی وعده دادم که تمام القاب آستانه را صورت بدهد گفت فلانی آدم بی لقب درین آستانه قدس یافت نمیشود خودم هم دارای لقبی میباشم مختصراً بقدری که در ایران فلان الملک و سلطنه و دوله و ایله و سلطان و علماء و تجار و داکرین داریم در این آستانه التولیه موجود - همه هم اسم یا مسمی و لایق به لقبی که خودشان به یکدیگر داده هستند - سید زرگواری دو سه سال بنشان شب محتاج بود - سید دیگری را روز میان خیابان کتک زیادی زده و هزار گونه کارهای با مشروع بسرش آورده به شجاعت لقب یافت و دارای دویست هزار تومان ملک و غیره شد و

نصف حکومت مشهد با اوست - دیگری غلام حسن علی معروف را کشته فلان التولیه گردید آن یک بهوشاه روی خیابان هرده کشیده فلان السادات گردید - یکی خنجر کشیده فلان گردید دیگری قلیان تریاک را در این شهر رواج داد همه چیز شد

بکنفر به تکلیف خود عمل نمیکند نه از خدا شرم نه از حضرت رضا آردم

میگویند متولی مسجد گوهر داد بسیار آدم خوب و شخص زرگواری است - چنانچه سایر آقایان بیروی ازین شخص زرگواری بنامند یک نفر فقیر در این شهر نخواهد ماند -

از علمای این شهر چند نفر اشخاص زرگواری هستند که بواسطه رکت وجود ایشان مردم رندگی میکنند - مثل جناب حاجی شیخ حسنعلی طهرانی - و جناب آقا حاجی سید اسدالله قزوینی - و آقا شیخ اسماعیل ترشیزی - و جناب آقای حاجی سید حسن آقا کاشانی و غیره که خانه نشین و مشغول بعبادت و ترویج دین مبین میباشند

در مجلس خدمت جناب حاجی اسدالله آقا قزوینی سلمه الله تعالی بودم گفتگو از جهاد شد فرمودند ما امروز با این شمشیرهای زنگ زده کفن بگردن نمیتوانیم جهاد نمایم - باید نوپ و فنک و استعداد مان از دولت و بون بهتر باشد - سپس آغاز به جهاد کنیم - اشخاصیکه میگویند علمای ما حظه الله مانع ترقی دولت هستند بوحین شریعت کرده اند - اداره کتک تبدیل یافت کدام یک از علماء فرمایشی فرمودند - هرکس بخواند امتحان نماید از علمای محف اشرف - مؤل کنند که دولت میخواهد اجاره ها را اداره نماید و قانونی که بدست داریم که قانون محمدی است جاری نماید - به بنید چه جواب میدهند - بخدا قسم اول کسی که اقدام نماید علمای اعلام خواهند بود آنکه عالم است این شکل است لکن اشخاصیکه خودشان را بلباس علماء جلوه میدهند و خانه مردم را می سوزانند آنها را کسی علماء حساب نمیکند - دوسه نفر از علمایهای مشهور سابق اشاره نموده بودند در حقیقت اینها عالم نیستند هر روز یسه و هفتم سفر المظفر که روز قتی امام معتمدین حضرت مجتبی است و خلق حیره و دکان

بسم حفظ قوا - و انگری روس - امور خراسان گردید
ولی از اقدامات جناب آقا میرزا احمد خان
منشورالملک کاربرد از عشق آباد تزاری که مازم حدود بود
حرکت شان موقوف گردید هرگاه خدای نخواستہ دو
هزار نفر سادات مأمور قونسلخانه شده بود یا کدام
قوه و قدرت جاومی گرفتیم

از استعدادی که در مشهد داریم خوب است
مختصری عرض شود - سرانجام همه بمشق حسالی
و عملی و قصای و کتبه شعکی مشغول -
اسلحه که بدست شان دیده میشود باکی دلاکی است که
سر زانی میبکنند قراولخانه ها این قدر خراب و
کثیف است که شخص وقتی میگذرد از نطق مجبور
میشود دماغ خود را بگیرد سر باز بی مواجب که منزلش
چنین جای باشد بهتر ازین مشق نخواهد کرد

اما امیر یونان - توطان - سالار - سردار - میر بچه
سرتیب - سرهنگ - دبیر لشکر - مدیر لشکر - شکره لشکر -
همه چیز لشکر هر چه خیال کنید الی ماشاءالله موجود
همه مجال و متعخص صاحب مکتب صاحب آذرون
و بیرون اغ و حمام درخت و درشکه و چند رأس
اسب و الاغ هستند - علم جنگ میدانند بی نیز از
(مارشال اوپاما) و (جنرال کوروی) و (نوکی)
روزی سر حمام دیدم شخصی خیلی بجلل وارد شد
پلیس روسی سرتیبی شائزه نفر سر باز و نوکر
و بشخدمت در عقبش خالی از او معامده کردم که
خیلی مضحک بود - سرکار سرتیب روی مسکوی
حمام نشست دو نفر سر باز یکی از بچین دیگری از یسار
کفش های بنددار را از پایش بیرون کشیدند و
دست آقا را گرفتند مثل نوعی و سیکه بچامه خوب
برند جنرال را روی احرامی بردند نفر از سران
دست بسته ادب گذارده ایستادند هفت نفر دیگر که
از نوکرهای مقرب بودند کفش کننده بالا آمدند -
چون بناتالمنش دور سرتیب را گرفته یکی پاتو از
تنش بیرون کرد دیگری سرداری یکی کلاه از سرش
ربود دیگری جوراب از پایش بیرون کشید دو نفر
پیراهن از بدنش بیرون آوردند یکی کنگ گرفت سواهی
ریز علواری باقی لباسها را نوکرها از تنش بیرون
نمودند در وقت پوشیدن لباس هم به همین ترتیب اگر

ها را بسته مشغول تزیه داری بودند شخص موشی
گفت یکی از متلبین در بالا خانه فلان مشغول لب تخته
و شطرنج بوده شاه را که مات کرد سهل است خدا و
رسول و ائمه طاهریین و تمام عالم را مات و متعجب نمود
(اللهم اجعل عواقب امورنا خیراً بحق محمد و آله محمد)
بعضی از واعظین و ذاکرین هم هستند که باید خلق را
ترغیب و تخریب فرمایند در ترقی و شن بگویند باریچه
خارج را نبوشند کرباس خود را با ماهوت اجانب
ترجیح دهند و خود و خلق را از ذات و پریشانی نجات بخشند
فرمایانی میفرمایند که نه بدرد دنیا میخورند نه آخرت
منجمله در مجلسی بودم نزد گواری روی منبر
فرمود که هر بنده مؤمنی را شیش بگزد و اذیت نیابد
خداوند ثواب چهل حج و چهل عمره مقبوله و چهل
شہید و چهل بنده که مثل اولاد حضرت اسماعیل باشد
در راه خدا آزاد نموده در نامه عمل او می نویسد
بهر کسی گفتم چنین حدیث در کدام کتاب است
جواب داد که آقا آدم طوی است و بی ماخذ
نیفرماید نمیشود ایراد گرفت

بلوائیکه دو تاریخ ۱۵ هرم شد یقیناً وقایع نگاران
اطلاع داده اند - بلوا باین جنگی هم احدی ندیده
بود هیچ کس شهید چه شد - هر یک چیزی بیگفتند -
یکی میگفت فلان عمارت خوبی ساخته چون حاجی
ابراهیم نام خانه اش را به ارمانه اجاره داده بود خراب
سکردند چه آن شخص میل نداشته حاجی ابراهیم
در نزد عمارت او عمارتی داشته باشد - بعضی
گفتند که سکانیک میل داشتند اهل حضرت هایونی
از طریق مشهد فرنگستان تشریف ببرند باعث این
بلوی شدند - صدق هیچ امر معلوم نیست - همین قدر
ظاهر شد که ۱۵ هرم ضعیفه در زیر بازارچه عیدگاه دو
ساعت زشب گذشته آمده در ب دکان چیزی بخرد شخصی
که نوکر ارمنی بود ضعیفه را بزور میکشد میان دالان
ضعیفه فریاد میزند مردم جمع و او فرار میکند فردا
صبح بیکارها ریخته کنطور ارمنی را غارت کردند آنچه
پوست بز و پشم داشت به بیجا رفت و منزل و کنطور
هم که طایفه حاجی ابراهیم بود با خک یکسان شد فوراً
بیکر بی آمد مردم را پراکنده نمود خلفا رحم کرده کسی
مقتول نشد نتیجه این بلوای جنگ این شد که تزاری چند

مکتوب از لجنه

(گردن‌داس) هندو که - نقلاً نحویندار اداره کرک و برات نویس لجنه بود - ورشکت ۵۴ هزار روپیه بدو کار مردم است ۲۶ هزار آن واجح بحضورات اوزی و بستگی است و ۹۷ هزارین متعلق بحضورات لاری - از ایجا گریخته بعد از مراجعت دادن او از مسقط بنو-ط قونسل انگلیس بهرامی دو نفر - پاهی بحواله جناب آقا بدرین حاجی محمد امین پور شهری وکیل سیاسی دولت مشارالیه بقرار روپیه (۱۴) آه که ۸ آه نقد و ۶ آه به مدت یکسال باشد - تم عمل شد که وجوهات نقدی را ۲۵ روزه بدهد تا از بمبئی وجه برسد - سرمدت جوابیانی از بمبئی برایش رسید - مجدداً بوکالت خانه دولت انگلیس پناه برده و اظهار نمود که بواسطه مایوس گردیدن از بمبئی بیشتر از ۷ هزار روپیه نقد در ایجا حاضر ندارم قراری از او باید بدهید - حضرات لاری دکانه را بسته گویا بحریک نائب‌الحکومه بوده - با اسباب قلیان و چای و خوراک و فروش و طبخه وغیره خانه وکالت گری انگلیس را محاصره نموده که از ایجا حرکت نخواهیم کرد تا تمام وجوهات مان بموجب قرار داد دریافت شود - روز یکشنبه ۲۱ شهر ربیع الاول این واقعه وقوع یافت و در بازار قدغن کردند که اگر کسی اعم ازین که از (گردن‌داس) طلب دارد یا ندارد دکان باز نماید و بکار خود مشغول شود بلوی خواهد شد - باقی حضرات چون دیدند نائب‌الحکومه میلتس بطرف حضرات لاری است و ابدأ طاع حرکات ایشان نمی‌شود روز اول دکانه را بند می‌کنند و از فردا باز نمودند - حضرات لاری هموماً دور خانها محاصره کرده رئیس ایمان حلی عبدالهادی و سید محمد و سید علی اسکبر و حلی علی بود - وکیل انگلیس از این فقره به نائب‌الحکومه خبر داد و رسماً اعتراض کرده و رفع محاصره حضرات را خواستگار شد - نائب‌الحکومه در جواب نوشت که ایشان ملتجی به بیرق دولت قیصریه انگلیس شده و من قوه خارج کردن ایشان را از هور آن خانه ندارم - وکیل انگلیس چون از محکومت مایوس شد و استقامت نظارتی حضرات را نداشت - صورتش واقعه را به پور

حضرات می‌کردم عکس سرتیب را با هاندستگاه برداشته می‌فرستادم هر چند لازم نیست میدام تمام مشوکین همین حالت ما را بچشم خود دیده اند و از کشیدن تریاک خود حکه شد از لاهری مثل مجنون خیالی که در ب حمامها می‌کشند گاهی بحالت مضحک این جنرال معظم می‌خندیدیم و گوی آه سرد از دل برورد می‌کشیدیم و مرض می‌کردم - بار پروردگارا با این سرتیب و سرباز چگونه همسایه را جلو بگیریم - یا اینکه بحرین را از چنگ هنگ درین خلاص کنیم

ای مؤیدالاسلام - نورا به بزرگواری خدا قسم میدهم یکی از دو کار را اختیار کن - یا ابدأ از ایران و ایران در نامه مقدس چیزی درج مبرما یا حدود یک سفر بجانب وطن عزیزیا و تمام شهرها را گردش ما را خصوصاً خاک خراسان را و بچشم خودت مرض را به بین و در سرد دوائش بر آ - در عوام یک فرقه معنی وطن را بداند در این شهر ندیدم دروغ گفته باشم دو نفر دیدم که خدا مردورا عمر و عزت بدهد و امثالشان را زیاد فرماید - یکی حاجی محمد باقر آقا رضا یوف تاجر باشی است که الحال مشغول ساختن دستگاه الکتری و آبسای بخاری است - دیگر حاجی عبدالله نامی است تبریزی که یک دستگاه کارخانه قالی باقی بشکل خوشی ترتیب داده ۲۵ دستگاه است در یک کارخانه و الحال دوست نفر از اطفال مسلمانان را از ذلت و بریشای بجات داده باقی مردم هنوز گرفتار موهومات و کشیدن تریاک و شش لوله بازی و قماره زنی و قمار بازی هستند

این اسلام پرست شب و روز در بحر تفکر ضریق است - حکه آیا بچه شکل میشود ماها ترقی مائیم و از پریشانی در آیم - هوائی بجهت این درد بهتر ازین پیدا نکرده ام که اجاره برداشته و اداره گذارده شود و اداره هم بوزارت ایرانیان با علم و غیرت داده شود یا ایسکه یکی دو سال مدبر اداره را از فارسین قرار بدهند تا پس از اداره کردن بدست ماها بدهد - مؤیدالاسلام سی در این کار مبرما مملات در این بلب بنویس که نزدی از توجه شاهنشاه عادل و وزیر با تدبیر اجاره‌ها اداره شود و دردها درمان برسد

خبر داد

۱۱ - ع ۲ بالیوز بندرعباس در منور مخصوص وارد شد تقریباً نیم ساعت با حضرات لاری گفتگو کرد که شما برای به خانه و کالگری ملرا عاصره کرده اید . جواب دادند بواسطه تعدیات وکیل شما پناه به برق دولت انگلیس آورده ایم تا احتساق حق ما بشود . با لیور گفت خوب بود شما شکایت خودتانرا بتوسط کار گذار دولت ایران که محض تصفیة امور داخلی و خارجه مقرر است تقدیم نائید . اگر ایجا کار گذار بدارید . بندر عباس یا بوشهر نزدیک است . سپس رسید شما چند نفر طلب کار هستید گفتند ۷۰ شماره ایشان شد چهل و پنج نفر بوده اند فوراً از آنها برخاسته نائب الحکومه را بجهاز طلبید در این خصوص با او مذاکره کرد که این حرکات که از حضرات لاری روز نمود چرا مانع نشدید . حال باید ایشان را حکماً از دورخانه اطراح نائید . جواب داد اقتدار ندارم بلوی خواهد شد و از جهاز پابین آمد . بالیوز هم روانه (هنگام) شده مدت ۷ روز متوقف بود و تاگرافاً سرجا اطلاع داد . یوم شنبه ۱۴ شهریاری حکم جناب دریابگی امیر تومان حکمران کل بنادر خلیج فارس برای نائب الحکومه رسید که حکماً حضرات را باید از دورخانه وکالت گری برخیزای همان روز هم آقا میرزا اسماعیل خان که چند سال قبل در عهد حکومت نظام السلطنه و بعداً نایب الحکومه لنگه بود . به نائب الحکومگی بمقام حاجی طالب خان رسید . حضرات در آن روز تمام اسباب شارا حمل کرده مأیوساً برخاسته دکانهای خودرا باز کردند . ۱۸ شهر حال بالیوز از هنگام مراجعت کرده . تلگرافی از طریق هنگام از آقای دریابگی برای نائب الحکومه به این مضمون رسید

در ورود بالیوز رفته مذرت طلیده و رضایت اورا خواسته خودم زودی خواهم آمد
نائب الحکومه محض ملاقات بالیوز بجهاز رفت و گفتگو نمود و عنده خواست . بالیوز گفت . مذرت را ...
... رضا بنویسید و عنده بنویسید . و نیز حاجی عبدالهادی و ...
... رسید محمد و حاجی علی که مبنای فساد بوده اند تنبیه نائید .
... لایحه مراتب جنده خواسته که قوه گرفتن حضرات را ندارم

و نمیتوانم بنوشته مذرت نظام . بالیوز همان روز روانه بندر عباس . از فردا سید محمد با ۱۶ نفر حضرات لاری روانه لار شدند . یوم چهارشنبه ۱۴ شهریاری جناب دریابگی در جهاز پرس یابسی تشریف فرمای لنگه شده حاجی طالب خان نائب الحکومه را معزول . و آقا میرزا اسماعیل خان را بجای او منصوب فرمود موقتاً مردم آسوده شدند

هرگاه از تدابیر مافلانة جناب دریابگی نبود . این مسئله کمال اهمیت را پیدا می نمود امروز حق در بنادر جزء هم حکومت خیرخواه با سیاست با علم لازم است که بقوت علم بتواند سدی در جلو پیشرفت مفساد اجنبیان بگذارد . نه آنکه هر روز مابین ملتین شیعه و سنی از برای جلب فایده خویش طرح تفاق پندازد و بفقوای چند نفر بی سر یا که تجارت شان معلوم و سرمایه شان بر تمام اولوالابصار واضح است همدست شود . (ایضاً)

کربلانی محمد باقر کلانتر اگر چه خوش مردی است از زیور علم مبرا و بزبان چربش که خالی از صداقت است مردم قریب میخورند ولی سرد و گرم روزگار را چشیده است تا یکدرجه از اشخاص دیگر برای این عهده بهتر است .

ولی پسرش باقر نام خانهای فقراء دهات لنگه را آتش زده کسی نجات که از مشارالیه سؤال ناید که بجه استحقاق این همه نظام و تعدی به بندگان خدا و رعیت پادشاه روا میداری . زراعت امسال در حوالی لنگه خوب شده ولی حکایت این وقت که هنوز خرمن تمام نشده دارای ده من حیوانات باشد هر چند بچاره ها مرض تعظم بجناب آقای سید بحرینی ساهمه تسالی برود فایده به بخشید . از مال گذشته هر روزه بیک دردی هم مبتلا میشوند احدی نیست باز پرس ناید . یقیناً جناب آقای دریابگی خبر ندارد و فقراء بچاره هم امکان ندارند شکایت خود شان را بجناب معظم علیه برسانند تا بدرد ایشان رسیدگی شود

امید است که آقا میرزا اسماعیل خان نائب الحکومه جدید تدارک و تلافی طاقت به ناید تا رعیت بدما حکومت دولت ابد مدت رطب اللسان

دست انداخته و بجهت تجارت جنس وارد میکند حساب تزیله
 و صرف پول و خرید و غیره را چنان گرفته که هر کس دو
 سال با او طرف شد از مابه باک و باز ذمه اش از دین پتک
 ماباک است. از زمانیکه مسند وزارت عظمی بوجود کامل
 جناب شاهزاده سدر اعظم زب و وزیر یافت همواره از
 طرف تجار و عماید داخله و خارجه تلگرافاً و مکتوباً
 هریض شکایت از کساد بازار تجارت بحضورشان رسیده
 همت والا متوجه اصلاح این مهم خطیر گردید. و راه
 چاره چنانکه در سایر دول منتهیه معمول است منحصر
 بود با ایجاد وزارت تجارت. و این امر چون تاکنون در
 ایران واقع نشده بود بنظر بسیار مشکل میآمد. وزارت
 تجارت با موانع زیاد معادف میشد. چه در پیش-
 وزارت تجارت عبارت عبارت بود از مجلس عساکات و طی
 دعاری و مشاجرات تجار و غرض جز تحصیل مدخول
 در او منظوری نبود. زمانی دو جزء وزارت عدلیه
 و بعضی اوقات مجزی بود. و بحقیقت کمتر کسی
 میتوانست از عهدۀ این عمل برآید خصوصاً با این
 قعود تجار خارجه. پس از تأمل بسیار و فکر پیشار
 جناب میرزا جواد خان سعدالدوله را انتخاب نمودند.
 چه معظم له در کنایات و درایت و اطلاع از قوانین
 دول و وقوف از علوم سیاسی و اداره معروف و
 مشهور و سالها در خارجه تجربه آموخته و دانش
 اندوخته. و مرحوم حاجی میرزا علیخان امینالدوله
 که روایتش شاد باد در زمان صدارت خود از رأی او
 استشاره نموده و معزی آلیه حضرات بلجیکی را فرستاد.
 علی هذا بدیشان تکلیف نمودند. سعدالدوله در ابتداء
 از قبول عمل استکاف نمود و عرض داشت انجام
 دادن چنین مهمی خطیر موکول بحمايت آماة دولت
 است. و شنیدن هریض سیرخانه وزیر تجارت و همراهی
 وزیر خارجه و اطاعت و وزارت گرك از مشروعات
 مجلس تجارت. بملاوه وزارت تجارت تنها برای ترقی و
 توسیع لطاق تجارت است و ربطی بمحاکات ندارد
 در جواب جناب اشرف سدر اعظم فرمود. دولت تا
 منتهی درجه با خیالات شما همراه است و از هرگونه حمایت
 مضایقت ندارد و وزارت کمرکات نیز البته باید مطیع
 باشد. و همه شغلها تزیید صادرات و اصلاح مسکوکات
 و احداث بانک داخلی و تشویق تجار با ایجاد کمرخانجات

باشند. قسم بخدای نگارنده و فرضی با حدی نیست.
 دلم بحال بندگان خدا و رعیت بادشاه میسوزد. و
 مقصودی هم ندارم بجز آوردگی فقرا و دفع ظلم
 ظالمین. که خداوند لعنت بر آنها فرستاده (لنقله الله
 علی القوم الظالمین)

(ایضاً)

۱۵۰ قبضة تنگ مارتین و چند صندوق جوهر
 رنگ مال سید محمد و سید علی اکبر و دو نفر دیگر از
 حضرات لاری را. در بستک جناب سولت الملك
 که از رجال با کنایات است ضبط کرده. ۶ روز قبل
 مدبر گرك لنبه ۵ نفر مأمور و تنگبی فرستاده که
 اشیاء مذکوره را دریافت و به لنبه عودت دهند. سید
 محمد نیز روانه شده که نگذارد اموالش بدست مأمورین
 گرك بیوفتد آنچه واقع شود. بن بد عرض خواهد نمود

تجارت

(از شماره ۴۲)

خلاصه این جسم جسم محترم تجارت که مایه حیات
 و بقا وجود اجتماعی بشری است. و بزرگترین
 اسطوره که سقف تمدن بروی او نهاده شده در وطن
 هنرمند ما بواسطه اسبابیکه ذکر شد و دیگر سببها که
 شفق و نگفتن آنها بهتر است از حس و حرکت افتاده.
 و بتدریج روح از بدن آن خارج گشته و هر کس
 هم با او برخورد آگدی بر جسد ناتوانش زند.
 اهالی و تجار که در سابق بحقیقت تجارت واقف
 نبوده عمل جنس از شیراز و اسفهان بطهران و از
 طهران برشت را تجارت نام میهادند. فافل از آنکه
 اگر سال هزار مایون باین قسم کسب مشغول شوند ترقی
 در ثروت و تجارت پیدا نخواهد شد. راه وسعت
 تجارت منحصر است بمراوده با ملل دیگر و جلب نمودن
 ثروت آنها را بطرف خود. امروز هم که اندکی
 واقف شده اند دست چاره از هر سو کوتاه شده است!!!
 مسئله دیگر که منعم خرابها و چاروب گنده ثروت
 مملکت است عمل بانک و صرافیه و استقراض است. که
 تاکنون باستانت ده بازده کرور سرمایه صدها ملیون
 ثروت ملت خصوص جواهرات و احجار کریمه و طلا
 و نغاس را برده (هنوز اندر خم پک کوجه است) و از
 زمانیکه بانکهای خارجه خصوص بانک استقراضی تجارت

و جلوگیری از تجارت خارجه است - ولی بملاحظاتی چند باید محاکات تجارتي نیز با خودتان باشد - و این اسباب مزید استقلال و قوت کار شما میشود - ماری از هر جهت ایشانرا مطمئن و قوی دل نموده عمل تجارت را یکسره بمعظم که تفویض فرمودند

جواب تلگراف شاهزاده صدر اعظم تجار محترم اسلامبول خبر میدهد که تا چه درجه این امر را مهم و قابل اعتناء میدانند - که از عموم تجار در خصوص اصلاح رای خواسته اند - جواب مزبور اینست

(تلگراف شما را برض خاکبای مبارک درساختم - برای اطلاع شما مینویسم که تفویض وزارت تجارت بمجناب سعدالدوله و تغییر رئیس کمرکات آذربایجان دلیل است بر وجهات ملوکانه در توسیع و ترقی تجارت الخ) که در شماره (۲۶) نامه مقدس مندرج بود

خلاصه هنوز از قضیه تعیین وزیر یکروز نگذشته بود که فریاد تجار تبریز از تعدیات رئیس کمرک آذربایجان بلند - دکاکین را بسته تلگرافاً بمقام منبع سدارت عظمی ملتجی شدند - صدر اعظم بسعدالدوله امر فرمود آنها را اطمینان داده ساکت باید و برئیس کمرک آذربایجان دستورهای لازمه برای سلوک با تجار دادند -

(ولی بر سیه دل چه سود خواندن وعظ)

جناب رئیس رفاه حال اشرف اصناف مات را منافی با استقلال خود دیده بر تشددات افزود و ناله تجار بلند تر شد - وزارت تجارت عزل او را تصویب کرد - سدارت عظمی نیز از رای وزارت تجارت حمایت فرموده شورش را از سر تجار آذربایجان کوتاه کردند - و در همان وقت سعدالدوله مجلسی تشکیل داده (مسیو نوز) را حاضر کرده قرار داد جدیدی که متبني بر فوائد عامه مات و توسیع تجارت و دفع تعدیات بود ترتیب داد - و او را تکلیف نمود که قرار نامه را امضاء کرده در مقام عمل گذارد -

از جمله اصول او یکی این بود که باید از طرف مجلس وزارت تجارت چند نفر بمیزان انتخاب شده در مراکز مهم فرستاده شود - تا اجزاء کمرک نتوانند تعدی کنند - و تجار هم نتوانند دعوی ورود تعدی از کمرک نمایند این معنی بر طبع وزیر کمرکات گران آمده از مجلس بمنوان قبول برخاست - ولی در نهایت افعال بر خلاف قرار نامه

عمل نمود - و این نخستین اره بود که بتوسط این منمندن اروپائی در پای نسال نازة برومند گذارده شد - هر جهت سعدالدوله شروع در عملیات امر نمود - يك قانون نامه بنام اعلان خواست منتشر نماید تا مسته محاکات بر اصول متقن بنا شده اسباب قطع دعاوی گردد - پس يك عمره اعلان در ماه ذیحجه و یکی در (۱۴) محرم گذشته و سه دیگر بعد از آن منتشر نمود که از هر کدام يك نسخه با اداره فرستادم اگر صلاح بداید مندرج فرمائید فوائد مواد مندرجه در آنها بسیار است که

اهل خبرت و درایت بخوبی ملتفت هستند - اولاً تشکیل سه مجلس یکی بنام محاکات - دیگری باسم مجلس استیناف ثالث - بمنوان مجلس فوق العاده و بودن حکم در پید اختیار اعضا مجلس که همه از تجار محترمند - تا درجه سد ابواب تقلبات را نموده - ثانیاً مقرر شد که هر کس را مجلس طلب کند باید بدون گفتگو حاضر شود - والا نصف دعوی دو اول و نهایت مدعی به در صورت ثبوت بقوة جبریه از او گرفته شود - و این خود مانع بزرگی از ظفره و تسامح ارباب تقلبات است - ثالثاً انتخاب اصحاء مجلس نباید باختیار مدعی و مدعی علیه باشد - زیرا که مفاسد آن بسیار است - هر کدام چند تن را که دوست و رفیق آنهاست انتخاب کرده مجلس بنرض و حمایت و اشتباه میگذشت و باین سبب دعاوی سالها طول میکشید - و حقیقت مطلب معلوم نمیشد - اما چون اختیار انتخاب با وزیر باشد قطع این مواد میشود - و یکی از آثار این مجلس استرداد کار و اسرای امیر است از بدحاشی ملکالتجار و ایصال بصاحب حق - یعنی جناب امین الدوله بود - که هر کس او را محال میشمرد - زیرا که امور در این مملکت هموم بزبان بازی و طراری و ملاحظه میکنند و همه در این مورد جمع بود - مع هذا بواسطه اتقان این اساس نه او را قوه استکبار و استنکاف از حضور در مجلس بود - و نه امکان تقلب -

دیگر از مواد این قانون نامه این است که چون آبیاع دول سابه بمیل و رضایت خود بمجلس آمده مطلب شان در مجلس رسیدگی شود حق عدول ندارند - زیرا که چون مجلس را قبول نموده اند بمنزله اینست حکم مطالب احکام مجلس را نیز قبول صکرده باشند - پس حکمی که در آخر برخلاف آنها میشود خود در